

بورس امروز

سال نو مبارک

هلو

هلو؛ همراه کسب و کارته

ماهنامه اجتماعی - اقتصادی / شماره ۱۰۵ / فروردین ۱۴۰۴ / ۲۴ صفحه ۱۱۰۰۰ تومان

کوک و فاکوک

۱۳

اشتباه محاسباتی
در بازده بورس

۱۵

کارگزاران بورس
در گرداب رکود

۲۱

صنعت فولاد
در گرداب چالش‌ها

ونیکي: پیشرو در سرمایه‌گذاری و سودآوری پایدار

شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران (سهامی عام) با تکیه بر مدیریت هوشمندانه و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری مؤثر، توانسته است در سال مالی منتهی به ۳۰ آذر ۱۴۰۳ عملکردی موفقیت‌آمیز از خود به نمایش بگذارد. این شرکت با افزایش چشمگیر درآمد و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای، جایگاه خود را در صنعت سرمایه‌گذاری پیش از پیش مستحکم کرده است.

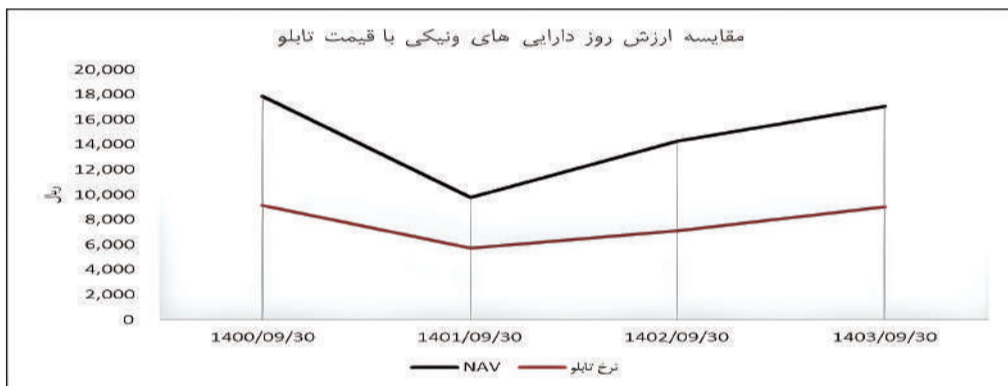
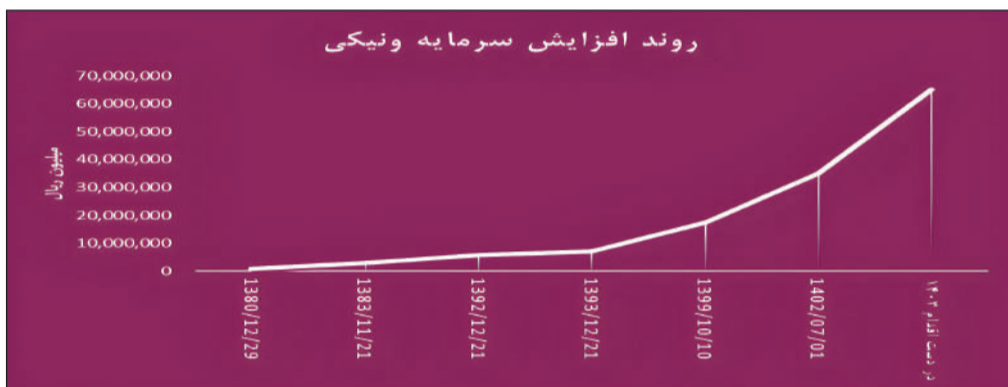
در سال مالی اخیر، ونیکي با بهره‌گیری از فرصت‌های بازار و مدیریت بهینه سرمایه‌گذاری‌ها، موفق شد به درآمد ۴۵،۳۵۹،۱۶۵ میلیون ریالی، از محل «سود سهام مصوب شرکت‌های سرمایه‌پذیر» دست یابد. بخش عمده‌ای از این درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری در شرکت‌های وابسته و فرعی بوده که به ترتیب ۲۵ و ۵ درصد از کل درآمد را تشکیل داده‌اند. ونیکي در سال مالی ۱۴۰۳،

شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران

سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای را در بازارهای مختلف اعم از بورسی و غیربورسی انجام داده که ارزش کل این سرمایه‌گذاری‌ها به ۱۲۲،۷۵۶،۷۳۵ میلیون ریال رسیده است. روند رو به رشد سرمایه‌گذاری‌های شرکت طی سال‌های اخیر بیانگر استراتژی مدون و مدیریت کارآمد منابع مالی است. در سال ۱۴۰۱ میزان سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی ۹۷،۷۹۸،۰۲۶ میلیون ریال بود که این رقم در سال ۱۴۰۲ به ۱۰۸،۱۵۲،۴۹۵ میلیون ریال افزایش یافت. این روند در سال جاری نیز ادامه داشته و بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری‌ها در دو حوزه بورسی و غیربورسی افزایش یافته است. یکی از مهم‌ترین اقدامات ونیکي در سال مالی گذشته، فروش بخشی از سرمایه‌گذاری‌های غیر مولد بود که مجموع ارزش آن به ۱۸۰،۹۸۰،۲۲۶ میلیون ریال رسید. این اقدام منجر به تحقق سود ۴۳،۱۶۰،۱۹۰ میلیون ریالی شد که نقش بسزایی در تقویت منابع مالی و توسعه سرمایه‌گذاری‌های آتی شرکت داشته است. به منظور تأمین منابع مالی و افزایش نقدینگی، ونیکي افزایش سرمایه ۳۰

هزار میلیارد ریالی را از محل سود انباشته و سایر اندوخته‌ها اجرا کرد. همچنین مرحله دوم افزایش سرمایه از محل مطالبات حال شده و آورده نقدی سهامداران به هیأت مدیره تفویض شده که پس از اخذ مجوزهای لازم اجرایی خواهد شد. ونیکي در راستای بهینه‌سازی پرتفوی سرمایه‌گذاری خود اقدام به خرید سهام نموده است. در این زمینه، ۲۹۰،۵۳۰،۹۰۴ میلیون ریال به خرید سهام و حق تقدم اختصاص یافته است. ۱۷،۲۲۳،۶۰۶ میلیون ریال بابت پرداخت سود سهام پرداخت گردیده و ۴۸،۵۸۲ میلیون ریال نیز برای خرید دارایی‌های ثابت هزینه شده است. بخشی از اقدامات این شرکت را می‌توان در پرتفوی کنترلی آن مشاهده کرد. شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران دارای هفت شرکت تحت کنترل است که هر یک نقش مهمی در استراتژی سرمایه‌گذاری این مجموعه ایفا می‌کنند. از جمله این شرکت‌ها می‌توان به شرکت فیبر ایران با سرمایه ۲،۵۰۰،۰۰۰ میلیون ریالی، شرکت آلومتک با سرمایه ۲،۵۰۰،۰۰۰ میلیون ریالی و شرکت ایران مریوس با سرمایه ۴۰۰،۰۰۰ میلیون

تحول در شکر شاهرود: از افزایش سرمایه تا طرح توسعه جامع

۳۱ شهریور ۱۴۰۳ «شکر» از زبان عملیاتی ۴۶۹ درصدی نسبت به سال گذشته همراه بود.

بر اساس اظهارات هاشمی بختیار مدیر عامل شرکت شکر شاهرود؛ دلیل اصلی این زیان، کاهش میزان عملیات و توقف تولید به دلیل خرابی دستگاه‌ها بوده است. شرکت در سال مالی مورد اشاره تنها ۵۱ روز کار کرد مولد درآمد داشته و همین امر موجب عدم تحقق نقطه سر به سر و زیان سنگین شده است. همچنین، افزایش هزینه‌های مالی شرکت به دلیل اعمال بهره مالی توسط شرکت توسعه صنایع بهشهر بر تسهیلات ارائه شده رخ داده است.

مدیر عامل «شکر» با اشاره به هدف گذاری شرکت برای افزایش حداکثری دوره فعالیت در سال مالی ۱۴۰۴، اعلام کرده بود که بودجه سال جاری برای فعالیت ۳۰۳ روزه تنظیم شده و میزان جذب چغندر بهاره، پائیزه و شکر جهت تصفیه کارمزدی پیش‌بینی شده است. وی همچنین از انعقاد قرارداد تصفیه ۴۵ هزار تن شکر با بازرگانی دولتی و تخلیه بیش از ۳۷۰۰ تن شکر خام به ارزش بیش از ۱۲۵۰۰ میلیارد ریال در انبارهای شرکت خبر داده بود.

هاشمی بختیار همچنین به بهره‌برداری از دستگاه سورتنینگ سنگ آهک در دی ماه ۱۴۰۳ اشاره کرده بود که هزینه این دستگاه معادل ۱۲ میلیارد ریال بوده است.

وی در خصوص هزینه‌های مسئولیت اجتماعی، توضیح داده بود که این هزینه‌ها از سوی شرکت انجام نشده، بلکه طی یک اعلامیه از سوی شرکت توسعه صنایع بهشهر به این شرکت ابلاغ شده و مربوط به سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بوده است. این هزینه‌ها که از سوی شرکت توسعه صنایع بهشهر و شرکت به پخش انجام شده، با دستور مدیر عامل وقت شرکت توسعه صنایع بهشهر بین شرکت‌های زیرمجموعه تقسیم شده است.

هاشمی بختیار در پایان با اشاره به بدهی‌های شرکت، اعلام کرده بود که بخش قابل توجهی از بدهی‌های مورد اشاره مربوط به تضامین عقد قرارداد تصفیه شکر است و بخشی دیگر نیز مربوط به فعالیت‌ها و تعهدات تکمیل شده قبلی است که باید مسترد گردد.

تولید و تحویل چغندر به آن می‌باشد. ما متعهد هستیم که مطالبات معوقه را به موقع پرداخت کنیم و نیازهای چغندرکاران برای کشت چغندر را تأمین نماییم. مدیر عامل قند چهارمحال، علاوه بر بهبود شرایط فعلی قند شاهرود، برنامه‌هایی نیز برای ارتقای ساختار و سازماندهی داخلی کارخانه داشت و افزود، علاوه بر مسائل مالی، سعی می‌شود مشکلات فنی نیز با مطالعات کامل و اقدام مقتضی مرتفع گردیده تا قند شاهرود گام به گام در جهت رسیدن به پتانسیل واقعی خود حرکت نماید.

وی با ابراز امیدواری نسبت به آینده قند شاهرود، تأکید کرد که این شرکت در تلاش است با اتخاذ رویکردی مشارکتی و تعامل با تمامی ذینفعان، نقشی کلیدی در صنعت قند کشور ایفا کند و علاوه بر تأمین نیاز داخلی، به رشد و شکوفایی منطقه‌ی شاهرود نیز کمک نماید.

این گزارش می‌افزاید، صورت‌های مالی حسابرسی شده منتهی به

شرکت فرآورده‌های غذایی و قند چهارمحال، پس از تملک اکثریت سهام (۵۵ درصد) شرکت شکر شاهرود، برنامه‌ای تحول‌گرا را برای این کارخانه در دستور کار قرار داده است.

فرشید هاشمی بختیار، مدیر عامل شرکت شکر، انتقال سهام این شرکت به شرکت فرآورده‌های غذایی و قند چهارمحال را اعلام کرد. ۵۵،۱۲ درصد از سهام شرکت شکر قند شاهرود معادل یک میلیارد و ۳۵۶ میلیون و ۱۲۸ هزار و ۹۵۴ سهم، توسط شرکت توسعه صنایع بهشهر به شرکت فرآورده‌های غذایی و قند چهارمحال واگذار شد. این معامله با ارزش ۹۷۲۶ میلیارد و ۱۵۶ میلیون و ۸۵۸ هزار و ۸۸ ریال، هفتم اسفندماه ۱۴۰۳ انجام شد. پیش از این، شرکت توسعه صنایع بهشهر آگهی عرضه سهام شرکت شکر قند شاهرود را ۱۵ بهمن ۱۴۰۳ منتشر کرده بود. معامله این سهام ۲۹ بهمن ۱۴۰۳ بر اساس شرایط اعلام شده در آگهی صورت گرفت.

قربان علی قربانی، مدیر عامل قند چهارمحال در گفت و گو با خبرنگار بورس امروز، مالکیت این شرکت در سهام شکر را مورد اشاره قرار داد و در خصوص برنامه‌های قند چهارمحال در این شرکت، از آغاز مطالعات و برنامه‌ریزی برای افزایش سرمایه، طرح توسعه‌ای جامع و بهبود روابط با کشاورزان منطقه خبر داد.

قربانی با صراحت از وضعیت نامناسب نقدینگی در قند شاهرود سخن گفت و افزود: به دلیل نیاز مبرم به سرمایه، افزایش سرمایه از طریق آورده نقدی سهامداران یکی از اولویت‌های اصلی ماست. این اقدام با هدف تقویت بنیه مالی و تسهیل اجرای برنامه‌های آتی در نظر گرفته شده است.

مدیر عامل قند چهارمحال در ادامه، به طرح توسعه‌ی قدیمی و نیمه‌کاره قند شاهرود اشاره کرد. طرحی که به گفته‌ی وی از

بازار سرمایه در مسیر رشد: اعتماد، ثبات و تحول در سال ۱۴۰۳

که تا حدودی نیز مؤثر بود. با این حال بنظر می‌رسد که با افزایش ریسک‌های سیاسی و شرایط عدم اطمینان اقتصادی، تلاش مضاعف و همه‌جانبه‌ای از سوی تمامی دستگاه‌های مربوطه مورد نیاز است تا مسیری که در سال جاری شروع شد، در سنوات آتی نیز ادامه پیدا کند.

از طرفی اصلاح نرخ خوراک صنایع و تعیین مالیات‌های متعادل برای شرکت‌های بورسی و البته عدم قیمت گذاری دستوری می‌تواند تأثیر مثبتی بر جذابیت بازار و بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران داشته باشد. دولت باید از سیاست‌هایی که موجب بی‌ثباتی می‌شوند، پرهیز کند. برای مثال اجرای سیاست تک‌نرخ سازی ارز در بازار موسوم به توافق که در سال جاری شروع شد، در صورت استمرار و به نتیجه رسیدن در سال آینده می‌تواند زمینه‌ساز افزایش اقبال سهامداران به بازار سرمایه شود. این مهم ضمن شفاف‌نمودن جریان نقدینگی شرکت‌ها، منجر به شناسایی سودهای واقعی و افشای صحیح در صورت‌های مالی شرکت‌ها شده و بدین صورت کارایی اطلاعاتی بازار را نیز بهبود می‌بخشد.

با افزایش مشارکت عامه مردم در بازار سرمایه و فراهم آوردن شرایط پیش‌بینی‌پذیر در اقتصاد، زمینه تجهیز بهینه منابع برای نهاد دولت نیز از این طریق فراهم می‌شود. هر چند که در عمل چالش‌های اجرایی بسیاری پیشروی ایشان خواهد بود. همچنین توسعه زیرساخت‌های لازم برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ایجاد فرصت‌های مالی برای سرمایه‌گذاران خرد نیز می‌تواند اثر مثبتی داشته باشد. کاهش هزینه‌های ناشی از بروکراسی و تسهیل فرآیندهای معاملاتی از دیگر گام‌های اساسی خواهد بود. در نهایت، اتمام ویژه دولت برای جلب اعتماد مردم و ایجاد محیطی با ثبات و قابل پیش‌بینی برای سرمایه‌گذاران، می‌تواند به توسعه پایدار و رونق بازار سرمایه ایران کمک کند. این اقدامات، مسیر رشد اقتصادی و افزایش بهره‌وری را نیز هموار خواهد کرد، هر چند که به نظر می‌رسد تحقق این مهم پیشتر در گروی حل و فصل مسائل سیاسی کشور و ریسک‌های ناشی از آن باشد.

برای بهبود وضعیت بازار سرمایه چیست؟

امید قائمی: به نظر می‌رسد بعد از رخداد‌های سال ۱۳۹۹ و همینطور اردیبهشت ۱۴۰۲، حلقه گمشده برای رشد بازار سرمایه و نزدیک شدن ارزش بازار به ارزش ذاتی آن، اعتماد عمومی باشد. سیاست‌های بالادستی بعضاً غیر قابل پیش‌بینی و غیر شفاف، منجر به خدشه‌دار شدن اعتماد سرمایه‌گذاران نسبت به بازار سرمایه شده است. بنابراین برای بهبود وضعیت بازار سرمایه، پیشنهاد می‌شود که دولت چهاردهم راهبردهایی اساسی و مبتنی بر ایجاد اعتماد عمومی اتخاذ کند. در درجه اول، شفافیت در اجرای تعهدات، پایبندی به وعده‌ها و کنترل نوسانات ناشی از تصمیمات ناگهانی از ضروری‌ترین اقدامات است. در طول سال ۱۴۰۳، وزیر وقت اقتصاد به عنوان رئیس شورای عالی بورس و همینطور ریاست سازمان بورس تلاش‌های قابل تقدیری به منظور بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه داشتند

به ابزارهای جدید سرمایه‌گذاری، تأثیر مثبتی بر روند معاملات داشت.

در مجموع، سال ۱۴۰۳ را می‌توان سالی پر از چالش اما با فرصت‌های امیدوارکننده توصیف کرد. اگرچه مشکلات ساختاری و رخداد‌های غیرمنتظره بر بازار سرمایه سایه انداخته بود، تلاش‌های دولت برای برقراری ثبات نسبی و مدیریت بهینه منابع، مسیر بازگشت به رشد و اعتماد را هموارتر کرد.

بورس امروز: روند بازار سرمایه در سال آینده چگونه پیش‌بینی می‌شود؟

مدیرعامل شرکت تامین سرمایه کاردان: با توجه به وضعیت کنونی، پیش‌بینی می‌شود بازار سرمایه ایران در سال آینده با فرصت‌ها و چالش‌های مهمی روبه‌رو باشد. ریسک‌های سیستماتیک همچون تغییرات غیر قابل پیش‌بینی در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی همچنان از عوامل اثرگذار خواهند بود. اما عواملی نظیر رشد اقتصادی و بهبود تعاملات بین‌المللی می‌تواند زمینه‌ساز روند صعودی و فرصت‌های جدید باشند.

بخش‌هایی از بازار که صادرات محور هستند و از نرخ ارز بهره‌مند می‌شوند، احتمالاً عملکرد بهتری خواهند داشت. به علاوه، اصلاحات ساختاری، حذف موانع و تقویت سیاست‌های حمایتی نقش بسیار مهمی در جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی ایفا خواهد کرد. از سوی دیگر، توسعه زیرساخت‌های معاملاتی و استفاده از ابزارهای نوین مالی می‌تواند بهبود روند بازار را سرعت بخشد.

انتظار می‌رود در سال آینده، شرکت‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت‌های خود و ایجاد شفافیت در عملکردشان، اعتماد سرمایه‌گذاران را جلب کنند. اگرچه برخی چالش‌ها همچنان باقی خواهند ماند، اما در مجموع می‌توان گفت سال آینده می‌تواند برای بازار سرمایه سالی رو به بهبود و شامل فرصت‌های رشد باشد

بورس امروز: پیشنهادات شما به دولت چهاردهم

سال ۱۴۰۳ با چالش‌ها، رشد اقتصادی و تلاش دولت برای بازگشت اعتماد، فصل جدیدی از تحولات بازار سرمایه را رقم زد.

سال ۱۴۰۳ برای بازار سرمایه ایران سالی پر از چالش و فرصت بود. در گفت‌وگو با مصطفی امید قائمی مدیرعامل تامین سرمایه کاردان، وی به تأثیر نوسانات شاخص‌ها، تغییرات سیاست‌های اقتصادی و تلاش‌های دولت برای ایجاد ثبات اشاره شد. امید قائمی بر ضرورت شفافیت، جلب اعتماد سرمایه‌گذاران و اصلاحات ساختاری تأکید کرد و پیش‌بینی کرد با بهبود تعاملات بین‌المللی، سال آینده بازار روندی رو به رشد خواهد داشت. مشروح این گفت‌وگو در ذیل آمده است که با می‌خوانیم:

بورس امروز: عملکرد بازار سرمایه در سال ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟

مصطفی امید قائمی: بازار سرمایه ایران در سال ۱۴۰۳ با شرایط متنوع و چالش‌های بی‌سابقه‌ای مواجه شد. این سال همراه با مسیر پیچیده‌ای بود که از رویدادهای داخلی و بین‌المللی تأثیر پذیرفت و باعث شد تا سرمایه‌گذاران و کارشناسان با احتیاط بیشتری عمل کنند. عواملی مانند نوسانات شدید در شاخص‌ها، مشکلات ساختاری و تغییرات غیرمنتظره در سیاست‌های اقتصادی باعث ایجاد شرایط نامتوازن در بازار شد. ورود دولت به بخش‌های مختلف اقتصادی از جمله بازار سرمایه، چالش‌هایی به همراه داشت، اما هم‌زمان توانست بارقه‌های امید را در راستای حمایت از بازار ایجاد کند.

یکی از مهم‌ترین اتفاقات سال ۱۴۰۳، تأثیرات تصمیمات مالیاتی، نرخ خوراک و سیاست‌های پولی بر بازار بود که موجب افت و خیز قیمت سهام در صنایع کلیدی شد. با این وجود، تلاش‌های برخی از شرکت‌ها برای مدیریت منابع و بهره‌گیری از فرصت‌های موجود توانست به عملکرد مثبت در برخی بخش‌ها منجر شود. از سوی دیگر، ورود سرمایه‌گذاران خرد و توجه آن‌ها

همراه اول، پیشرو در ارائه خدمات متنوع و جذاب به مشترکان

مناسبت‌ها کمک کرد. در بهمن ۱۴۰۳، بسته‌های ویژه دهه فجر و نیمه شعبان با تخفیف‌های قابل توجه به مشترکان عرضه شد

حراج شماره‌های رند همراه اول: فرصتی برای داشتن شماره‌های خاص و جذاب

همراه اول در سال ۱۴۰۳ چندین دور حراج شماره‌های رند را برگزار کرد. اولین دور این حراج در ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ آغاز شد و متقاضیان می‌توانستند از طریق سامانه همراه اول در این حراج شرکت کنند. در این حراج، متقاضیان باید ۲۰ درصد مبلغ پایه شماره مورد نظر را به عنوان ودیعه واریز می‌کردند. حراج‌ها به صورت آنلاین و با قوانین مشخصی مانند تمدید ۸ ساعته پس از هر پیشنهاد جدید، انجام شد. دوره‌های بعدی این حراج در ۱۳ تیر، ۲۲ مرداد، ۲۱ مهر، ۵ آذر، ۱۸ دی و ۱۴ بهمن ۱۴۰۳ نیز برگزار شد. در هر دور، متقاضیان می‌توانستند شماره‌های رند مورد علاقه خود را با قیمت‌های رقابتی خریداری کنند. این حراج‌ها به دلیل ارائه شماره‌های خاص و جذاب، مورد استقبال گسترده مشترکان قرار گرفت. همراه اول با برگزاری این حراج‌ها، گام مهمی در جهت رفع نیاز مشترکان به شماره‌های خاص برداشت.

فروش ویژه سیمکارت همراه اول: تخفیف‌های ۴۰ درصدی و بسته‌های هدیه برای جوانان و متولدین سال‌های خاص

همراه اول در راستای حمایت از اقشار مختلف جامعه، طرح‌های ویژه‌ای برای فروش سیمکارت به جوانان و متولدین سال‌های خاص اجرا کرد. در ۱۴ آذر ۱۴۰۳، این اپراتور سیمکارت‌های دائمی زمره‌ای را با ۴۰ درصد تخفیف و بسته خوش‌آمدگویی شامل اینترنت، مکالمه و پیامک هدیه عرضه کرد. این بسته‌ها شامل ۳۰ گیگابایت اینترنت یک ماهه، شش ماه مکالمه درون شبکه با نرخ نیم‌بها و ۱۰۰ پیامک ماهانه به مدت شش ماه بود. در ۸ بهمن ۱۴۰۳، همراه اول طرح ویژه فروش سیمکارت جوانان با شماره‌های جذاب و بسته‌های هدیه خوش‌آمدگویی را آغاز کرد. این طرح تا ۲۱ بهمن ۱۴۰۳ ادامه داشت و جوانان ۱۸ تا ۳۰ سال می‌توانستند با هزینه‌ای کمتر، سیمکارت دائمی دریافت کنند. بسته خوش‌آمدگویی هدیه در نظر گرفته شده برای متقاضیان این طرح نیز شامل «۲۰ گیگابایت اینترنت» و «۲۰ دقیقه مکالمه» بود که پس از فعالسازی سیمکارت به صورت خودکار تخصیص می‌یافت.

همراه اول در سال ۱۴۰۳ با ارائه بسته‌های مناسبی، برگزاری حراج شماره‌های رند و اجرای طرح‌های ویژه فروش سیمکارت، گام‌های مؤثری در جهت رفع نیازهای ارتباطی مشترکان خود برداشت. همراه اول با این خدمات متنوع، جایگاه خود را به عنوان پیشرو در صنعت ارتباطات سیار ایران تثبیت کرد.

بسته‌های مناسبی همراه اول: هدیه‌های دیجیتال و تخفیف‌های ویژه برای هر مناسبت

همراه اول در سال ۱۴۰۳ با ارائه بسته‌های مناسبی متنوع، نیازهای ارتباطی مشترکان خود را در مناسبت‌های مختلف برآورده کرد. در اول فروردین ۱۴۰۳، این اپراتور با راه‌اندازی پوش «عیدی اول»، بسته‌های عیدی شامل اعتبار مکالمه، اینترنت نامحدود و خدمات دیجیتال را به مشترکان خود هدیه داد. مشترکان می‌توانستند با پرورسانی اپلیکیشن «همراه من» و ورود به بخش «طرح‌های تشویقی»، از دو گردونه «بسته و اعتبار» و «خدمات زندگی دیجیتال» استفاده کنند. محتوای این بسته‌ها شامل اعتبار مکالمه داخل شبکه، بسته‌های مکالمه نامحدود و اینترنت نامحدود بود. همچنین، کدهای تخفیف برای سرویس‌های دیجیتال مانند «ابر همراهی»، «آکادمی همراه»، «دیجی کالا» و «فیدیو» نیز ارائه شد.

در اردیبهشت ۱۴۰۳، همراه اول بسته‌های ویژه حج تمتع را با تعرفه‌های ترجیحی برای زائران ایرانی معرفی کرد. این بسته‌ها شامل اینترنت نامحدود، مکالمه و پیامک با قیمت‌های رقابتی بود. زائران می‌توانستند با خرید این بسته‌ها، از مزایای رومینگ در کشور عربستان بهره‌مند شوند. در ۱۰ اردیبهشت، به مناسبت روز ملی خلیج فارس، بسته‌های مکالمه با تخفیف ۷۵ درصدی عرضه شد. این بسته‌ها برای مشترکان دائمی، اعتباری و انارستان در دسترس بود. در خرداد ۱۴۰۳، همراه اول بسته‌های رومینگ ویژه عرفه تا ربیعین را برای زائران عتبات عالیات معرفی کرد. این بسته‌ها شامل اینترنت، مکالمه و پیامک با قیمت‌های مقرون‌به‌صرفه بود. زائران می‌توانستند با خرید این بسته‌ها، هزینه‌های ارتباطی خود را مدیریت کنند. در آذر ۱۴۰۳، همراه اول با ارائه بسته‌های ویژه شب یلدا و روز مادر، همراه با کدهای تخفیف دیجیتال، به گرمابخشی این

سرمایه گذاری
توسعه آرمان مهران

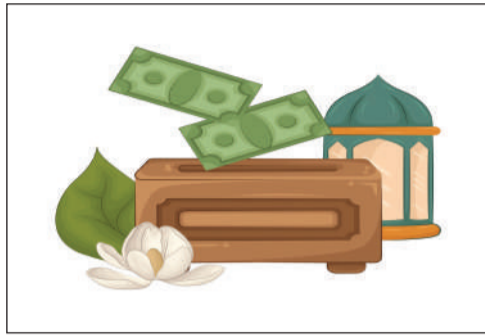
آرمان مهران، سرمایه‌گذاری آگاهانه

سال نو مبارک
۱۴۰۴

بر کناری وزیر اقتصاد و توصیه‌ها برای نجات بازار سرمایه:

از حذف مالیات تا اصلاح صندوق تثبیت

انتظارات از وزیر اقتصاد آینده
سیاست حذف رانت، قیمت‌گذاری دستوری و نرخ‌های چندگانه ارز که توسط وزیر اقتصاد پیشین پیگیری می‌شد، اقدامی مثبت در جهت ایجاد شفافیت و رقابت در اقتصاد بوده است. انتظار می‌رود وزیر اقتصاد آینده با وجود فشارهای ذینفعان، این سیاست‌ها را با جدیت پیگیری کرده و به ریشه‌کن کردن فساد و ناکارآمدی در اقتصاد کمک کند.

ادعای این که سیاست تک‌نرخ ارز اثر منفی بر اقتصاد و معیشت مردم داشته است، توسط برخی از ذینفعان رانت ارزی مطرح می‌شود. این سیاست نه تنها در بلندمدت اثر افزایشی بر نرخ ارز ندارد، بلکه با جلوگیری از انتقال ثروت از عموم مردم به گروهی خاص، در واقع به نفع اقتصاد ملی است. منابع ارزی باید به جای خروج از کشور، در سرمایه‌گذاری‌های مولد در بازار سرمایه باقی بماند.

همزمانی عواملی مانند فشارهای تحریمی، تنش‌های سیاسی و انتخاب رئیس‌جمهور تندرو در آمریکا با سیاست تک‌نرخ ارز، ارزیابی دقیق اثرات این سیاست را دشوار می‌کند. برای تحلیل دقیق، باید سهم هر یک از این عوامل را در افزایش نرخ ارز تفکیک کرد.

افزایش توجه عمومی به طلا و هجوم سرمایه‌گذاران به این بازار، ناشی از سیاست‌های ترویجی بانک مرکزی است. تمرکز صرف بر وزارت اقتصاد و انتساب مشکلات به سیاست تک‌نرخ ارز، آدرس غلط دادن است. سیاست‌های آسیب‌زای قبل از دوره آقای همتی آغاز شده بود؛ البته ایشان باید در مورد محدود کردن معاملات طلا اقداماتی انجام می‌داد.

در کل بازار و در مورد سهام کوچک ارزنده نیز تقویت کند. برای دستیابی به یک بازار سرمایه کارآمد و پایدار، صندوق تثبیت باید با اتخاذ رویکردی متوازن‌تر، به حمایت از کل بازار بپردازد. این بدان معناست که صندوق تثبیت بازار باید در انتخاب سهام برای حمایت، به شاخص‌های ارزندگی مانند P/B و N/E توجه کرده و در صورت وجود فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارزنده در بین سهام کوچک، از آن‌ها نیز حمایت کند. تخصیص اعتبار و وام برای خرید صندوق‌های طلا که سرمایه‌گذاری غیرمولد محسوب می‌شود، با اهداف توسعه اقتصادی مغایرت دارد. سیاست‌گذاران باید با محدود کردن دسترسی به اعتبار برای این منظور و تشویق سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد مانند تولید و اشتغال‌زایی، زمینه را برای رشد اقتصادی پایدار فراهم کنند. به طور کلی توجه به مشوق‌های مالیاتی، اصلاح رویکرد حمایتی صندوق تثبیت و حمایت از سهام کوچک ارزنده، از جمله اقداماتی هستند که می‌توانند به بهبود وضعیت بازار سرمایه و بازگرداندن نقدینگی به این بازار کمک کنند.

سیاست‌گذاران باید با هدف بازگرداندن جذابیت به بازار سرمایه، اقداماتی جهت ایجاد مشوق‌های منحصربه‌فرد و متمایز برای این بازار انجام دهند. این اقدامات می‌تواند شامل اعطای اعتبار ویژه به سرمایه‌گذاران، معافیت‌های مالیاتی هدفمند و حذف موانع سرمایه‌گذاری باشد.

نظام مالیاتی فعلی با اعمال مالیات بر معاملات سهام (۰.۵ درصد) در حالی که خرید و فروش طلا از هرگونه مالیات معاف است، به نوعی سرمایه‌گذاری مولد را تنبیه و سرمایه‌گذاری غیرمولد را تشویق می‌کند. این امر نه تنها خلاف اهداف توسعه اقتصادی است، بلکه موجب هدایت نقدینگی به سمت بازارهای کم‌بازده و پربیسک می‌شود. حذف مالیات نیم‌درصدی بر فروش سهام می‌تواند گامی مثبت در جهت افزایش جذابیت این بازار برای سرمایه‌گذاران باشد. این اقدام علاوه بر کاهش هزینه‌های معاملات، پیامی مثبت به فعالان بازار ارسال کرده و آن‌ها را به سرمایه‌گذاری بلندمدت‌تر در بازار سرمایه تشویق می‌کند.

بازار سرمایه با واگرایی بین سهام بزرگ و کوچک روبرو است، به طوری که سهام کوچک به رغم بر خورداری از قیمت‌های جذاب و شاخص‌های ارزندگی مناسب، به دلیل عدم حمایت صندوق تثبیت بازار و جذابیت بیشتر صندوق‌های اهرمی، مورد توجه سرمایه‌گذاران قرار نمی‌گیرند. این امر نشان‌دهنده ناکارآمدی تخصیص منابع و ضعف در استراتژی‌های حمایتی بازار است.

عملکرد صندوق تثبیت بازار در حمایت از سهام، مورد انتقاد قرار گرفته است. رویکرد فعلی که بیشتر معطوف به حمایت از یک سهم خاص و القای حس نقدشوندگی به آن است، کارآمدی لازم را ندارد. به جای این رویکرد، صندوق مزبور باید با اتخاذ سیاستی جامع‌تر، حس نقدشوندگی را

محمد امین فلاح

مدیر سرمایه‌گذاری شرکت سرمایه‌گذاری سرمایه‌گستر هرمس

استیضاح وزیر اقتصاد و تغییر در سیاست‌های ارزی، نگرانی‌هایی را در مورد تکرار تجربیات مشابه در گذشته به وجود آورده است. با توجه به تمرکز وزیر اقتصاد سابق بر حذف رانت‌های ارزی، به نظر می‌رسد گروه‌های ذینفع در حفظ نظام چند نرخ ارز، در این تغییرات نقش داشته‌اند. در این شرایط، انتظار کاهش فاصله بین نرخ ارز توافقی و نرخ بازار آزاد، کم رنگ شده است.

بر کناری وزیر اقتصاد، نگرانی‌هایی را درباره ادامه حمایت از بازار سرمایه ایجاد کرده است. این در حالی است که با توجه به شاخص‌های ارزندگی، سهام موجود در بازار سرمایه از پتانسیل رشد برخوردارند. برای حفظ و بهبود شرایط فعلی بازار سرمایه، وزیر جدید اقتصاد باید اقداماتی را در راستای افزایش انگیزه سرمایه‌گذاران در این بازار اتخاذ کند.

راهکارهای پیشنهادی برای حمایت از بازار سرمایه

در حالی که پلتفرم‌های خرید و فروش طلا با اقبال گسترده مواجه شده‌اند و نقدینگی قابل توجهی را به سمت خود جذب کرده‌اند، بازار سرمایه از این هجوم نقدینگی بی‌بهره مانده است. این مسئله ناشی از عدم وجود مشوق‌های رقابتی و مزیت‌های منحصربه‌فرد برای سرمایه‌گذاران در بازار سهام نسبت به بازارهای غیرمولد مانند طلا است.

چشم انداز ۱۴۰۴؛

پیش‌بینی تلاطم در بازار سرمایه و بحران برق

با کیفیت و پیشنهادات سرمایه‌گذاری، تسویه معاملات و برداشت وجه آتی، ارائه خدمات ابزار مشتقه و پشتیبانی فعال‌تر اشاره کرد.

در مورد آموزش سهامداران، این وظیفه بر عهده سازمان بورس و اوراق بهادار است که به عنوان متولی اصلی و پاسخگو، با استفاده از درآمدهای خود در این حوزه سرمایه‌گذاری کند. برای جذب سهامداران جدید، شرکت‌های کارگزاری باید فرایند ورود به بازار را تا حد امکان ساده کرده و تسهیل سرمایه‌گذاری غیرمستقیم را در اولویت قرار دهند. با ارائه خدمات کارآمد و تسهیل فرآیند سرمایه‌گذاری، کارگزاری‌ها می‌توانند در جذب سرمایه و رونق بازار سرمایه نقش موثری ایفا کنند.

صنعت برق در آستانه بحران؛ خاموشی‌ها در راه است

کمبود برق و قطعی‌های مکرر در سال جاری، نگرانی‌ها را در خصوص وضعیت تأمین برق کشور در سال آینده افزایش داده است. در این میان، وعده نصب ۱۰ هزار مگاوات پنل خورشیدی در بهار ۱۴۰۴ به عنوان بارقه‌ای از امید تلقی می‌شود، اما در صورت عدم تحقق این وعده، احتمال افزایش خاموشی‌ها و گسترش آن به بخش خانگی نیز وجود دارد.

فروش برق به بخش خانگی در بورس انرژی، در میان مدت امکان‌پذیر نیست. زیرساخت‌های لازم برای حضور گسترده خانوارها در بورس انرژی هنوز فراهم نشده است. بحران جدی‌تر در صورت ادامه روند فعلی این است که واقعی نشدن قیمت برق و عدم پرداخت مطالبات شرکت‌های تولیدکننده، انگیزه سرمایه‌گذاری در این صنعت را به شدت کاهش داده است.

تنها راه نجات صنعت برق، حرکت به سمت واقعی‌سازی قیمت‌ها و ایجاد جریان نقدی پایدار برای شرکت‌های تولیدکننده است. همچنین تنها با اصلاح این وضعیت است که امید می‌رود اهداف برنامه هفتم توسعه از جمله دستیابی به ظرفیت نامی ۱۰۵،۲۰۵ مگاوات محقق شود.

مرتضی کلهری

مدیر سرمایه‌گذاری سبدگردان کاریزما

در ارزیابی عملکرد بازار سرمایه در سال گذشته، سالی پر از اتفاقات غیرقابل پیش‌بینی و ریسک‌های سیستماتیک برای هر سه دارایی طلا، سهام و اوراق بهادار توصیف شد. عمده مشکلات ناشی از این اتفاقات با منشأ بیرونی ارزیابی شده و تصمیم‌گیری قطعی در مورد آنها دشوار است.

با نگاهی به سال آینده، تداوم این چالش‌ها از جمله فاصله بین دلار آزاد و نیمه، تغییر وزیر اقتصاد و بلا تکلیفی‌های احتمالی، نرخ بازدهی رو به رشد اوراق و مهم‌تر از همه احتمال وقوع «اسنپ‌بک» و پایان برجام، همگی نشان از تلاطم شدید در بازارهای مختلف دارد. با توجه به این شرایط، کارشناسان معتقدند سال ۱۴۰۴، سالی پر از تلاطم خواهد بود و نوسانات شدید در مقاطعی از سال دور از انتظار نیست.

پیشنهاد اصلی برای بهبود وضعیت بازار سرمایه به رئیس سازمان بورس و وزیرای اقتصادی دولت چهاردهم، حضور فعال‌تر در جلسات هیئت دولت و پیگیری جدی‌تر مسائلی است که در واقع بازتاب‌دهنده رویدادهای کلان اقتصادی کشور در بازار سرمایه هستند.

راهکارهای کارگزاری‌ها برای بقا در بازار کم‌رونق

در شرایط فعلی که بازار سرمایه با رکود و کاهش ارزش معاملات روبرو است، شرکت‌های کارگزاری با چالش‌های جدی برای کسب درآمد مواجه هستند. این شرکت‌ها باید به سرعت به سمت استفاده بیشتر از فضای دیجیتال حرکت کرده و خدمات خود را با حداکثر صرفه‌جویی در مقیاس ارائه دهند. به منظور جذب مشتری، ارائه خدمات متنوع و جذاب می‌تواند راهگشا باشد. از جمله این خدمات می‌توان به ارائه خدمات الگوریتمی به مشتریان خاص، ارائه گزارش‌های

اسکن کنید

هلو؛ همراه کسب و کارته

هلو
گروه فناوری اطلاعات

شماره تلفن فروش و پشتیبانی

۰۲۱-۲۳۰۶۷

«چالش های بازار اخزا؛ آیا نرخ ها همچنان صعودی خواهند ماند؟»

مهندس شهری زاده

کارشناس صندوق در آمد ثابت شرکت مشاور سرمایه گذاری ترنج

با تثبیت نرخ بهره بین بانکی در سقف خود از آذر ماه سال جاری و همچنین نزدیک شدن مجدد نرخ اوراق خزانه اسلامی به اوج تاریخی، بررسی علل این روند و چالش های پیش روی دولت می تواند تصویری شفافتر از آنچه در انتظار نرخ بهره است، ترسیم کند.

در نخستین گام، لازم است اوراق خزانه اسلامی که طی هفته های آخر سال گذشته به شدت مورد توجه و انتقاد قرار گرفته، مورد واکاوی قرار گیرد. اوراق خزانه اسلامی، که به اختصار «اخزا» نامیده می شود، در ابتدا با هدف تسویه بدهی های دولت به طلبکاران، به ویژه پیمانکاران، طراحی شد. در این شیوه، دولت به جای پرداخت نقدی مطالبات، اقدام به انتشار این اوراق کرده و در اختیار طلبکاران قرار می داد. طلبکاران نیز برای تأمین نقدینگی مورد نیاز خود، این اوراق را در بازار ثانویه فرابورس به فروش می رساندند. واگذاری اوراق خزانه اسلامی از سوی دولت با قیمتی پایین تر از ارزش اسمی انجام شده و در تاریخ سررسید، با قیمت اسمی تسویه می گردد. این روش، ابزاری مؤثر در راستای کاهش کسری بودجه دولت محسوب می شود.

در سال ۱۴۰۳، مطابق با بودجه آن، دولت مجوز انتشار ۲۵۴ هزار میلیارد تومان اوراق نقدی و غیر نقدی را دریافت کرد که این میزان تا پایان مهر ماه به طور کامل منتشر شد و بخشی از آن در قالب اوراق خزانه اسلامی بود. از ابتدای آذر ماه سال گذشته، دولت علاوه بر میزان مذکور، ۵۰ هزار میلیارد تومان اوراق مازاد را در قالب اوراق مرابحه عام (اراد) منتشر کرد. افزون بر این، در ماه های پایانی سال و به منظور جبران کسری بودجه پیش بینی نشده، انتشار ۲۰۰ هزار میلیارد تومان دیگر در قالب اوراق مرابحه عام در دستور کار قرار گرفته است. حال سوالی اصلی این است: روند صعودی نرخ اخزا در سال ۱۴۰۳ چگونه آغاز شد و چه مسیری را طی کرده است؟

در ماه های ابتدایی ۱۴۰۳ به دلیل کمبود نقدینگی در میان پیمانکاران دولتی، اوراق خزانه اسلامی که به آن ها تخصیص داده شده بود، بلافاصله در بازار ثانویه عرضه شد. این روند سبب افزایش ناگهانی نرخ اوراق خزانه اسلامی گردید. در ادامه، با استمرار عرضه از سوی پیمانکاران دولتی و کاهش تقاضای صندوق های درآمد ثابت که ناشی از پیش بینی افزایش بیشتر نرخ ها بود، میانگین نرخ اخزا در نهایت در اردیبهشت ماه به بیش از ۳۵ درصد رسید.

در این مرحله، با افزایش نرخ بهره بدون ریسک به ۳۵ درصد، بانک مرکزی برای مهار این روند مداخله کرد و نخستین عملیات ریپوی ۸۵

روزه را به ارزش ۱۹۴.۲۵ هزار میلیارد تومان را در پایان خرداد ماه به اجرا گذاشت. این اقدام، که در راستای تزریق نقدینگی به بانک ها انجام شد، تقاضا در بازار اوراق دولتی را افزایش داد و در نتیجه، نرخ اوراق خزانه اسلامی کاهش یافت. این سیاست سنجیده، علاوه بر کنترل نرخ اخزا، با یک تزریق موقت، از افزایش شدید رشد نقدینگی نیز جلوگیری کرد.

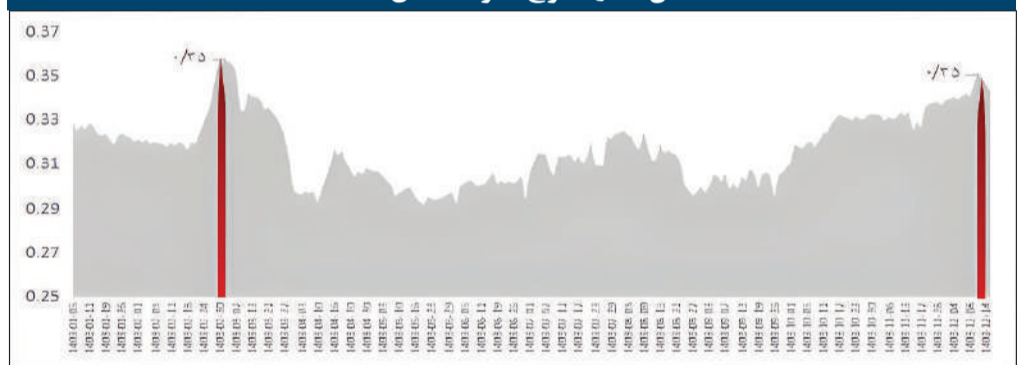
با این حال، در ماه های پایانی ۱۴۰۳ بار دیگر در بازار اوراق خزانه اسلامی مشاهده شد، افزایش مجدد نرخ ها به بیش از ۳۵ درصد بود. همان طور که پیش تر نیز اشاره شد، دولت پس از انتشار ۲۵۴ هزار میلیارد تومان اوراق انتشار ۲۵۰ هزار میلیارد تومان دیگر را از شورای عالی هماهنگی اقتصادی دریافت کرده بود.

این حجم گسترده از انتشار که بخش قابل توجهی از آن به اسفندماه در بازاری با تعداد محدود بازگران موقوف شد. خریداران اصلی اوراق دولتی عمدتاً به دو دسته بانک ها و صندوق های درآمد ثابت تقسیم می شوند. صندوق های درآمد ثابت، به دلیل پایین تر بودن نرخ اوراق دولتی نسبت به نرخ بازار و همچنین نرخ سپرده های که از بانک ها دریافت می کنند، تمایل چندانی به خرید این اوراق ندارند. از این رو، بخش قابل توجهی از اوراق منتشر شده، توسط بانک ها و با امید دریافت ریپوی از بانک مرکزی خریداری گردید. با این حال، به دلیل تداوم سیاست های انقباضی بانک

شکل ۲. روند ریپو از ابتدای سال ۱۴۰۳

شکل ۱. روند نرخ اخزا در سال ۱۴۰۳

جهش مالی بانک صادرات ایران با افزایش سرمایه ۵۷ هزار میلیارد تومانی و تجدید ارزیابی دارایی ها

دولت قصد دارد تا پایان برنامه هفتم توسعه، بخشی از این مطالبات حسابرسی شده را در قالب افزایش سرمایه، اوراق یا سهام تسویه کند. این رویه مشابه اقداماتی است که در سال ۱۳۹۹ با واگذاری سهام شرکت های پالایشی انجام شد.

علاوه بر این، زیر مجموعه های بانک صادرات ایران نیز پتانسیل بالایی برای افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی ها دارند. به عنوان مثال، شرکت هایی مانند نیشکر می توانند از این فرصت استفاده کنند. از سوی دیگر، بانک صادرات ایران اقدامات اولیه برای پذیرش شرکت های الکل و خمیرمایه رازی و کشت و صنعت امام خمینی (ره) در شرکت فرابورس را آغاز کرده است.

این اقدامات نشان دهنده عزم بانک صادرات ایران برای تقویت جایگاه خود در بازار سرمایه و بهبود عملکرد مالی است. بانک صادرات ایران با اجرای این برنامه ها، نه تنها ساختار مالی خود را تقویت می کند، بلکه گام های بلندی در جهت بهبود سودآوری و افزایش توان عملیاتی خود برمی دارد.

بانک صادرات ایران در سال ۱۴۰۳ با افزایش سرمایه و واگذاری دارایی های مازاد، گام های بلندی برای تقویت ساختار مالی خود برداشت.

بانک صادرات ایران در سال ۱۴۰۳ به منظور اصلاح ساختار مالی خود، برنامه ای برای افزایش سرمایه ۵۷ هزار میلیارد تومانی از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها را در دستور کار قرار داد. این اقدام باعث شد سرمایه بانک از ۲۱.۵ هزار میلیارد تومان به ۷۸.۲ هزار میلیارد تومان افزایش یابد. این افزایش سرمایه بر اساس نتایج تجدید ارزیابی دارایی های بانک است.

همچنین با اجرای این برنامه، بانک صادرات ایران قادر خواهد بود در نیمه اول سال ۱۴۰۴ نیز، افزایش سرمایه جدیدی را از محل تجدید ارزیابی دارایی ها اجرا کند و ارزش سرمایه خود را به ۱۲۰ هزار میلیارد تومان برساند. این اقدام نه تنها ساختار مالی بانک را تقویت می کند، بلکه توان عملیاتی آن را نیز به طور چشمگیری افزایش می دهد.

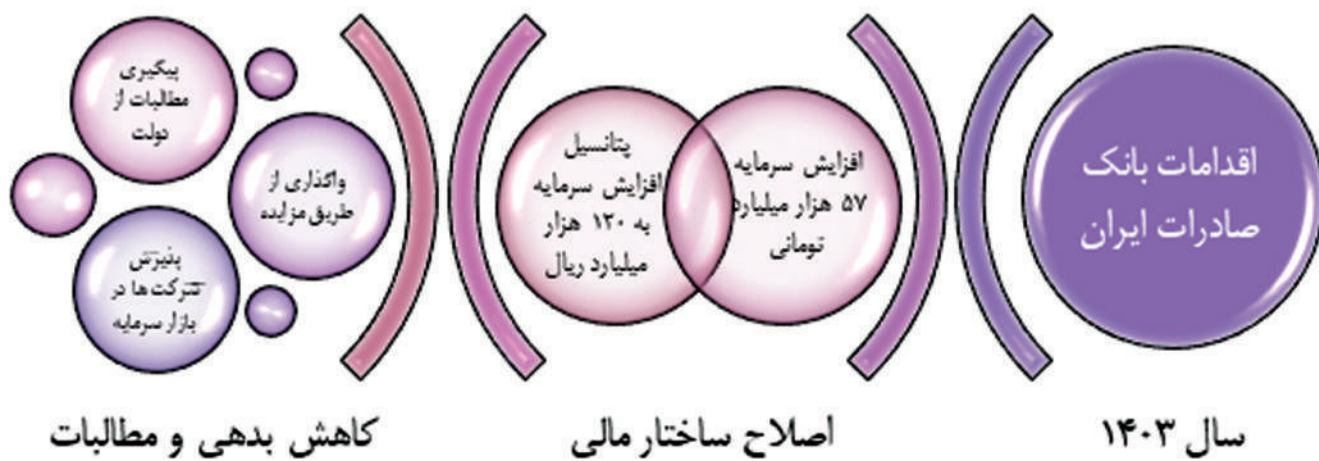
در کنار برنامه افزایش سرمایه، بانک صادرات ایران برنامه ای جامع برای واگذاری دارایی های مازاد خود در سال ۱۴۰۳ تدوین کرد که تاکنون این بانک با برگزاری مزایده هایی موفق به واگذاری نیمه از ۴ هزار میلیارد تومان مزایده برگزار شده برای واگذاری دارایی های مازاد خود شده است.

این بانک قصد دارد در ادامه، برنامه ای برای واگذاری ۵ هزار میلیارد تومان دیگر از دارایی های خود اجرا کند که رویه ای ساده تر نسبت به مزایده های گذشته خواهد داشت. در صورت تبدیل بخش مازاد تجدید ارزیابی املک مازاد به سود انباشته، بانک صادرات ایران می تواند سود نقدی و سود سهمی خود را افزایش دهد. این بانک برنامه ریزی کرده است تا پایان برنامه هفتم توسعه، سالانه ۱۰ هزار میلیارد تومان از دارایی های مازاد خود را واگذار کند. این اقدامات نه تنها سودآوری

صورت های مالی ثبت شده است. بر اساس اعلام از بانک مرکزی، رویه های قابل قبولی در شناسایی سود و سود پس از سررسید این مطالبات اتخاذ شده است. وصول نقدی این مطالبات تأثیر بسزایی در افزایش توان عملیاتی بانک خواهد داشت.

بانک را بهبود می بخشد، بلکه مسیر تملک دارایی های ثابت برای وصول مطالبات غیر جاری را نیز تسهیل می کند.

یکی از چالش های مهم بانک صادرات ایران، مطالبات از دولت است که بالغ بر ۱۰۴ هزار میلیارد تومان در

محمد مهاجر

تحلیلگر کارگزاری پیشرو

سرانجام بازار توافقی ارز؛

تکرار بحران یا کنترل نوسانات

با توجه به تغییرات در تیم اقتصادی دولت و حذف عبدالناصر همتی از مسئولیت‌های اقتصادی کشور، ممکن است بازار ارز و سیاست‌های ارزی کشور با تغییرات قابل توجهی روبه‌رو شود. همتی در دوران حضور خود در بانک مرکزی به‌ویژه با معرفی بازار توافقی ارز تلاش کرد تا نوسانات شدید بازار ارز را کاهش داده و تفاوت میان نرخ‌های مختلف ارز در بازار را تا حدی کنترل کند. حال با تغییر در تیم اقتصادی دولت و انتصاب افراد جدید، احتمالاً سیاست‌های ارزی نیز تغییر خواهد کرد.

● **ادامه یا تغییر سیاست بازار توافقی ارز:** بازار توافقی ارز که در دولت قبلی با هدف کاهش فاصله بین نرخ بازار آزاد و نرخ‌های رسمی ایجاد شد، ممکن است در دولت جدید همچنان ادامه یابد یا تغییراتی در آن ایجاد شود. اگر تیم اقتصادی دولت جدید به دنبال حفظ ثبات نسبی در بازار ارز باشد، این سیاست احتمالاً همچنان ادامه خواهد داشت. به‌ویژه در شرایط محدودیت منابع ارزی و کمبود ذخایر، ایجاد یک مسیر میان‌بر برای تأمین نیازهای ارزی مردم و کسب و کارها ضروری است. اما اگر سیاست‌ها به سمت آزادسازی نرخ ارز و کنترل بازار از طریق سازوکارهای دیگر تغییر کند، ممکن است شاهد کاهش نقش بازار توافقی یا تغییر آن به مدل‌های جدیدتر باشیم.

● **اثر تغییرات در تیم اقتصادی دولت بر سیاست‌های ارزی:** تغییرات در تیم اقتصادی دولت، به‌ویژه در سمت ریاست بانک مرکزی و وزارت اقتصاد، می‌تواند تأثیرات زیادی بر بازار ارز داشته باشد. افراد جدید ممکن است رویکردهای متفاوتی نسبت به همتی داشته باشند. اگر سیاست‌های جدید بر اساس آزادسازی و کاهش مداخلات دولتی شکل

گیرد، ممکن است نرخ ارز به‌طور قابل توجهی افزایش یابد و نوسانات بیشتر شود. در مقابل، اگر دولت جدید به دنبال مدیریت دقیق‌تر و تقویت سیاست‌های نظارتی باشد، می‌توان امیدوار بود که سیاست‌هایی مانند بازار توافقی ارز، با اصلاحات لازم همچنان برای کنترل نوسانات بازار ارز به کار گرفته شود.

● **شرایط اقتصادی داخلی و فشارهای جهانی:** شرایط اقتصادی داخلی کشور نظیر میزان تورم، کاهش ارزش ریال، بحران‌های ارزی و همچنین فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم‌ها همگی عوامل تأثیرگذار بر بازار ارز خواهند بود. حتی با وجود تلاش‌های دولت برای مدیریت بازار ارز مشکلات اساسی مانند کمبود منابع ارزی و تداوم تحریم‌ها، به‌ویژه در بلندمدت، همچنان چالش‌های بزرگی برای بازار ارز ایجاد خواهد کرد. در نتیجه به‌رغم سیاست‌های جدید اقتصادی، باز هم ممکن است شاهد نوسانات شدید و افزایش قیمت‌ها در بازار ارز باشیم.

● **تجربه نوسانات شدید ارز در دولت سیزدهم:** در دولت سیزدهم، با وجود تلاش‌هایی برای مدیریت بازار ارز، سیاست‌های ارزی نتوانستند به‌طور کامل ثبات مورد نیاز بازار را ایجاد کنند. بازار ارز با نوسانات زیاد روبه‌رو بود و اختلافات زیادی میان نرخ رسمی و بازار آزاد ایجاد شده بود. با توجه به فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها، ارز در بازار آزاد دچار جهش‌های بزرگی شد که عملاً زندگی روزمره مردم را تحت تأثیر قرار داد. اگر سیاست‌های اقتصادی و ارزی دولت جدید به‌طور اساسی تغییر نکند، احتمال تکرار تجربه بحران ارز در دولت سیزدهم وجود دارد.

● **آزادسازی بیشتر یا ادامه مداخلات دولتی؟:** اگر

دولت جدید تصمیم به آزادسازی بیشتر بازار ارز بگیرد و بر اساس نظریه بازار آزاد حرکت کند، احتمالاً قیمت ارز به‌طور آزادانه و در قالب مکانیسم‌های بازار تعیین خواهد شد. این نوع سیاست می‌تواند منجر به نوسانات شدیدتری در نرخ ارز گردد و باعث افزایش شدید قیمت‌ها در بازار ارز شود. در صورتی که دولت تصمیم به استفاده از ابزارهای نظارتی و تقویت بازار توافقی ارز بگیرد، می‌توان از تکرار نوسانات شدید جلوگیری کرد و بازار را در مسیر تعادلی قرار داد.

● **اثر تحولات سیاسی و اقتصادی بر بازار ارز:** همانطور که در دولت سیزدهم شاهد بودیم، نوسانات شدید بازار ارز به‌ویژه به دلیل کمبود منابع ارزی و تحریم‌ها بروز کرد. دولت جدید، اگر به دنبال اصلاحات در زمینه‌های اقتصادی باشد و مشکلات ساختاری مانند افزایش صادرات، تقویت تولید داخلی و جذب منابع ارزی بیشتر را حل کند، ممکن است بتواند این نوسانات را کاهش دهد. در غیر این صورت، فشارهای خارجی و داخلی می‌تواند منجر به تکرار بحران‌های ارزی شود

● **سیاست‌های ارزی و آینده بازار توافقی:** حفظ ثبات اقتصادی در کوتاه‌مدت از سوی دولت چهاردهم و جلوگیری از بحران ارزی نیازمند آنست که سیاست‌های ارزی همچنان بر پایه مدیریت بازار توافقی ارز و تقویت نظام نظارتی استوار باشد. با این حال، دولت باید به‌طور هم‌زمان برنامه‌های بلندمدتی برای اصلاحات ساختاری اقتصادی و بهبود شرایط ارزی کشور تدوین کند. تقویت منابع ارزی از طریق افزایش صادرات غیرنفتی، بهبود روابط بین‌المللی و کاهش وابستگی به ارزهای خارجی می‌تواند به‌طور اساسی وضعیت بازار ارز را بهبود بخشد.

● **پیشنهادات برای مدیریت بازار ارز در دولت جدید:** تقویت بازار توافقی ارز: ایجاد سازوکارهای شفاف و کارآمدتر برای مدیریت بازار توافقی ارز می‌تواند به‌ویژه در شرایط کمبود منابع ارزی کمک کند. تقویت نقش این بازار منجر به کاهش نوسانات و اختلاف میان نرخ‌های بازار آزاد و رسمی خواهد شد.

● **اصلاح ساختار اقتصادی و کاهش وابستگی به منابع ارزی:** یکی از راهکارهای بلندمدت برای حل مشکلات ارزی، کاهش وابستگی به منابع ارزی خارجی و تقویت تولیدات داخلی است. تقویت بخش صادرات و ارتقای صنایع داخلی می‌تواند از طریق افزایش عرضه ارز در بازار، فشار بر نرخ ارز را کاهش دهد.

● **توسعه روابط اقتصادی بین‌المللی:** یکی از عواملی که می‌تواند ثبات بازار ارز را تضمین کند، بهبود روابط تجاری و اقتصادی با کشورهای دیگر است. دولت جدید باید به تقویت روابط تجاری با کشورهای همسایه و سایر شرکای تجاری خود تأکید کند.

● **استفاده از ابزارهای نوین برای کنترل نرخ ارز:** در کنار بازار توافقی ارز، استفاده از ابزارهای نوین مانند ایجاد بازارهای ارز دیجیتال یا ابزارهای مالی برای مدیریت نقدینگی می‌تواند به کنترل نرخ ارز کمک کند و نوسانات آن را کاهش دهد.

● **جمع‌بندی:** با توجه به تغییرات جدید در دولت و حذف همتی، سیاست‌های ارزی ممکن است دستخوش تغییراتی شود. اگر دولت جدید به دنبال ادامه روند ثبات در بازار ارز باشد، بازار توافقی ارز احتمالاً ادامه خواهد یافت، اما اگر تصمیم بر آزادسازی بیشتر و کاهش مداخلات دولتی باشد، نوسانات جدیدی ممکن است در بازار ارز ایجاد شود. در نهایت، با توجه به فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها، ممکن است شاهد تکرار بحران‌های ارزی مشابه با آنچه در دولت سیزدهم رخ داد باشیم، مگر اینکه دولت با اصلاحات ساختاری و سیاست‌های دقیق‌تر اقتصادی و ارزی شرایط را تغییر دهد.

مشقت‌های ثبات ارزی

خارجی، دستیابی به ثبات ارزی دشوار خواهد بود. تجربه نشان داده است که تثبیت دستوری نرخ ارز بدون پشتوانه ارزی کافی، تنها نوسانات را به تعویق می‌اندازد و مشکلات را حل نمی‌کند. در یک نگاه کلان، بازار ارز توافقی همچنان با چالش‌هایی مانند تحریم‌ها، کسری بودجه و تورم بالای ۳۲ درصد مواجه است. همتی در دوران وزارت خود، با آزادسازی نرخ‌ها قصد داشت از ایجاد رانت جلوگیری کند، چراکه پیش از انتصاب او، بیش از ۸ نوع نرخ ارز در بازار وجود داشت. اما اکنون، با استیضاح او در مجلس، تمام تصمیماتش نیمه‌کاره باقی مانده است. با سرپرستی اکرمی در وزارت اقتصاد و با توجه به سوابق او، انتظار می‌رود سیاست‌های محافظه‌کارانه‌تری در پیش گرفته شود. دوره مدیریت او در خزانه‌داری کل کشور نشان می‌دهد که رویکرد وی بیشتر بر حفظ منابع و جلوگیری از هدررفت آن‌ها متمرکز بوده است. در صورت عدم تزیق ارز کافی به بازار و صرفاً محدود شدن سیاست‌ها به کنترل نرخ‌ها و همچنین نبود هماهنگی میان بانک مرکزی و دولت، تأثیر این نوع مدیریت محدود خواهد بود. در نهایت، بدون هماهنگی میان دولت و مجلس، انجام اصلاحات اساسی و تعیین تکلیف سیاست‌های خارجی، چشم‌انداز بازار ارز همچنان پرنوسان خواهد ماند و سرنویشت بازار ارز توافقی در صورت اصلاح و مدیریت بهتر سیاست‌گذاران همچنان می‌تواند به عنوان یکی از ابزارهای تنظیم نرخ ارز باقی بماند.

کیمیا عسکری

کارشناس بازار سرمایه

با استیضاح عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد دولت چهاردهم، در ۱۲ اسفند ۱۴۰۳، بازار سرمایه ایران در وضعیت حساسی قرار گرفته است. همتی که از مرداد ۱۴۰۳ سکندار وزارت اقتصاد بود، با سیاست‌های خود در حوزه ارز، مخالفان و موافقان بسیاری داشت. اکنون با برکناری او و انتصاب رحمت‌الله اکرمی به‌عنوان سرپرست وزارتخانه، فعالان بازار در انتظار سرنویشت بازار ارز توافقی هستند. شایان ذکر است که اکرمی پیش از این، سمت معاون وزیر اقتصاد در نظارت مالی و خزانه‌داری کل کشور را بر عهده داشت.

در دوره همتی، بازار ارز توافقی رشد چشمگیری را تجربه کرد؛ نرخ دلار توافقی از ۴۵ هزار تومان به ۶۸ هزار تومان رسید و در بازار آزاد نیز از مرز ۹۰ هزار تومان عبور کرد. همتی با ایجاد سامانه توافقی و اجرای سیاست شناورسازی مدیریت شده نرخ‌ها، تلاش داشت فاصله نرخ رسمی و آزاد را کاهش دهد و شفافیت بیشتری در بازار ایجاد کند. در واقع هدف از ایجاد بازار ارز توافقی، تک‌نرخ کردن ارز کشور به جهت تأمین ارز مورد نیاز واردکنندگان و صادرکنندگان در بستری رسمی و جهت دادن درست به اقتصاد کشور بود که ساختار مورد نظر به دلیل هم‌زمان شدن با مسائل سیاسی کشور میسر نگردید. با این حال، منتقدان او در مجلس، این سیاست‌ها را عامل نوسانات نرخ دلار بازار آزاد می‌دانستند و اعتقاد داشتند باعث افزایش نرخ تورم و فشار مضاعف اقتصادی بر مردم می‌شود. اکنون، با عزل وزیر اقتصاد به نظر می‌رسد دولت به سمت سیاست تثبیت نرخ ارز حرکت کند. این رویکرد ممکن است در کوتاه‌مدت التهابات را کاهش دهد، اما در صورت محدودیت در عرضه ارز و عدم توانایی بانک مرکزی در تأمین منابع کافی، فشار به بازار غیررسمی منتقل شده و احتمال جهش نرخ آزاد تا ۱۰۰ هزار تومان نیز وجود دارد. در بلندمدت، بدون حل معضلات ساختاری نظیر تحریم‌ها، تورم فزاینده و عدم تعیین تکلیف مذاکرات

**بزرگترین تولیدکننده شمش فولادی
ومیلگرد در جنوب شرق کشور**

Sirjan Jahan Steel Company

سیرجان، کیلومتر ۵ جاده شیراز
جنب شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر
03431257600 | 03441423625
sjscoir | www.sjsco.ir

نشانه‌های تثبیت ارز توافقی

وزیر جدید در راستای سیاست همتی اما با شیب بسیار ملایمتر باشد، با این توضیح که در شرایط تحریمی منابعی برای تثبیت نرخ ارز آزاد عملاً وجود نخواهد داشت و در بهترین حالت با ایجاد رکود ناشی از سیاست های بانک مرکزی، سرعت افزایش نرخ ارز کاهش یابد.

اما اگر وزیر جدید اقتصاد به سامانه توافقی و ساز و کار آن اعتقادی نداشته باشد، بدترین خبر برای بازار سرمایه خواهد بود و مجدداً بورسها دورانی مشابه فضای حاکم بر بازار سرمایه در دولت سیزدهم را در انتظار خواهند داشت.

حال آن که با شرایط پیش آمده باید دید آیا از گزینه های مطلوب تصدی پست وزارت اقتصاد، از شجاعت لازم برای اعمال تغییرات و اصلاحات بنیادین در بوجوه ناترازی های مختلف اعم از بودجه، صندوق بازنشتی، یارانه ها، سیستم بانکی برخوردار خواهد بود؟

می تواند سیاست تثبیت نرخ دلار توافقی را در پیش گیرد. آخرین ابزاری که فرزین در روزهای اخیر جهت کنترل نقدینگی از آن رونمایی کرده است گواهی سپرده است. در حالی که این ابزار در حال حاضر در بورس کالا موجود بوده و امتحان خود را در فضایی شفاف پس داده است، در صورت عملیاتی شدن این ابزار جدید، ضربه دیگری از فرزین در تقابل با بازار سرمایه خواهد بود. با این حال نظر به نحوه استیضاح همتی و دلایل مطرح شده، انتظار خاصی از وزیر جدید اقتصاد در خصوص سیاست های ارزی نمی رود و با احتمال زیاد سیاست تثبیتی را در پیش خواهد گرفت، هر چند که بدنه دولت مشابه دولت سیزدهم عمل نخواهد نمود و نمیتوان انتظار وضعیتی مشابه آن دوره را داشت؛ ولی شرایط جدید ارزی و فروش نفت نیز بر این مساله کاملاً اثر خواهد داشت. در پیش بینی خوشبینانه میتوان عنوان نمود که سیاست

کاهش فروش نفت در یکی دو ماه اخیر آمارهای ضد و نقیضی ارائه شده است، اما در آخرین آمار تانکر ترکز نشان از افزایش ۵۰٪ صادرات نفت خام ایران در ماه فوریه نسبت به ماه ژانویه می باشد که نشان از آن دارد که هنوز فشار حداکثری تحریمها از سوی ترامپ افزایش نیافته است و ممکن است پشت پرده مذاکراتی در جریان باشد.

با این حال پیش فروش سکه های بانک مرکزی و افزایش نرخ بهره بدون ریسک به محدوده ۳۶٪ نشان دهنده سیاست جمع آوری نقدینگی از بازارهای مختلف و کنترل تمامی بازارها به منظور ایجاد رکود می باشد. همچنین فرزین در روزهای منتهی به استیضاح همتی با اطمینان خاصی نسبت به عدم افزایش نرخ دلار توافقی صحبت نمود که این موضوع نیز نشان از آن دارد که این افزایش اخیر و ایجاد بازار نرخ توافقی به اصرار و فشار همتی بوده است و با حذف همتی، راحت تر از قبل

رحیم غلامی

مدیر سرمایه گذاری سیدگردان آوانگارد

با وجود اینکه سیاست آزاد سازی نرخ دلار نیمایی و ایجاد بازار توافقی ارز، به خودی خود قدمی مثبت در راستای کاهش رانت ناشی از فاصله این دو نرخ بود، اما به نظر می رسد همتی در زمانبندی و سرعت اجرای این سیاست دچار اشتباه گردید این اتساق با حضور ترامپ و تهدیدات ناشی از تشدید تحریم ها و حمله نظامی به ایران که موجب تشدید تقاضای ارز گردید، همزمان شد و همچنین افرادی که رانت آنها کاهش یافته بود، بر این اتفاق دامن زدند. همتی مناسبترین فرد برای اجرای این سیاست بود، چرا که در دوره تصدیگری وی بر ریاست بانک مرکزی فاصله این دو نرخ در حداقلترین حالت خود قرار داشت؛ حال آنکه در دوره دولت سیزدهم، فاصله این دو نرخ افزایشی بود و فشار حداکثری را به شرکت های بزرگ وارد ساخت.

با توجه به استیضاح همتی، عده ای یکی از دلایل پنهان این اتفاق را نقش پر رنگ وی در واگذاری ایران خودرو به بخش خصوصی می دانند که اگر از منظر گران شدن واردات قطعات برای قطعه سازان و خودروسازان به واسطه افزایش نرخ ارز توافقی به این مساله بنگریم، این ادعا چندان بیراه نیست.

نرخ تعادلی دلار آزاد با روش های مختلف در محدوده ۷۵ هزار تومان در حال حاضر قرار دارد و نرخ های فعلی بالاتر از ۹۰ هزار تومان ناشی از نگرانی نسبت به احتمال درگیری نظامی و فشار بیشتر تحریم ها و کاهش فروش نفت ایران می باشد؛ در صورت کاهش فروش نفت ایران به کمتر از ۱۰۰ هزار بشکه در روز، قیمت دلار می تواند محدوده های بیش از ۱۸۰ هزار تومان را هم در سال آینده شاهد باشد. در خصوص

شرکت پتروشیمی بوعلی سینا؛

رشد ۳۰ درصدی سودآوری و توسعه ظرفیت تولید

تعدیل شدند که به نوبه خود بر سودآوری شرکت تأثیر گذار بودند اما به دلیل عدم ابلاغ نرخ های جایگزین سرویس های جانبی، آثار ابطال مصوبه شورای عالی رقابت همچنان نامشخص است و نمیتوان برای سال ۱۴۰۴ نیز پیش بینی کرد.

شرکت پتروشیمی بوعلی سینا به منظور بهره بری از این سودآوری و پایدار نمودن آن، مطالعات اولیه طرح های شرکت پلیمر گچساران و پتروشیمی اروند را در دستور کار قرار داده است که در صورت مشخص شدن نتایج بررسی منتشر خواهد شد.

این شرکت اگر چه در نیمه دوم سال جاری اقدام به تعمیر بخشی از واحدهای تولیدی نمود اما مدت زمان این تعمیرات تنها ۱۰ روز بود و تأثیر بالهمتی بر تولید و فروش شرکت نداشت؛ چرا که برنامه تعمیرات واحد آروماتیک در جهت جلوگیری از هدر رفت طی فرایند و مطابق برنامه ریزی های صورت گرفته انجام شد.

این شرکت در حال حاضر به دلیل توانایی تولید هم زمان ریفرمیت و پارازالین، بر اساس شرایط عملیاتی تولید هر کدام را در ماه های مختلف بیشتر می کند اما مجموع تولیدات آن هیچگاه کاهش نیافته است که ناشی از قدرت تولید بیشتر از طراحی اولیه شرکت بوده است.

از آنجا که شرکت پتروشیمی بوعلی سینا همواره در تلاش است تا میزان تولید را نسبت به ظرفیت اسمی ۱.۷ میلیون تنی در حدود ۲ میلیون تن حفظ نماید، در فکر افزایش ظرفیت های تولید است که با سرمایه گذاری میسر خواهد شد.

این نوع برنامه ریزی تولید منجر شده است تا بوعلی بتواند به تعهدات تامین خوراک شرکت پتروشیمی تندگوین عمل نموده و سودآور خود را به صورت پایدار تداوم بخشد. از سوی دیگر، بوعلی قصد دارد تا به احداث واحدهای جدید، استارین، تبدیل رافینیت به بنزن و مشارکت در تامین سرمایه و خرید سهام طرح های زیرمجموعه شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس بپردازد که به دنبال آن افزایش و تصاعد سرمایه سهامداران را شاهد خواهیم بود.

در نیمه نخست سال جاری نیز، شرکت پتروشیمی بوعلی سینا افزایش بیش از ۳۰ درصدی سود عملیاتی را مجدداً تجربه نمود که همچون سال مالی گذشته از تعدیل نرخ محصول ریفرمیت و افزایش فروش به شرکت های گروه و صادرات نشأت گرفته بود. در کنار اثرات بخش عملیات، در سال مالی ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ هزینه های مربوط به سرویس های جانبی نیز

درصد سود را به همراه داشت. نرخ ریفرمیت مربوط به سال مالی ۱۴۰۲ در کنار قیمت سایر محصولات تحویلی به ملی پالایش و پخش فرآورده مجدداً افزایش یافت که بوعلی در صورت های مالی ۳ ماهه منتهی به خرداد ۱۴۰۳ اثرات آن را در طبقه سایر درآمدهای عملیاتی به مبلغ ۱۷.۷۳۶ میلیارد ریال منعکس کرد.

شرکت پتروشیمی بوعلی سینا با حفظ سطح تولید ریفرمیت و پارازالین به میزان بیش از ظرفیت اسمی موفق به تأمین پایدار خوراک پتروشیمی تندگوین شد که نتیجه آن افزایش بیش از ۳۰ درصدی سود عملیاتی بوده است.

شرکت پتروشیمی بوعلی سینا در سال ۱۴۰۳ رخدادهای متعددی را محقق و تجربه کرد. این شرکت در اردیبهشت ماه اقدام به خرید بخشی از سهام شرکت فرهنگی ورزشی استقلال به صورت کنسرسیومی نمود که میزان سهام خریداری شده استقلال توسط بوعلی ۲,۱۵۸,۲۳۰,۰۰۰ سهم به ارزش هر سهم ۳,۰۴۶ ریال معادل ۲۰ درصد سهام این شرکت بوده است.

شرکت پتروشیمی بوعلی سینا با پرداخت ۱۰ درصد مبلغ، معادل ۶۵۷ میلیارد ریال و مبلغ ۴ میلیارد ریال بابت هزینه های توثیق سهام و ارائه ۱۲ چک صیادی بابت پرداخت اقساط، میزان سهام مذکور را به مالکیت خود درآورد.

این شرکت با بهره گیری از رشد سود خالص و درآمد خود، منابع مورد نیاز سرمایه گذاری ها را تامین می کند که نتیجه آن مشارکت این شرکت در چنین عرضه هایی است؛ همچنین بوعلی در سال مالی ۱۴۰۲ با افزایش نرخ فروش، تغییر بیش از ۳۰ درصدی در سود عملیاتی خود را تجربه کرد که بخشی از تغییرات در فروش و درآمد مربوط به تغییر در نرخ واقعی حواله های ریفرمیت فروش رفته به شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی بود.

علاوه بر این، با افزایش فروش به شرکت های گروه، در کنار افزایش مبلغ حساب دریافتی تجاری شرکت پتروشیمی بوعلی سینا در این دوره مالی، درآمد شرکت نیز افزایش یافت. در ماه های آخر سال ۱۴۰۲ نیز بوعلی صادرات خود را به شیوه اعتباری افزایش داد که در ادامه بر مطالبات، درآمد و سودآوری آن اثر داشته است.

لازم به ذکر است، این افزایش در نیمه نخست سال جاری برای این شرکت مجدداً محقق شد و افزایش بیش از ۳۰

استخر تاریک یا شبکه معاملاتی غیر شفاف در بورس

حجم بالای دستکاری قیمت ها و سوء استفاده از اطلاعات تابلوی سهم انگیزه ای برای شکل گیری بازارهای تاریک

محمدحسین شریعتی نیا

چندی است که در بازار سرمایه جمهوری اسلامی ایران امکان پنهان سازی سفارشات و یا طراحی بازارهایی بدون آشکار سازی مظنه های موجود در دو طرف بازار به عنوان یکی از خدمات پر کاربرد کارگزاری و نیز یکی از راه حل های نهاد ناظر برای جلوگیری از معاملات تقلیدی و اثرات گله ای مطرح شده است؛ اما همواره امکان استفاده بدون محدودیت از این ابزار و یا حذف مظنه های معامله گران توسط نهاد ناظر و یا بورس ها، بازار سرمایه را با چالش های جدی مواجه کرده که معمولاً با واکنش فعالان و معامله گران این بازار رو به رو گردیده است. در واقع از طرفی معامله گران بازار بر آشکار سازی سفارشات به عنوان یکی از فاکتورهای اساسی تصمیم گیری و یکی از ارکان شفافیت پیش از معاملات اصرار دارند و از طرف دیگر نهاد ناظر نیز نگران شیوع معاملات تقلیدی و رفتار گله ای در بازار است که با فراهم کردن فضا برای فعالیت های صرفاً سفته بازانه می تواند به عنوان یکی از عوامل عدم کارایی بازار تلقی شود. هر یک از رویکردهای دوگانه آشکار سازی و یا پنهان سازی کامل سفارشات در بازار موافقین و مخالفین تخصصی خاص خود را داشته و هر یک به نوبه خود نیز چالش هایی را برای بازار سرمایه در یک دهه گذشته ایجاد نمود مانند.

نقش نقدینگی پنهان در خدمات کارگزاری ها

امروزه حجم نقدینگی پنهان در بازارهای مالی به طور قابل ملاحظه ای افزایش یافته و مورد توجه سرمایه گذاران، اقتصاددانان و سیاست گذاران بازار قرار گرفته است. در همین راستا سفارشات پنهان به عنوان یکی از پر کاربردترین خدمات کارگزاران بازارهای سهام سبب شده تا نقدینگی پنهان نقش قابل توجهی در تعیین عمق بازارها و جهت دهی آنها ایفا کند.

سفارشات ناپیدا و نیز بخش پنهان سفارشات دو بخشی حجم نمایی اغلب با عنوان عمومی سفارشات پنهان در بازار سهام شناخته می شوند. سفارش دویبخشی سفارش نسبتاً بزرگی است که در راستای پنهان کردن حجم واقعی سفارش از دیگر معامله گران به بخش های کوچکی تقسیم شده است. گزینه سفارشات پنهان اطمینان می دهد که سفارش ارسال شده در سیستم ثبت سفارشات آشکار نخواهد شد و لذا اثری بر دیگر فعالان بازار نخواهد داشت. از سفارشات دویبخشی تحت استعاره «کوه یخ» نیز یاد می شود؛ این معاملات با ساختاری که طی آن تنها کسر کوچکی از کل سفارش نمایش داده می شود به طور فزاینده ای مورد توجه قرار گرفته اند و تقریباً در تمامی معاملات عمده و سیستم عامل های تجاری در سراسر جهان استفاده می شود.

استعاره استخر تاریک یا شبکه معاملاتی غیر شفاف سیستمهای معاملاتی جایگزین از نوع شبکه های تقابل سفارش هستند که اغلب امکان معامله غیر شفاف اوراق بهادار را برای سفارشات بزرگ و سرمایه گذاران نهادی فراهم می کند، به طوری که اطلاعات دفتر ثبت سفارش شبکه در اختیار بازار قرار نمی گیرد. در حقیقت هدف اصلی از توسعه بازارهای تاریک امکان انجام معاملات با حداقل تأثیر بر بازار عادی است. بازارهای غیر شفاف می توانند در قالب بورس و یا خارج از بورس فعالیت داشته باشند. معاملات تاریک شامل معاملاتی بر بستر استخرهای تاریک و یا با استفاده از ابزارهای پنهان سازی سفارشات است. بارزترین شاخصه استخرهای تاریک، پنهان بودن مظنه ها در دو طرف بازار است. با افزایش عمق پنهان معاملات در بازارهای سرمایه اهدافی چون کاهش اثرات قیمتی حین انجام معاملات بزرگ حفظ آرامش بازار و جلوگیری از معاملات تقلیدی و افزایش رفتارهای گله ای در بازارهای سرمایه در دسترس است. گرچه معاملات تاریک ابتدا یک ابزار بازاریابی برای شبکه های معاملاتی جایگزین خصوصی در کنار بورس های شفاف اصلی بوده و این بورس های اصلی بودند که در رقابت با بازارهای جنبی تاریک و در پاسخ به نیازهای معامله گران بزرگ و نهادی و فراهم آوردن زمینه نقد شوندگی برای معاملات کلان تر رو به تاریک سازی بازارها و ارائه ابزار پنهان سازی سفارشات روی آوردند؛ اما حجم بالای دستکاری ها در بازار سرمایه با سوء استفاده از اطلاعات موجود بر روی تابلو و شفافیت پیش از معاملات، انگیزه ناظر را برای توسعه بازارهای تاریک و سفارشات پنهان دوچندان نمود. دیگر سرمایه گذاران، تاریک سازی بازارها و سفارشات زمینه دسترسی منصفانه به بازارها و اطلاعات را فراهم نموده و معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی در بازار افزایش می یابد. لازم به ذکر است که قیمت به عنوان محصول اصلی یک بورس

تلقی می گردد، می توان گفت خروجی اصلی فعالیت های یک بورس قیمت های دقیق است که بر اساس اطلاعات موجود در بازار شکل می گیرند. هر چه بورسی بتواند فرایند کشف قیمت را با کیفیت تر انجام دهد اطلاعات ارائه شده توسط آن بورس (چه قبل و چه بعد از معامله) برای کاربران ارزشمندتر خواهد بود. بازاری با نقدشوندگی بالا این مزیت را دارد که تأثیر یک معامله با حجم مشخص بر قیمت سهام در مقایسه با بازاری با نقد شوندگی پایین تر کمتر است. به عبارت دیگر، هر چه تعداد سرمایه گذاران حاضر به خرید و فروش در نزدیکی قیمت جاری بیشتر باشد فاصله بین قیمت خرید و فروش و در نتیجه هزینه معاملات کاهش می یابد.

در بازار سرمایه جمهوری اسلامی ایران نیز تصمیم گیران در این حوزه با چالش هایی در یک دهه گذشته مواجه بوده اند؛ به طوری که تنظیم گر همواره برای تصمیم گیری در رابطه با سطح شفافیت مربوط به سفارشات و مظنه های موجود در دو طرف بازار بدون تکیه بر مستندات علمی و پژوهشی متقن و متأثر از فشارهای سیاسی و رسانه ای، سعی در جلب رضایت طرفداران هر دو رویکرد و اقناع حداکثری ذی نفعان داشته است.

تعریف شبکه های معاملاتی غیر شفاف؛ استخرهای تاریک، سفارشات پنهان و روند توسعه آنها

شبکه معاملاتی غیر شفاف سیستم معاملاتی جایگزین از نوع شبکه های تقابل سفارش است که امکان معامله اوراق بهادار را برای سرمایه گذاران نهادی فراهم می کند، به طوری

که اطلاعات دفتر ثبت سفارش شبکه در اختیار بازار قرار نمی گیرد. به عبارت دیگر میزان نقدینگی و عمق بازار در شبکه های معاملاتی غیر شفاف بر خلاف بازارهای متداول که به صورت لحظه ای منتشر می شود در دیرترین زمان ممکن پس از انجام معامله در اختیار عموم قرار می گیرد. برخی از شبکه های معاملاتی غیر شفاف نظیر بر کلی کپیتال، پاریباس و فیدلیتی امکان انجام معامله برای سرمایه گذاران خرد را هم فراهم آورده اند. شبکه های معاملاتی غیر شفاف می تواند بسته به ساختار بازار سرمایه و ملاحظات سیاست گذار توسط کارگزار معامله گران، ائتلاف کارگزار معامله گران نهادهایی با مشارکت کارگزاری های متنوع بورس ها و نهادهای خود انتظام و نهادهای مستقل دیگر اداره شوند.

در بازارهای متداول مشارکت کنندگان بازار از اطلاعاتی نظیر سفارش های خرید و فروش، فاصله بین قیمت های پیشنهادی خرید و فروش و تعداد سهام معامله شده اطلاع می یابند. معامله گران و الگوریتم های معاملاتی از این اطلاعات برای قضاوت در مورد عرضه و تقاضای اوراق بهادار استفاده می کنند. فاصله بین قیمت های پیشنهادی خرید و فروش در واقع هزینه ای است که بازارساز به عنوان واسط معامله بین خریدار و فروشنده متقبل می شود و شاخصی برای ریسک وی به شمار می رود. معمولاً تقاضا یا عرضه سنگین به دلیل انتشار اطلاعات سفارش در بازار، موجب تغییر قیمت اوراق بهادار و فروش در جهت خلاف میل خریدار یا فروشنده عمده می شود که به آن اثر بازار اطلاق می شود و انگیزه اصلی راه اندازی

جدول انواع الگوهای تنظیمی در حوزه پنهان سازی سفارشات

الگوی تنظیم گری سفارشات پنهان	سابقه اجرایی	توضیح الگوی تنظیمی
۱) شفافیت کامل	تجربه بازارهای سهام ایران (از سال ۹۹ تا کنون)	پنهان سازی سفارشات ارسالی به سمت هسته معاملات - حتی بخش بسیار کوچکی از حجم کل - سفارش ممنوع بوده و بازار کاملاً شفاف است.
۲) شفافیت نسبی	تجربه بازارهای سهام ایران (از سال ۹۴ تا سال ۹۹)	معامله گران مجازند در راستای امکان اجرای بهینه استراتژی های معاملاتی و افزایش نقدشوندگی حداکثر تا ۳۰٪ از حجم سفارشات خود را پنهان نمایند. در این الگو باید حداقل ۷۰٪ از حجم سفارش آشکار باشد. ملاحظاتی چون تعیین محدودیت برای استفاده کنندگان از این ابزار و اعطای اولویت به سفارشات آشکار در اجرا نسبت به سفارشات پنهان به عنوان پیش فرض در این الگوی تنظیمی در نظر گرفته می شود.
۳) تاریک سازی نسبی	گزینه ی کامل کننده طیف شفافیت تا تاریک سازی کامل (توسط محقق افزوده شد)	معامله گران مجازند در راستای امکان اجرای بهینه استراتژی های معاملاتی و افزایش نقدشوندگی حداکثر تا ۶۰٪ از حجم سفارشات خود را پنهان نمایند. در این الگو باید حداقل ۴۰٪ از حجم سفارش آشکار باشد. ملاحظاتی چون تعیین محدودیت برای استفاده کنندگان از این ابزار و اعطای اولویت به سفارشات آشکار در اجرا نسبت به سفارشات پنهان به عنوان پیش فرض در این الگوی تنظیمی در نظر گرفته می شود.
۴) تاریک سازی کامل	کلیه بورس های سهام های متداول دنیا (بیش از ۱۰۰ بورس در سراسر دنیا) و تجربه بازارهای سهام ایران (قبل از سال ۹۴)	در این رویکرد تنظیمی به معامله گران اجازه داده می شود تا حجم سفارشات خود را به کلی پنهان نمایند. ملاحظاتی چون تعیین محدودیت برای استفاده کنندگان از این ابزار و اعطای اولویت به سفارشات آشکار در اجرا نسبت به سفارشات پنهان به عنوان پیش فرض در این الگوی تنظیمی در نظر گرفته می شود.

شبکه های معاملاتی غیر شفاف در دنیا به حساب می آید. البته بورس های سنتی نیز امکان ثبت انواع خاصی از سفارش های غیر شفاف را فراهم می آورند که در ادامه گزارش به آنها پرداخته می شود.

شبکه های معاملاتی غیر شفاف به لحاظ انواع سفارش قواعد قیمت گذاری و اولویت بندی سفارش ها، مشابه بازارهای متداول هستند. تنها تفاوت آنها این است که اطلاعات معاملات در این شبکه ها منتشر نمی شود. از این رو عمق بازار در این شبکه ها معنایی ندارد. در این شبکه ها اطلاعات سفارش ها قبل و حین معامله منتشر نمی شود؛ یا اگر الزامی به انتشار آن وجود داشته باشد در دیرترین زمان ممکن پس از معامله منتشر می شود.

باید توجه داشت که اجرای سفارش در شبکه های معاملاتی غیر شفاف تأثیر سفارش بر تحرکات قیمتی بازار را کاهش می دهد؛ اما لزوماً به صفر نمی رساند؛ زیرا سفارش متقابل در شبکه های معاملاتی غیر شفاف می تواند از بازار دیگر نظیر سیستم اتوماتیک کارگزاران ارسال شده و با سفارش موجود در شبکه معاملاتی غیر شفاف تطبیق یافته باشد. عدم شناسایی سفارش متقابل می تواند در نهایت بر قیمت تأثیر گذارد. شایان ذکر است اثری که اجرای یک سفارش در بازار می گذارد باعث تشدید تحرکات قیمتی در جهت خلاف میل سرمایه گذار و تضعیف تحرکات قیمتی در جهت مطابق میل سرمایه گذار می شود. از این رو اثر بازار زمانی که سفارش با سفارش های متقابل در بازارهای غیر شفاف تطبیق داده شود در حداقل ممکن و زمانی که با سفارش های متقابل در بازارهای متداول تطبیق داده شود. در حداکثر ممکن قرار می گیرد.

از توسعه شبکه های معاملاتی غیر شفاف (تاریک) تا توسعه سفارشات پنهان در بورس های رسمی

رشد استخرهای تاریک را می توان با دو تحول هم زمان مرتبط دانست. رشد معاملات با بسامد بالا و ابلاغ مقرراتی که الزامات شفافیت پیش از معاملات را افزایش می داد. یکی از استراتژی های سودآوری برای معامله گران الگوریتمی استفاده از مزیت سرعت برای اطلاع از تمایلات معاملاتی سایر معامله گران در بازار و انجام معاملات بر اساس این اطلاعات است. این استراتژی ها می تواند هزینه های معاملات برای سایر مشارکت کنندگان در بازار را افزایش دهد. در این راستا، استخرهای تاریک به عنوان بسترهای معاملاتی جدیدی ظهور کردند که به تقاضای سرمایه گذاران برای ایجاد بسترهای معاملاتی با شفافیت کمتر و کاهش خطر نشست اطلاعات پاسخ می دادند؛ بسترهایی که گاه کاملاً از انجام معاملات الگوریتمی و پرسامد جلوگیری می کردند.

پس از اقبال گسترده عمومی به استفاده از شبکه های معاملاتی غیر شفاف و توسعه روزافزون ساختارهای تاریک بورس ها و بازارهای متداول نیز برای حفظ رقابت پذیری خود به ارائه انواع مختلفی از سفارش های پنهان پرداختند. برای مثال برخی از بازارها امکان ثبت نوعی از سفارش های نهن را در سیستم ثبت سفارش فراهم می آوردند که سفارش دویبخشی نامیده می شد. سفارش های دویبخشی که معمولاً امکان ثبت آن تنها توسط سرمایه گذاران نهادی وجود دارد، سفارش هایی هستند که حجم سفارش به دو بخش متداول (شفاف) و پنهان تقسیم می شود. این سفارشات با سفارش های دیگر صف بندی می شوند اما تنها بخش نمایان آن، در عمق بازار نمایش داده می شود. زمانی که سفارش در ابتدای صف قرار می گیرد، بخش نمایان آن اجرا شده و باقی مانده سفارش به انتهای صف ارجاع داده می شود تا شناس دیگری برای اجرا بیاید.

زمان اجرای این سفارش ها بیش از سفارش های نمایان مشابه بوده و هزینه اجرای آن نیز بیشتر است. همچنین سفارش های دویبخشی کاملاً پنهان نبوده و اطلاعات آنها پس از اجرای کامل منتشر می شود. این سفارشات مانع از حرکات زیاد قیمت در عرضه و تقاضاهای سنگین می شدند. یکی دیگر از انواع سفارش های نهن سفارشات سریع هستند که در صورت عدم تطبیق سفارش در بورس، پیام تمایل به خرید یا فروش اوراق بهادار خاص به گروه اندکی از فراهم کنندگان نقدینگی ارسال می شود و وجود اینگونه سفارشات خاص را پیش از انتشار عمومی آن به اطلاع این شبکه ها می رساند. معاملات بلوکی نیز در بیشتر بورس ها در زمره معاملات نهن به شمار می آیند معاملات بلوکی، معاملات توافقی خارج از سیستم معاملاتی بورس هستند که طرفین معامله پس از توافق بر سر جزئیات معامله با استفاده از سامانه معاملاتی ویژه بورس ها برای این نوع معاملات، اقدام به اجرای سفارش خود می کنند.

استخر تاریک یا شبکه معاملاتی غیر شفاف در بورس

ادامه از صفحه ۸

در بیشتر بورس ها معاملات بلوکی مشمول الزامات افشای پیش از معامله نشده و بورس پس از قطعی شدن معامله اطلاعات آن را در بازار منتشر می کند. به همین دلیل است که می توان معاملات بلوکی را نیز به عنوان معاملات نهان شناخت. از آنجا که این معاملات خارج از جلسه اصلی معاملات و در سامانه مجزایی انجام می شود، قیمت اوراق بهادار مورد معامله و شاخص بورس را تغییر نمی دهد. ویژگی برجسته این معاملات، توافقی بودن آن بوده و از امکان تطبیق پیوسته به منظور دستیابی به بهترین اجرا بر خوردار نیستند.

با این وجود سهم کل سفارش های نهان در بازارهای متداول از یک درصد در اواخر دهه ۱۹۹۰ به ۱۰ الی ۱۰ درصد در اواخر دهه نخست قرن ۲۱ رسیده و پس از آن با سرعت بیشتری در بورس های مختلف توسعه یافته است؛ تا جایی که آخرین تخمین ها از سهم حداقل ۳۰ درصدی سفارشات نهان در بازارهای بورس سهام حکایت دارد.

تا اواخر دهه نخست قرن ۲۱ بیش از ۱۰ بورس از بورس های عضو فدراسیون جهانی بورس ها، اقدام به راه اندازی شبکه معاملاتی غیر شفاف کرده اند. از شبکه های معاملاتی غیر شفاف متعلق به بورس ها می توان به شبکه معاملاتی غیر شفاف بورس نیویورک، یورونکست و شبکه های معاملاتی غیر شفاف بورس بین المللی اوراق بهادار اشاره کرد. انگیزه راه اندازی این شبکه ها توسط بورس ها عبارت اند از: کاهش اثر بازار معاملات بزرگ، بهبود نقدشوندگی، اطمینان دادن به سرمایه گذار در مورد بی نامی معاملات، متنوع سازی منابع درآمدی بورس ها، مقرون به صرفه بودن، الزامات مفید در اروپا، بهبود قیمت و ارزش افزایی فشار مشتریان برای راه اندازی شبکه معاملاتی غیر شفاف، ارائه سیستم های معاملاتی مقرون به صرفه برای معامله گران، جو رقابتی ایجاد شده توسط شبکه های معاملاتی غیر شفاف دیگر.

مزایای شبکه های معاملاتی غیر شفاف متعلق به بورس ها در مقایسه با انواع دیگر عبارت اند از: عدم وجود تضاد منافع زیرا بورس ها منفعتی در استفاده از اطلاعات معاملاتی ندارند؛ بورس ها صحت و نامعلوم بودن هویت در معاملات شبکه معاملاتی غیر شفاف خود را کاملاً تضمین می کنند؛ شبکه های معاملاتی غیر شفاف بورس ها در محیط کاملاً نظارت شده فعالیت می کنند.

شبکه های معاملاتی بورس ها از این امکان برخوردارند

که به دفتر مرکزی ثبت سفارش متصل شوند. این امر در نهایت منجر به اجرای بهتر سفارش ها و دسترسی به منبع عظیم نقدینگی می شود؛ بورس ها دارای منابع انسانی مجرب در عملیات بازار هستند؛ برخی از بورس ها تسویه را در بازارهای خود تضمین می کنند که شبکه معاملاتی غیر شفاف بورس نیز می تواند از این مزیت منتفع شود.

تعریف سفارشات پنهان و توصیف انواع آنها

تعاریف متعددی در رابطه با سفارشات پنهان در منابع اطلاعاتی قابل مشاهده اند. سه اصطلاح «سفارش دویبخشی»، «سفارش ناپیدا» و «سفارش پنهان» در ادبیات متعارف موضوع دیده می شود که شناخت هر یک و یافتن نقاط اشتراک و افتراق آنها با یکدیگر به شناخت مسئله بسیار کمک می کند. در ادامه به ذکر چند نمونه از تعاریف ارائه شده می پردازیم:

سفارشات دویبخشی: تک سفارشات بزرگی هستند که به تعدادی سفارش کوچکتر تقسیم شده اند. این سفارشات غالباً طبق یک برنامه خود کار معین در بازار عمل کرده و با هدف پنهان کردن اندازه ی واقعی سفارش مورد استفاده قرار می گیرند.

سرمایه گذارانی که درصدد پنهان کردن سفارشات با اندازه بزرگ هستند می توانند با استفاده از امکان کتمان سفارش سفارشات ارسالی خود به بازار را بطور کامل پنهان کنند. نوع سفارش گذاری پنهان یک روش برای حفظ گمنامی در بازار است. زمانی که میخواهید حجم زیادی از سهام اختیارات سهام، آتی ها، اوراق قرضه و ... معامله کنید.

اما سفارشات پنهان به معامله گران اجازه می دهد تا سفارشات محدود خود را در سیستم های معاملاتی و نیز در آی او بی و آی تی بی بی وارد کنند بدون آنکه دیگر فعالان بازار از قیمت و یا حجم سفارش آگاه شوند. بورس اوراق بهادار تهران نیز در ماده ۱۲ دستورالعمل اجرایی نحوه ی انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران سفارشات دویبخشی را در کنار سفارشات انجام و ابطال و اجرای دوطرفه ی سفارش نوعی از انواع اجرای سفارشات معرفی می کند.

سفارش دویبخشی، سفارش خرید یا فروشی است که دارای دویبخش پنهان و آشکار است. بخش آشکار سفارش در صف خرید یا فروش قرار گرفته و قابل رویت می باشد

و بخش پنهان آن به صورت غیر فعال است. حجم قسمت آشکار و پنهان سفارش توسط کار گزار تعیین می شود. در صورتی که کل بخش آشکار سفارش معامله شود، به میزان حجم قسمت آشکار سفارش پنهان فعال شده و در نوبت قرار می گیرد. حداقل کل سفارش و حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش های دویبخشی توسط بورس تعیین می شود.

در مقایسه با سفارشات دویبخشی، شکل شدیدتر کاهش شفافیت پیش از معاملات را می توان در معامله گری با سفارشات ناپیدا تجربه کرد که طی این نوع از سفارش گذاری، سفارشات می توانند بطور کلی پنهان شوند. چنین سفارشات حتی قیمت ارسال شده را نیز آشکار نمی کنند؛ بنابراین اثراتی همچون عرضه نقدینگی پنهان بر بازارهای سهام مبتنی بر ثبت سفارشات دارند. تفاوت مهم دیگر مابین سفارشات دویبخشی و سفارشات ناپیدا در اینست که در مورد سفارشات ناپیدا نه تنها اندازه بلکه محل قرارگیری سفارشات نیز نامشخص است؛ در حالیکه تاکنون آثار سفارشات پنهان بصورت کامل شناخته نشده و مورد مطالعه قرار نگرفته است. می توان جذاب ترین جنبه ی آن را امکان قرارگیری این سفارشات بصورت کاملاً پنهان در بازه ی میان برترین مظنه ها در دو طرف بازار قلمداد کرد. نکته مهم اینست که اجرای این سفارشات با هیچگونه تغییر قابل مشاهده ای در سایر مظنه ها همراه نیست. بنابر تعاریف مطرح می توان دریافت که سفارشات پنهان بعنوان اصطلاحی عام برای سایر سفارشات نامشخص برای سایرین است که گاهی بر سفارشات ناپیدا در بازارهای غیر شفاف استعاره استخر تاریک اطلاق می شود و گاهی بر بخش پنهان سفارشات دویبخشی.

توصیف رویکرد تنظیم گری بازار سرمایه ایران و تجارب بورس های داخلی

در بازار سرمایه ایران سفارشات پنهان اولین بار در ماده ۱۲ دستورالعمل اجرایی نحوه ی انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران شکل رسمی به خود می گیرد. بورس اوراق بهادار تهران سفارشات دویبخشی را در کنار سفارشات انجام و ابطال و اجرای دویبخشی سفارش نوعی از انواع اجرای سفارشات معرفی می کند و می نویسد: «سفارش دویبخشی، سفارش خرید یا فروشی است که دارای دویبخش پنهان و آشکار است. بخش آشکار سفارش در صف خرید یا

جدول ۲ انواع الگوهای تنظیمی در حوزه پنهان سازی مظنه ها

الگوی تنظیم گری پنهان سازی مظنه ها	سابقه اجرایی	توضیح الگوی تنظیمی
شفافیت کامل در نمایش در عمق سفارشات موجود در دو سوی بازار	بازارهای کنونی بورس سهام ایران	در این الگوی تنظیمی عمق سفارشات موجود در دو طرف بازار مظنه های خرید و مظنه های (فروش) در کلیه بازارهای سهام رسمی تحت نظارت به صورت کامل برای معامله گران و فعالان بازار سرمایه افشا می شود؛ به گونه ای که کاربران به اطلاعات تجمیعی مربوط به کلیه سفارشات خرید و فروشی را که در دفتر ثبت سفارشات سهام مربوطه - با توجه به محدودیت قیمتی روز معاملاتی و الزامات سفارش گذاری در بازار مربوطه - پذیرفته شده اند دسترسی دارند. بدین ترتیب فعالان بازار می توانند تشخیص دهند که تا یک قیمت بخصوص چه حجمی از تقاضا (سفارشات خرید و یا چه حجمی از عرضه (سفارشات فروش) در عمق بازار برای سهام مورد نظرشان وجود دارد. در این رویکرد تنظیم گری توسعه شبکه های معاملاتی جایگزین و هر گونه بازار توافقی تاریک نیز توسط تنظیم گر ممنوع می شود.
۲) شفافیت نسبی در نمایش عمق سفارشات موجود در دو سوی بازار	از جمله طرح پیشنهادی این حوزه که سابقه آن قبل در دهه های ۸۰ و ۹۰ در بازار سرمایه ایران وجود دارد.	در این الگوی تنظیمی عمق سفارشات موجود در دو طرف بازار مظنه های خرید و مظنه های (فروش) در کلیه بازارهای سهام رسمی تحت نظارت به صورت ناقص برای معامله گران و فعالان بازار سرمایه افشا می شود؛ به گونه ای که کاربران تنها به اطلاعات مظنه های برتر در دوطرف بازار شامل پایین ترین قیمت های پیشنهادی این حوزه که پیشنهادی در سمت سفارشات فروش و بالاترین قیمت های پیشنهادی در سمت سفارشات خرید دسترسی داشته و دسترسی به عمق سفارشات برای آنها محدود شده است. در این شرایط تعداد مشخص و محدودی از مظنه های برتر توسط بورس ها نمایش داده می شود. به عنوان مثال بازارهای سهام متنوع در سراسر دنیا که این الگو را اجرا میکنند. برخی ۱۰ مظنه، برخی ۵ مظنه و برخی ۳ مظنه برتر در دو سوی بازار را افشا می کنند. در این رویکرد تنظیم گری نیز توسعه شبکه های معاملاتی جایگزین و هر گونه بازار توافقی تاریک توسط تنظیم گر ممنوع می شود.
تاریک سازی نسبی در نمایش عمق بازار با توسعه	از جمله طرح های پیشنهادی این حوزه که هم اکنون در سطح نهادهای خود انتظام در حال بررسی است.	سیاست تنظیم گر در این الگوی تنظیمی در رابطه با افشای اطلاعات مربوط به عمق سفارشات موجود در دو سوی بازار میتواند مشابه دو الگوی فوق افشای کامل و یا ناقص باشد؛ اما تفاوت این الگو با الگوهای یادشده این است که در الگوی کنونی، تنظیم گر با توسعه یک بازار توافقی تاریک جانبی که انحصاراً توسط خود تنظیم گر مدیریت می شود، زمینه معاملات تاریک را در این بازار نیز در کنار بورس های شفاف اصلی برای معامله گران بزرگ و نهادی فراهم می کند. در این رویکرد انحصار توسعه بازار توافقی در اختیار تنظیم گر بوده و به نهادهای مالی اجازه تأسیس اینگونه شبکه های معاملاتی غیر شفاف و رقابت در این حوزه - با هدف امکان کنترل و نظارت بیشتر بر معاملات تاریک - داده نمی شود.
تاریک سازی نسبی در نمایش عمق بازار با توسعه رقابتی بازارهای توافقی تاریک توسط نهادهای مالی	بازارهای سهام در ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا	این الگو کاملاً مشابه الگوی سوم است با این تفاوت که در این رویکرد به نهادهای مالی کارگزاران با اجازه داده می شود با هدف کاهش هزینه های معاملاتی و افزایش کارایی عملیاتی بازار شبکه های معاملاتی جایگزین و استخرهای تاریک را در یک فضای بدون محدودیت و رقابتی و (البته تحت نظارت تنظیم گر) توسعه دهند.
تاریک سازی کامل در نمایش عمق سفارشات برای یک یا چند بازار سهام رسمی توسط تنظیم گر	از جمله طرح های پیشنهادی این حوزه که سال ۹۸ در سطح سازمان بورس و نهادهای خودانتظام برای بازار پایه فرابورس ایران در حال پیگیری بود.	در این الگو سیاست تنظیم گر ایجاب می کند تا برخی بازارهای سهام رسمی و تحت نظارت و معاملات کلیه سهام شرکتهای پذیرفته شده در این بازارها (که عمدتاً از استانداردهای نظارتی کمتری برخوردارند) به طور کلی تاریک شوند. بدین ترتیب یک بازار سهام رسمی - و نه یک بازار توافقی جنبی - کاملاً تاریک سازمان شده و عملاً امکان معامله سهام برخی شرکت ها در بورس های دارای شفافیت پیش از معاملات وجود نخواهد داشت؛ چرا که سهام شرکت مربوطه تنها در بازار یاد شده پذیرش شده است؛ بنابراین در این الگوی تنظیمی معاملات سهام برخی شرکت ها انحصاراً در ساختارهای تاریک می بایست انجام شود.

فروش قرار گرفته و قابل رویت می باشد و بخش پنهان آن به صورت غیر فعال است. حجم قسمت آشکار و پنهان سفارش توسط کار گزار تعیین می شود. در صورتی که کل بخش آشکار سفارش معامله شود، به میزان حجم قسمت آشکار، سفارش پنهان فعال شده و در نوبت قرار می گیرد. حداقل کل سفارش و حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش های دویبخشی، توسط بورس تعیین می شود.

گرچه طبق بند سوم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران هر شخصی که اقدامات وی نوعاً منجر به ایجاد ظاهری گمراه کننده از روند معاملات اوراق بهادار یا ایجاد قیمت های کاذب و یا اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار شود، مجرم بوده و به حبس تعزیری و یا جزای نقدی محکوم اند. اما تطبیق این قانون بر شخصی که با سفارش پنهان نظام عرضه و تقاضا را کاذب می کند تاکنون از چشم پژوهشگران داخلی مغفول مانده است. این در حالی است که خواهیم دید مسئله ی سفارشات پنهان در گذشته برای نهاد ناظر بازار سهام ایران بعنوان یک چالش مطرح بوده است. تا پیش از سال ۱۳۹۴ سرمایه گذاران به اختیار خود اقدام به تعیین میزان حجم آشکار و پنهان سفارشات خود می کردند که البته پس از ایجاد اختلال ساختاری بوسیله سفارشات دویبخشی که موجب گمراهی سایرین نیز شده بود. در سال ۱۳۹۴ اداره نظارت بر بازار سازمان بورس با اشاره به لزوم جلوگیری از تکرار چنین رویه های غلطی با هدف پیشگیری از تخلفات و ارتقاء شفافیت حداکثری در معاملات، حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش های دویبخشی را ۳۰ درصد از حجم کل سفارش تعیین می کند.

بعدها با اتخاذ رویکردهای انتقادی قابل توجه در رابطه با پنهان سازی سفارشات در بورس سهام و مشخص شدن آسیب های آن برای معاملات بازار سهام داخلی، طبق اطلاعیه سازمان بورس مصوب خرداد ماه ۱۳۹۹، امکان ارسال حجم نمایشی در سفارش ها ممنوع شد. تغییر روند اتخاذ شده به این شکل بود که پس از خرداد ۹۹ ارسال سفارش صرفاً به صورت آشکار امکان پذیر بوده و قابلیت ارسال سفارش های پیشرفته استفاده از حجم نمایشی ممکن نبود. زمانی که با ابزاری چون سفارشات پنهان با این وسعت کاربرد و تأثیر در بازار روبرو هستیم، طبعاً باید ابتدا مطالعات کاملی در خصوص چگونگی سیاست گذاری و ارائه ی این ابزار به مشتریان صورت پذیرد.

امتداد توافق در بازار ارز

عرصه اقتصادی تا کجا شاهد تقویت بازار توافقی خواهد بود؟ آیا این بازار توسعه خواهد یافت؟

جهش های قیمتی ایجاد می شود که برای فعالان اقتصادی مطلوب نیست. بنابراین، افزایش معاملات و توازن بین عرضه و تقاضا به ثبات بازار و کنترل نوسانات کمک می کند.

بورس امروز: رانت های ایجاد شده در بازار ارز چه مشکلاتی را به وجود آورده است و بازار توافقی چه تاثیری بر مقابله با این چالش ها و افزایش شفافیت در معاملات ارزی داشته است؟

رضا اعتدال: رانت هایی که در بازار ارز در سال های گذشته ایجاد شدند، به مشکلات و مفسده های بسیاری منجر شده اند. یکی از نمونه های بارز این فساد، تخلفات جای دیش بود که باعث ایجاد رکورد فساد سیستماتیک در کشور شد و منجر به درگیری افراد زیادی در این قضیه گردید. عامل اصلی این فساد، فاصله بین نرخ نیمایی و نرخ بازار بود که ناشی از ضعف های قانونی و سیستم معاملاتی و سیاست گذاری های ارزی بانک مرکزی بود. این شرایط زمینه را برای سوء استفاده هایی از قبیل هدر رفت منابع بیت المال فراهم کرده بود.

با بازار توافقی، مسیر رانت ارز نیمایی به طور قابل توجهی مسدود و مواردی مانند کم اظهارات صادرات یا بیش اظهارات واردات در اظهار نامه های گمرکی به حداقل خواهد رسید. این امر به فعالان اقتصادی اجازه می دهد تا با شفافیت، سهولت و رغبت بیشتری ارز خود را ارائه دهند و امکان سوء استفاده از ضعف های سیستمی و مقرراتی از میان می رود.

برای جمع بندی، باید اشاره کرد که اقدامات مربوط به بازسازی در این بخش باید از مدت ها پیش آغاز می شد و بدون شک، بانک مرکزی تنها نهاد توانمند در نظارت و رگولاتوری این بازار است. با توجه به راه اندازی بازار توافقی از آذر ماه سال گذشته، تقویت این بازار مشکلاتی که در سال های گذشته وجود داشت، را به تدریج کاهش خواهد داد.

بورس امروز: چه عواملی در بازار ارز بر عرضه و تقاضای ارز تأثیر می گذارد و چگونه تغییرات سیاست گذاری های ارزی می تواند بر تراز ارزی و ثبات بازار تأثیر داشته باشد؟

رضا اعتدال: عوامل تأثیر گذار در بازار ارز شامل محدودیت ها و سیاست گذاری هایی است که دولت در زمینه ارز اعمال می کند، از جمله نرخ نیمایی که سابقاً وجود داشت و قیمت های دستوری که توسط بانک مرکزی تعیین می شد. از سال ۱۳۹۶، این سیاست ها به طور فزاینده ای سختگیرانه تر شده اند، به طوری که تعهدات ارزی برای صادر کنندگان مشکلات زیادی ایجاد کرده است، از جمله درگیری هایی در زمینه گمرک و مالیات. این مشکلات باعث شده تا اکثر صادر کنندگان رغبت کمی برای عرضه ارز خود یا قیمت های پایین تر داشته باشند، که منجر به ناترازی در بازار ارز و کاهش تمایل فعالان اقتصادی برای صادرات می شود.

در سطح بین المللی، بسیاری از کشورها مانند چین و ترکیه، مشوق هایی برای صادرات دارند که موجب افزایش ارزش و حجم صادرات آن ها شده است. در مقابل، در ایران سیاست های محدود کننده به جای اینکه مشوق هایی برای صادر کنندگان فراهم کند، شرایط را معکوس کرده و تراز واردات و صادرات را تضعیف کرده است. با اینکه تحریم ها بر وضعیت تأثیر گذاشته اند، امکان صادرات برخی کالاها تحت این شرایط وجود دارد، مشروط بر اینکه محدودیت ها رفع شوند.

بایجاد بازار توافقی، تغییر سیاست گذاری های ارزی در حال وقوع است و این می تواند به افزایش صادرات و بهبود تراز ارزی منجر شود. هر چه که بازار ارز عمیق تر شود و معاملات به صورت شفاف تر و آسان تر انجام گیرد، کنترل نوسانات ارزی نیز بهتر می شود. در هر بازاری، عرضه و تقاضا قیمت را تعیین می کند و افزایش تقاضا بدون افزایش مناسب عرضه، منجر به افزایش قیمت ها و ناپایداری در بازار می شود. اگر فاصله بین عرضه و تقاضا زیاد باشد، به ویژه

رضا اعتدال: نرخ دلار نیمایی از دولت دوازدهم به طور رسمی شروع شد و در دوره ای به ۴۲۰۰ تومان رسید که به نرخ ارز ترجیحی نیز معروف است. با ورود دولت سیزدهم، نرخ دلار نیمایی به ۲۸۵۰۰ تومان تغییر یافت و تقریباً ثابت باقی ماند. همچنین نرخ بازه ها از دامنه نوسانی بین ۲۶ هزار تا ۳۹ هزار تومان نیز برخوردار شد. در نهایت از بهار ۱۴۰۳ و در دولت چهاردهم روند نرخ نیمایی به شکل متفاوتی تغییر کرد که این تغییر عمدتاً به دلیل اجرای قانون جدید بانک مرکزی بود.

قانون جدید بانک مرکزی بر این اصل استوار است که بازار ارز باید به صورت رسمی و عمیق فعال باشد، به گونه ای که هر دو طرف معامله با احراز هویت و اهلیت خود قادر باشند تا به راحتی و بدون موانع در این بازار مبادرت به خرید و فروش کنند. یکی از چالش های عمده موجود قبل از این قانون، عدم شفافیت در معاملات ارز بود، به طوری که خریداران و فروشندگان مشخص نبودند و بسیاری از فعالان اقتصادی صرفاً با ارائه یک اظهار نامه در باره خرید یا فروش ارز خود اقدام می کردند. این موضوع در نتیجه منجر به تفاوت قیمتی قابل توجهی بین نرخ بازار و نرخ نیمایی می شد که به ۳۰ تا ۶۰ درصد می رسید و رغبت صادر کنندگان به عرضه دلار را کاهش داد و بر ناترازی ارز شدت می بخشید. علاوه بر این، یکی دیگر از مشکلات سیستم قدیمی، زمانبر بودن تخصیص ارز بود. وارد کنندگانی که ثبت سفارش می کردند، معمولاً باید مدت طولانی را در صف انتظار می ماندند تا ارز خود را دریافت کنند که اغلب منجر به از بین رفتن نیاز آن ها به ارز و افزایش ریسک برای فعالان اقتصادی می شد. این مسئله بر واردات مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات تأثیر منفی گذاشت و به کند شدن گردش ارزی منجر می شد. در مقابل، بازار ارز توافقی که اکنون در دستور کار است، اجازه می دهد تا مبادلات به صورت شفاف و سریع انجام شود و محدودیت های موجود در تخصیص ارز تقریباً برطرف گردد که می تواند به بهبود شرایط اقتصادی و افزایش رغبت به معامله کمک کند.

افزایش نرخ دلار نیمایی بود که در دولت چهاردهم قانون جدید بانک مرکزی اجرایی شد تا به این واسطه مشکلاتی مانند عدم شفافیت و تخصیص زمان بر ارز که مانع از رونق معاملات اقتصادی بود، برطرف شود. سیاست های ارزی و عوامل محدود کننده باعث ناترازی در بازار ارز شده اند. راه اندازی بازار ارز توافقی و تغییر در سیاست ها، امیدها را به افزایش صادرات، بهبود تراز ارزی و در نهایت حذف فساد ناشی از رانت های بازار ارز افزایش داد. فساد که مسبب بروز مشکلات اقتصادی شده اند.

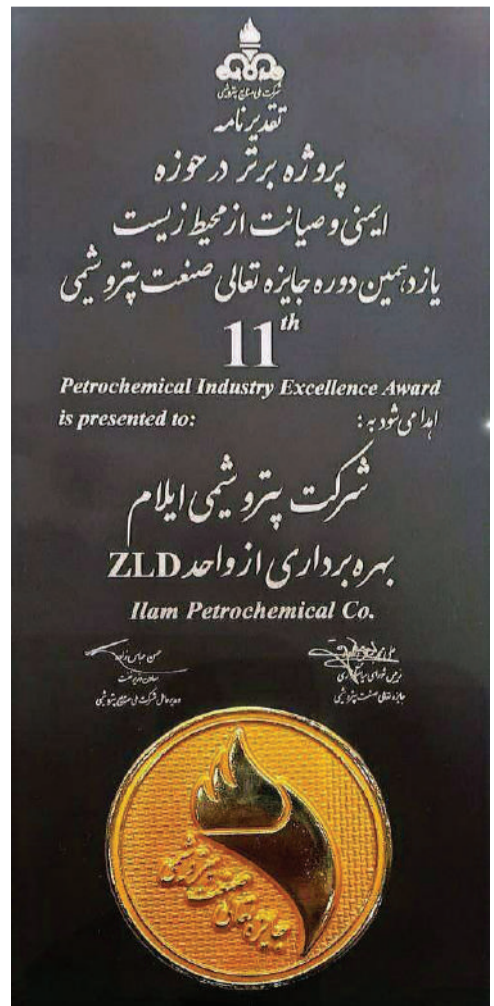
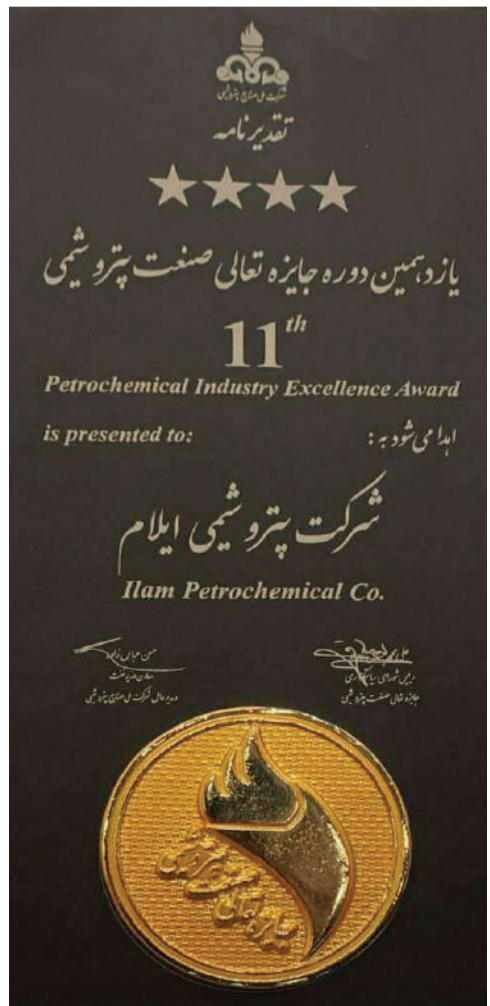
نرخ دلار نیمایی در ایران با تحولات سیاسی و اقتصادی جدید روبرو شده است. از آغاز دوره دولت سیزدهم، نرخ دلار نیمایی به ۲۸۵۰۰ تومان رسید و در دولت چهاردهم با اجرای قانون جدید بانک مرکزی، روند معاملات ارزی متفاوت شد. همزمان با چالش هایی که ناترازی ارز و سیاست گذاری های قبلی ایجاد کرده بودند، بازار جدید توافقی آغاز به کار کرد تا به فعالان اقتصادی اجازه دهد صادرات و واردات خود را با سهولت و شفافیت بیشتری انجام دهند. این تغییرات، امید به بهبود وضعیت اقتصادی و افزایش رغبت به صادرات را در میان فعالان اقتصادی تقویت کرد. اما اکنون با تغییرات صورت گرفته، تردیدها در مورد استمرار این بازار افزایش یافته است. بورس امروز در گفتگویی با رضا اعتدال، مدیر عامل سرمایه گذاری اروین، به بررسی مفاهیم کلیدی و چالش های اساسی بازار ارز ایران و نقش بازار ارز توافقی در بهبود اقتصاد ایران، پرداخته است که مشروح آن در ذیل آمده است.

بورس امروز: نرخ ارز و دلار نیمایی از دولت های گذشته تاکنون چه تغییراتی داشته است؟ وجود چه مشکلاتی در نظام تخصیص ارز و تعاملات اقتصادی با اجرای قانون جدید بانک مرکزی بر طرف می شود؟

شب پرستاره پتروشیمی ایلام در پایتخت

پتروشیمی برتر معرفی و موفق به دریافت جایزه تعالی شد. همچنین پتروشیمی ایلام در یازدهمین دوره جایزه تعالی صنعت پتروشیمی موفق به دریافت «تقدیرنامه ۴ ستاره» صنعت پتروشیمی شد. آیین دریافت جایزه تعالی صنعت پتروشیمی با حضور شرکت های برتر پتروشیمی و عباس زاده؛ معاون وزیر نفت و مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی هیجدهم اسفند ۱۴۰۳ در تهران برگزار شد.

در یازدهمین دوره جایزه تعالی صنعت پتروشیمی که با حضور معاون وزیر نفت برگزار شد، پتروشیمی ایلام موفق به دریافت دو عنوان برتر این جایزه شد. شرکت پتروشیمی ایلام در یازدهمین دوره جایزه تعالی صنعت پتروشیمی در بخش های «ایمنی، بهداشت و صیانت از محیط زیست» به عنوان

برگزاری مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت سرمایه گذاری خورشید سپهر:

سودآوری در شرایط پرچالش

مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت سرمایه گذاری خورشید سپهر دوره مالی منتهی به ۳۰ آذر ۱۴۰۳ در چهارشنبه ۲۲ اسفندماه ۱۴۰۳ در محل سالن جلسات گروه سرمایه گذاری سپهر صادرات و به ریاست محمد ایرانی شاهی، رئیس هیئت مدیره شرکت سرمایه گذاری خورشید سپهر برگزار گردید و سهامداران ضمن بررسی عملکرد سال مالی گذشته، برنامه های آتی را مورد ارزیابی قرار دادند.

در آغاز مجمع؛ نماینده حسابرس گزارش خود را مبنی بر منصفانه بودن عملکرد مالی و جریانهای نقدی شرکت از تمامی جنبه های استانداردهای حسابداری اعلام کرده و صورت های مالی شرکت را معتبر دانست.

حسام سرفرازیان مدیر عامل سرمایه گذاری خورشید سپهر ضمن ارائه گزارش عملکردی خود در خصوص اهم موارد بررسی جلسه به این موضوع نیز اشاره داشت که این مجمع، اولین مجمع عمومی سالانه شرکت با نام سرمایه گذاری خورشید سپهر می باشد. وی اشاره داشت که در راستای رعایت ابلاغیه های بانک مرکزی، شرکت اقدام به فروش سهام خود در بانک صادرات کرده است.

در این نشست اعلام شد که شرکت در سال مالی اخیر به سود خالص ۱،۱۵۴ میلیارد تومانی دست یافت که نسبت به دوره مالی گذشته ۱۵ درصد افزایش سود خالص را تجربه کرده در حالی که این موفقیت در شرایطی به دست آمده که بازار سرمایه با شرایط نامطلوب و نوسانات شدید همراه گردید و تحولات سیاسی مختلفی نیز بر فضای اقتصادی کشور تأثیر گذار بوده است.

از مهم ترین اقدامات شرکت در راستای توسعه حضور خود در بازار سرمایه؛ خرید ۳۳ درصد از سهام کارگزاری بانک صادرات به ارزش ۱۷۵ میلیارد تومان از شرکت سرمایه گذاری غدیر، کسب بازدهی ۵۷ درصدی از سرمایه گذاری در ابزار مشتقه و فعالیت در بازار آپشن سهام و همچنین عضویت در هیئت مدیره شرکت های بورس

انرژی ایران، سرمایه گذاری خوارزمی و بیمه سرمد می توان نام برد که موارد مذکور نشان دهنده استراتژی موفق شرکت در بهره گیری از تمامی فرصت های موجود در بازار بوده است. علاوه بر این، بارش ۶۰ درصدی در دریافت سود نقدی و اصلاح سبد سرمایه گذاری خود، گام مؤثری در جهت دستیابی به سودآوری پایدار برداشته است.

از طرفی برنامه ریزی شرکت برای دوره های مالی آتی، گسترش فعالیت در حوزه ابزارهای مالی مبتنی بر کالا و حضور به عنوان فعال اثرگذار بر بورس های کالا و انرژی و همچنین نگاه ویژه بر اندازه گیری و کنترل ریسک با استفاده از ابزارهای نوین مالی با هدف ایجاد بازدهی پایدار برای سهامداران می باشد.

در انتهای جلسه جواد و کیلی، مدیر عامل گروه مالی سپهر صادرات به عنوان میهمان مجمع، در خصوص وضعیت اقتصادی و سیاسی سال آینده سخنانی ارائه کرده و پیشنهاد گسترش فعالیت در حوزه اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی در حوزه سرمایه گذاری و مدیریت دارایی را برای گروه مالی سپهر صادرات و سرمایه گذاری خورشید سپهر داشتند.

در پایان مجمع، تقسیم سود به میزان هر سهم ۲۲۰ ریال و جمعاً ۹۹۰۰ میلیارد ریال به تصویب رسید و سهامداران ضمن تأیید گزارش عملکرد هیئت مدیره، از برنامه های آینده شرکت برای توسعه فعالیت ها در جهت افزایش سودآوری حمایت کردند.

بورس ۱۴۰۳؛

طوفان نااطمینانی و امید به افق های جدید

مهرداد حقوقو

مدیر تحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن

اما بسیاری از نمادها با افت ۲۰ تا ۳۰ درصدی مواجه شدند و عمده رشد خود را از دست دادند.

چشم انداز ۱۴۰۴: عبور از مرز های جدید؟

اینک با توجه به احتمال تشدید تحریم ها و افزایش کسری بودجه دولت، انتظار می رود نرخ تورم در سال ۱۴۰۴ افزایش یابد و شاهد کسری عرضه ارز و ایجاد مازاد تقاضا در این بازار باشیم. این مسئله می تواند تأثیر آسمی مثبتی بر بازار سرمایه گذارد و شاخص کل را به سطوح بالاتر رساند، اما با توجه به احتمال تشدید تنش های سیاسی، ریسک سرمایه گذاری افزایش یافته و بازدهی تعدیل شده بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴ چشم انداز صعودی قابل توجهی نخواهد داشت. البته در صورت ثبات نسبی در فضای سیاسی و عدم بازگشت سیاست های سرکوب قیمتی، فتح قله ۴ میلیون واحدی برای شاخص کل محتمل و آسان خواهد بود.

لزوم اصلاحات ساختاری برای رشد پایدار

به نظر می رسد علاوه بر تأثیر متغیرهای اقتصادی و سیاسی بر میزان سرمایه گذاری در بازار بورس، کارکرد معاملاتی این بازار نیز بر این مهم تأثیر گذار است و اقدامات سازمان بورس در جهت اصلاح ساختاری برخی رویه ها، امری ضروری است. افزایش شفافیت و کاهش معنادار مدت زمان توقف سهام، توسعه ابزارهای نوین مالی همچون اختیار معامله، افزایش دامنه نوسان و حمایت از حقوق سهامداران خرد، اقداماتی کلیدی هستند که می توانند نقدشوندگی بازار را افزایش دهند. بازار سرمایه ایران، در صورت اتخاذ سیاست های درست، می تواند از بستری برای نوسان های مقطعی، به محرکی برای رشد اقتصادی پایدار تبدیل شود. در غیر این صورت، بورس همچنان در چرخه ای از جهش های موقتی و اصلاحات فرسایشی باقی خواهد ماند.

سال ۱۴۰۳ برای بازار سرمایه ایران، صحنه ای از فراز و فرودهای کم سابقه بود. نوسانات شدیدی تحت تأثیر رخداد های سیاسی و اقتصادی، بورس را در مسیر پرچالشی قرار داد. در حالی که بازار های موازی مانند طلا، دلار، مسکن و خودرو ثبات نسبی بیشتری را تجربه کردند، بازار سرمایه بیشترین واکنش را به تحولات عمدتاً سیاسی نشان داد و در گرداب نااطمینانی گرفتار شد.

نیمه نخست سال: سقوط در گرداب بی ثباتی

بازار بورس سه سال را در حالی آغاز کرد که سایه تنش های سیاسی بر آن سنگینی می کرد. تشدید تنش های منطقه ای، فوت ناگهانی رئیس جمهور و برگزاری انتخابات زودهنگام، فضای نااطمینانی را دود چندان کرد. در این میان، حمله اسرائیل به لبنان و سقوط حکومت بنشار اسد در سوریه بر التهاب بازار افزود. این عوامل موجب افزایش ریسک های سیستماتیک و خروج سرمایه شد و بخش قابل توجهی از ارزش بازار شرکت ها کاهش یافت.

نیمه دوم سال: بازگشت از مسیر اصلاحات

پس از ماهه افت مداوم، با کاهش تدریجی التهابات سیاسی در مهر ماه و شدت گرفتن رشد نرخ ارز نیمایی یا توافقی در نیمه ابتدایی آبان، روند بازار تغییر کرد. بهبود چشم انداز سودآوری شرکت ها، سرمایه گذاران را به بازگشت ترغیب کرد و شاخص کل از نیمه اول آبان تا دی ماه رشدی حدود ۴۵ درصد را تجربه کرد. اما این رشد، دیری نپایید و بازار بار دیگر درگیر اصلاح شد. در این دوره، شرکت های بزرگ بازار سرمایه با حمایت های صندوق توسعه ریزش کمتری داشتند و باعث کاهش اندک شاخص کل نسبت به اکثر سهام در بازار شدند. در این میان

تجربه را تجربه نکنیم

سید محمد رضا علمی

کارشناس بازار سرمایه

سال ۱۴۰۳، سالی با فراز و نشیب های بسیار بود. عبور از بحران هایی که هر کدام به تنهایی می توانست یک کشور را پای در آورد. اما با وجود ریسک های سیستماتیک بسیار بازار سرمایه به فعالیت خود ادامه داد و شاخص کل بازار بورس توانست عدد دو میلیون و ۹۵۱ هزار واحد را لمس نماید. رشد شاخص کل در پی برخی تغییر نگرش هادر خصوص سیاست گذاری های کلان اقتصادی رقم خورد. البته رفتار شارپ گونه ی شاخص به علت محدودیت دامنه ی نوسان سه درصدی مورد انتقاد قرار گرفت ولی در مجموع اهتمام دولت برای تقویت بازار سرمایه از اهمیت ویژه ای برخوردار است. با تکیه بر تجربیات گذشته، با وجود ریسک ی موجود بازار سرمایه می تواند مسیر درست را با قوت و قدرت ادامه دهد. ریزش بازار را در سال ۱۳۹۹ تجربه کردیم. ریسک های منازعات منطقه ای را پشت سر گذاشتیم و حالا با کوله باری از تجربه می توانیم در جنگ اقتصادی پیش رو سر بلند و پیروز باشیم. به شرط آنکه تجربه را تجربه نکنیم و فرصت ها را اغنیمت شماریم. راه کنترل تورم، افزایش تولید است و یکی از راه های تأمین مالی برای جهش تولید، بازار بورس است. تحقق این امر مستلزم شکل گیری اعتماد عمومی نسبت به بازار بورس است. از این رو توجه به علم مالی- رفتاری موضوعیت می یابد و در گستره ای از تصمیمات خرد و کلان ما موضوعیت دارد. از تصمیم گیری در خصوص ریزساختار های بازار سرمایه گرفته ت تصمیم گیری در باره ی نرخ بهره یا حتی استیضاح یک وزیر. با توجه به اثرات محدودیت دامنه ی نوسان و لزوم حذف این محدودیت، امیدواریم در سال جدید شاهد تجدید نظر مسئولین سازمان بورس در خصوص محدودیت دامنه ی نوسان بازار بورس باشیم.

بازار بورس آینده ی تمام عیار اقتصاد کشور است و شاخص های بازار به عنوان نبض بازار بیانگر وضعیت بازار هستند. بلا تکلیف کردن یک وزارت خانه در شرایط جنگ اقتصادی سیگنال های منفی را به بازار سرمایه مخابره می کند. البته بامان نرفته که برخی به واسطه این ویژگی مثبت بازار بورس، بدنبال تعطیل کردن آن بودند. همچنین حرکت به سمت حضور بیشتر شرکت ها و بنگاه های اقتصادی در بازار سرمایه و خصوصی سازی بنگاه های دولتی به شکل کامل خود می تواند از ناکارآمدی آنها کاسته و سبب پویایی بیشتر اقتصاد گردد. یکی از دلایل ناکارآمدی بنگاه های دولتی و خصولتی و هدر رفت منابع، تغییرات زیاد و ناگهانی مدیران و نهایتاً به کارگیری افراد با تعهدات سیاسی است نه تخصص آنها. بنابراین IPO این بنگاه ها باید در دستور کار قرار گیرد. راه برون رفت از شرایط پیش رو، خصوصی سازی درست از مسیر بازار بورس است.

برندگان و بازندگان بازار های مالی

میثم آهوان

مدیر عامل سیدگردان دانا بان

شده است. این عدم قطعیتی که در روابط بین الملل کشور وجود دارد باعث افزایش هر چه بیشتر نوسان بازار سرمایه و بازار های موازی می شود و شرایط سرمایه گذاری آتی را با احتمالات بسیاری همراه می سازد.

وزیر اقتصاد استیضاح شد. اقداماتی که از سوی وزیر اقتصاد انجام پذیرفته بود در مسیر اقتصاد و کمک به بازار سرمایه بود. یکی از ابهاماتی که تحلیل پذیری بازار سرمایه را دشوار می سازد نامشخص بودن سکان دار بعدی اقتصاد کشور در شرایط فعلی خواهد بود. اینکه آیا وزیر آتی مسیر وزیر سابق را ادامه خواهد داد یا مسیری جدیدی پیش خواهد گرفت. این دو حالت دو مسیر کاملاً متفاوت پیش روی بازار سرمایه قرار خواهد داد. سه عامل مهمی که ذکر شد به شدت بر نوسان های آتی بازار سرمایه اثر گذار خواهد بود. تا زمان معرفی وزیر اقتصاد ابهامات زیادی در تحلیل بازارها وجود دارد و به نظر می رسد بازار روند خاصی را دنبال نکند و بیشتر درگیر نوسان های مقطعی باشد. اما اگر بخواهیم نیم نگاهی به آینده بازار دلار و طلا داشته باشیم طبق پیش بینی بسیاری از موسسات بین المللی نرخ انس جهانی بالای ۳۱۰۰ دلار خواهد بود و نرخ دلار سقف فعلی را رد خواهد کرد. در صورتی که اتفاق مثبتی در شرایط سیاسی کشور و روابط خارجه کشور رخ ندهد این سناریو رخ خواهد داد. با تداوم شرایط فعلی در حال حاضر سناریو رشد دلار و طلا محتمل تر است و همچنان پیش بینی ما امکان کسب بازدهی بالاتر در بازار طلا است. اما رشد نرخ ارز و تورمی که بازدهی بازار توان پوشش آن را در سبد سرمایه گذاران نداشته است باعث شده که ارزش جایگزینی شرکت ها بالا رفته و این شکاف قیمت گذاری جبران خواهد شد. بنابراین با توجه به ابهامات موجود در تحلیل بازار سرمایه احتمال ایجاد بازدهی بیشتر به دلیل ارزش روز دارایی ها فراهم خواهد بود و بازدهی بازار طلا نیز کماکان ادامه دار خواهد بود.

بورس باز هم جاماند

علی پور رمضان

سیدگردان ایساتیس پویا

نیز تداوم داشت، از منظر بنیادی بازار سرمایه نسبت به دیگر بازار های موازی عقب ماندگی شدیدی را تجربه می کند ولی ریسک های سیستماتیک مادامی که تداوم داشته باشند این عقب ماندگی نیز ادامه دار خواهد بود و حتی انتظار افزایش بیشتر نیز دور از ذهن نیست.

اما در صورت کاهش تنش های سیاسی این عقب ماندگی به سرعت جبران خواهد شد و شاهد بازدهی بهتر بازار سرمایه نسبت به دیگر بازارها خواهیم بود. از منظر تکنیکالی نیز شاخص در حال اصلاح بخشی از روند صعودی آبان تا دی ماه است و محدوده ۲۶۰۰ الی ۲۷۰۰ هزار واحد می تواند اولین محدوده حمایتی مهم برای شاخص باشد، از منظر زمانی نیز محدوده اواخر اسفند تا اواسط فروردین ماه برای شاخص و کلیت بازار وزن زمانی مهمی است، در صورتی که در وزن زمانی ذکر شده شاخص وارد ناحیه حمایتی خود شده باشد و ریسک های سیستماتیک اشاره شده نیز بر طرف یا کمتر شده باشند افراد ریسک پذیر می توانند با حفظ حد ضرر برای خریدهای کوتاه مدت اقدام نمایند، اما افراد ریسک گریز بهتر است در صورتی که شاخص از محدوده ۲۸۵۰ عبور کند شروع به خرید نمایند.

بر بررسی عوامل بنیادی و تکنیکال بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴ در صورت عدم تشدید تنش های نظامی می تواند بازدهی مناسبی را برای سرمایه گذاران به ارمغان داشته باشد و کام سهامداران را بعد از چندین سال سخت و فرسایشی شیرین نماید.

بازار سرمایه در گرداب ریسک

مجید شجاعی

کارشناس بازار سرمایه

پریسک ترین سال بازار سرمایه پس از جنگ تحمیلی بازار سرمایه ایران در سال ۱۴۰۳ یکی از پریسک ترین دوران خود پس از جنگ تحمیلی را تجربه می کند. این ارزیابی بر اساس مجموعه ای از عوامل ژئوپلیتیکی و داخلی صورت می گیرد. از ابتدای سال جاری، درگیری های مستقیم با اسرائیل و احتمال فعال سازی مکنیسم ماشه در برجام، فضای بی ثباتی را بر بازار حاکم کرده است. پایان معاهده برجام در آینده نزدیک و تلاش اروپا برای فعال کردن مکنیسم ماشه، می تواند منجر به بازگشت تحریم های بین المللی و ایجاد چالش های جدی در مبادلات اقتصادی شود. علاوه بر این، پیروزی ترامپ در انتخابات آتی آمریکا نیز به عنوان یک ریسک سیاسی برای بازار سرمایه ایران مطرح است. در داخل کشور، شهادت رئیس جمهور و روی کار آمدن دولت جدید با سیاست های اقتصادی متفاوت، تغییراتی را در بازار ایجاد کرد. دولت جدید با هدف خروج از رکود اقتصادی، اقداماتی مانند کاهش نرخ بهره و تلاش برای کاهش فاصله دلار نیمایی و آزاد رادر دستور کار قرار داد. این اقدامات در ابتدا محرکی برای رشد بازار سرمایه بود و شاخص ها را حدود ۴۰ درصد افزایش داد. اصلاح ساختار شرکت ها، نمونه ای از ایران خودرو نیز تأثیرات مثبتی بر بازار سهام داشت. با این حال، عدم ورود پول جدید به بازار و خروج سرمایه در مقطعی، باعث شد که رشد بازار متوقف شده و شرایط به وضعیت اوایل سال بازگردد. به طور کلی، سال جاری به دلیل ریسک های سیاسی و اقتصادی، سالی پرچالش برای بازار سرمایه ایران بوده است.

توقف رشد بورس: ناترازی ها، تب طلا و سایه استیضاح بر سر سیاست های اقتصادی

رشد شاخص بورس پس از یک دوره صعودی، با عواملی چند گانه متوقف شده است. ناترازی های انرژی در زمستان، برخلاف روال سال های گذشته، صنایع را تحت فشار قرار داده و چشم انداز سودآوری را تضعیف کرده است. افزایش قیمت جهانی طلا و تب خرید طلا در داخل کشور، با تبلیغات گسترده اپلیکیشن های فروش طلا، سرمایه ها را از بورس خارج کرده و به سمت بازار طلا سوق داده است. این در حالی است که ابهاماتی درباره پشتوانه طلای عرضه شده وجود دارد. استیضاح وزیر اقتصاد نیز به عنوان یک عامل منفی بر بازار سرمایه تأثیر گذاشته است. سیاست های اقتصادی دولت پیشین، که بر خروج از رکود و کاهش نرخ بهره متمرکز بود، با این استیضاح مورد تأیید مجلس قرار نگرفته و احتمال بازگشت به سیاست های کنترل قیمت ها با نرخ بهره بالا وجود دارد. این تغییر رویکرد، می تواند به رکود اقتصادی منجر شده و چشم انداز مثبتی برای بازار سرمایه و تولید کشور ایجاد نکند.

برای سال آینده نیز، ادامه ناترازی های انرژی در تابستان و احتمال تغییر سیاست اقتصادی دولت، دورنمای چندان روشنی را برای بازار سرمایه ترسیم نمی کند. در شرایطی که بازار سرمایه با ریسک های سیستماتیک و ژئوپلیتیکی متعدد روبرو است، مسئولان سازمان بورس و وزارت اقتصاد امکان کنترل مستقیم این عوامل را ندارند. با این حال، می توان با توسعه ابزارها و حفظ سرمایه در اکویسیستم بازار، اثرات منفی این ریسک ها را کاهش داد.

راهکار های بهبود بازار سرمایه: از توسعه ابزارها تا پذیرش دانش بنیان ها

توسعه ابزارهای متنوع سرمایه گذاری، از جمله صندوق های درآمد ثابت، صندوق های طلا و سایر دارایی ها، به سرمایه گذاران این امکان را می دهد که در زمان عدم جذابیت بازار سهام، دارایی های خود را در بازار حفظ کنند. همچنین، تعریف بازار دارایی های دیجیتال با قوانین و مقررات مشخص، می تواند سرمایه های سرگردان در بازار رمزارزها را جذب کند. ایجاد صندوق ETF بیت کوین، ساماندهی بازار دارایی های دیجیتال و توکنیزه کردن دارایی های سنتنی، گام های مؤثری در جهت توسعه این بازار است. پذیرش شرکت های دانش بنیان در بورس نیز می تواند تنوع بیشتری به بازار سهام داده و وابستگی آن به صنایع سنتی و ریسک های مرتبط را کاهش دهد. حضور شرکت های نوآور و دانش بنیان می تواند برای نسل جدید سرمایه گذاران جذاب بوده و بازار را از یکنواختی خارج کند.

حجت اله عجم

مدیر سرمایه گذاری شرکت سامان سرمایه پارسیان امین

شاخص کل بورس تهران در آخرین روز کاری سال ۱۴۰۲ در عدد ۲،۱۹۵،۰۹۲ واحد به کار خود پایان داد و از ابتدای سال ۱۴۰۳ نوسانات بسیاری را تجربه کرد. رکود ۷ ماهه های که از ابتدای سال تا مهر ماه شاهد آن بودیم، اصلاح عمیقی را در بازار رقم زد، به طوری که شاخص کل تا سطح ۱،۹۷۰،۹۰۱ واحد نیز کاهش یافت. اما از ابتدای آبان ماه، بازار بارشده قابل توجه مواجه شد و تا نزدیکی قله ۲،۹۵۰،۰۰۰ واحدی پیش رفت. در ۱۱ اسفند ۱۴۰۳، شاخص کل در سطح ۲،۸۵۴،۳۱۴ واحد قرار دارد و حدود دو ماه است که در روند اصلاحی به سر می برد.

تحلیل عملکرد بازار در سال ۱۴۰۳

با در نظر گرفتن رشد بازار از ابتدای سال ۱۴۰۳ دهه دوم اسفند می توان گفت که شاخص کل حدود ۳۰ درصد افزایش یافته است. این میزان رشد در مقایسه با تغییرات نرخ دلار و تورم، نشان می دهد که بازار سرمایه در دو سال اخیر به عنوان یکی از جامانده ترین بازارهای مالی کشور مطرح بوده است. بررسی روند قیمتی شاخص کل، نشان دهنده آن است که اصلاح دو ماهه اخیر به میزان قابل توجهی از ریسک ریزش های شدید در آینده کاسته و بازار را برای یک رشد پایدار آماده کرده است.

ریسک های بازار و چشم انداز سال آینده

با توجه به تحلیل های موجود، می توان گفت که اگر رخدادهای مهمی در حوزه ژئوپلیتیک پیش نیاید، بازار سرمایه ایران یکی از کم ریسک ترین و مستعدترین بازارهای مالی در سال آینده خواهد بود. انتظار می رود که روند اصلاحی فعلی نهایتاً تا پایان اسفند ماه و در بدبینانه ترین سناریو تا انتهای تعطیلات نوروز به پایان برسد. پس از این دوره، بازار آماده یک رشد جدید و قدرتمند خواهد بود که احتمالاً از رشد قبلی نیز قوی تر خواهد بود.

عوامل تأثیر گذار بر رشد بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴

- ۱. افزایش سودآوری شرکت ها: با توجه به افزایش نرخ

بررسی وضعیت بازار سرمایه ایران و چشم انداز سال آینده

خیز بورس برای رشد پایدار

دلار و تأثیر آن بر هزینه ها و قیمت گذاری محصولات، انتظار می رود که سودآوری شرکت ها افزایش یابد. این افزایش به ویژه برای شرکت های صادراتی و شرکت هایی که بخش عمده ای از مواد اولیه خود را از خارج تأمین می کنند، می تواند منجر به افزایش درآمدها و حاشیه سود شود. همچنین، بهبود نرخ تبدیل ارز می تواند باعث تقویت موقعیت مالی این شرکت ها در بازارهای بین المللی شود.

● **۲. افزایش نقدینگی در بازار سرمایه:** در صورت عدم جذابیت سایر بازارها، نقدینگی سرگردان می تواند به سمت بورس حرکت کند.

● **۳. حذف ریسک های سیستماتیک:** با کاهش نگرانی های سیاسی و اقتصادی، اعتماد سرمایه گذاران به بازار افزایش خواهد یافت

● **۴. رشد ارزش دلاری بازار:** به دلیل افزایش نرخ ارز و کاهش صندوق های سهامی باشد.

ارزش ریال، بسیاری از شرکت های صادرات محور می توانند از این وضعیت بهره مند شوند.

● **۵. انتخاب سهام بنیادی و پرهیز از سهام بیش ارزش گذاری شده:** در دوره پیش رو بسیار مهم است که سرمایه گذاران به دنبال یافتن سهام بنیادی جهت سرمایه گذاری باشند و از سرمایه گذاری در سهام شرکت هایی که بیش از ارزش واقعی خود معامله می شوند (OVERVALUED)، به شدت دوری کنند. طی سال های اخیر، بازار سرمایه بسیار هوشمندتر از گذشته شده است و انتخاب سهم مناسب بیش از پیش اهمیت یافته است. در صورتی که تخصص لازم برای یافتن سهم های مستعد را نداشته باشید، بهترین گزینه می تواند سرمایه گذاری غیر مستقیم در صندوق های سهامی باشد.

نتیجه گیری

در مجموع، بازار سرمایه ایران در سال ۱۴۰۳ عملکرد نسبتاً متعادلی داشته و با وجود افت و خیزهای زیاد، رشد ۳۰ درصدی را تجربه کرده است. انتظار می رود که در سال ۱۴۰۴، بازار سرمایه به عنوان یکی از گزینه های کم ریسک تر برای سرمایه گذاری مطرح شود و پس از پایان دوره اصلاحی، رشد جدید و پایداری را تجربه کند. بر همین اساس، سرمایه گذاران می توانند با تحلیل دقیق و شناخت بهتر از روندهای کلان اقتصادی، از فرصت های موجود در بازار سرمایه نهایت بهره را ببرند.

پیشنهادات برای بهبود وضعیت بازار بورس

یکی از مهم ترین اقداماتی که دولت ها می توانند برای بهبود وضعیت بازار بورس انجام دهند، ایجاد پیش بینی پذیری در اطلاعات و قوانین حاکم بر کسب و کارها است. این موضوع از اهمیت ویژه ای برخوردار است چرا که تغییرات ناگهانی و تصمیمات خلق الساعه می توانند ریسک های زیادی را برای کسب و کارها ایجاد کرده و اعتماد سرمایه گذاران را تحت تأثیر قرار دهند. بنابراین، پرهیز از اتخاذ تصمیمات غیر منتظره و فراهم کردن بستر قانونی و اقتصادی پایدار باید در اولویت قرار گیرد.

حمایت از اقتصاد آزاد و پرهیز از قیمت گذاری دستوری نیز از جمله دیگر نکات مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد. ایجاد فضای رقابتی و جلوگیری از دخالت های غیر ضروری در قیمت گذاری ها باعث رشد طبیعی بازار و بهبود کارایی شرکت ها خواهد شد. همچنین، الزام شرکت ها به شفافیت در فعالیت های مالی و تجاری، نه تنها به افزایش اعتماد عمومی کمک می کند، بلکه باعث جذب سرمایه گذاران و رونق بیشتر بازار خواهد شد. پرهیز از بستن سهام به مدت طولانی: یکی از مسائل مهم است که باید در نظر گرفته شود. اعمال محدودیت های طولانی مدت در معامله سهام می تواند به شدت نقدشوندگی بازار را تضعیف کرده و منجر به کاهش جذابیت سرمایه گذاری در بورس شود. حفظ جریان آزاد معاملات و تسهیل نقدشوندگی، از ارکان اصلی یک بازار مالی سالم و پایدار است. در مجموع، ایجاد ثبات، شفافیت، و آزادی اقتصادی با اجتناب از تصمیمات خلق الساعه و سیاست های محدود کننده، می تواند به تقویت بازار بورس و رونق فعالیت های اقتصادی کمک شایانی نماید.

لحظه شمار اخبار

سهمیه صفری

کارشناس بازار سرمایه

شاخص کل در ابتدای سال ۱۴۰۳ در محدوده ۲،۲۵۳،۰۰۰ واحد کار خود را آغاز کرد و در روزهای پایانی سال گذشته به حدود ۲،۷۵۰،۰۰۰ واحد رسید که بازدهی حدود ۲۲ درصدی را نشان می دهد. البته این بازدهی برای سهامدارانی که سهام کوچک تری در پرتفوی خود داشتند، محقق نشد و بیشتر سهام بزرگ تر بازار بودند که بازدهی بهتری ایجاد کردند.

در مقابل، بازدهی بازارهای موازی مانند طلا و دلار بسیار بالاتر بود؛ بسیاری از صندوق های طلا بازدهی یکساله بالای ۷۰ تا ۸۰ درصد داشتند. روند صعودی قیمت جهانی طلا نیز که تحت تأثیر وقایع بین المللی قرار داشت، ادامه دار به نظر می رسد، مگر آن که اتفاقات غیر قابل پیش بینی مانند صلح میان اوکراین و روسیه رخ دهد و روند صعودی آن را کند کند. شاخص کل بورس در ابتدای سال ۱۴۰۳ روندی نزولی داشت، اما در ماه های میانی سال، تحت تأثیر برخی عوامل مثبت، صعودی شد. با وجود حوادث سیاسی قابل توجه سال ۱۴۰۳، اقبال سرمایه گذاران به بازارهای موازی مانند دلار و طلا افزایش یافت که ناشی از افزایش ریسک های اقتصادی بود و این موضوع بازار سرمایه را با کمبود نقدینگی مواجه کرد. بالا بودن نرخ بهره نیز همچنان به عنوان رقیبی سرسخت برای بازار سرمایه مطرح بود. سیاست های انقباضی بانک مرکزی نیز جذابیت بازار سرمایه را برای سهامداران کاهش داد.

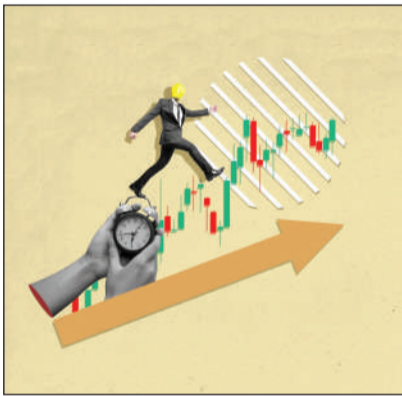
در حال حاضر، بسیاری از شرکت های فعال در بازار سرمایه پایین تر از ارزش ذاتی خود قرار دارند و حتی ارزش دلاری بازار نیز پتانسیل رشد دارد. پس از رشد دلار نیمایی که با هدف کاهش رانت و حرکت به سمت تک نرخی شدن دلار انجام شد، چشم انداز آتی بازار تقویت شد و انگیزه سرمایه گذاری در بورس را افزایش داد. این موضوع از طریق گزارشات و پیش بینی های برخی شرکت ها قابل برآورد بود. اما استیضاح وزیر اقتصاد در روزهای پایانی سال گذشته، ضربه ای دیگر به اعتماد سهامداران وارد کرد. از سوی دیگر، افزایش ریسک درگیری میان ایران و آمریکا و ابهام در توافق یا عدم توافق، چشم انداز بازار را تیره تر کرده است.

به نظر می رسد پیش بینی پذیری بازار به چالشی اصلی برای سهامداران تبدیل شده که به روشن شدن وضعیت روابط ایران و آمریکا وابسته است. اگرچه بازار سرمایه در بسیاری از صنایع فرصت های خوبی برای سرمایه گذاری دارد، اما صبر باید چاشنی معاملات سهامداران باشد. بهبود روابط بین المللی، کاهش تحریم ها و اجرای سیاست های اقتصادی پایدار می تواند به بهبود وضعیت بازار کمک کند. با این حال، تداوم تنش ها، اتخاذ سیاست های غلط اقتصادی و نوسانات نرخ ارز همچنان به عنوان چالش های اصلی بازار بورس باقی خواهند ماند.

کارایی بورس در گرو تصمیمات هوشمندانه

امیر حسین بیطرفان

کارشناس تحلیل صورت های مالی و ارزش گذاری اوراق بهادار

توسعه ابزارهای مالی جدید، ورود سرمایه های جدید و نقش سرمایه گذاران نهادی.

پیشنهادات برای بهبود وضعیت بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴

برای ایجاد یک بازار سرمایه پایدار، کارآمد و جذاب برای سرمایه گذاران، پیشنهاد های زیر می تواند مورد توجه سیاست گذاران اقتصادی قرار گیرد. افزایش شفافیت و کاهش ریسک های سیستماتیک، کاهش مداخلات دستوری در بازار، حمایت از صنایع پیشران اقتصادی، بهبود زیر ساخت های فناوری اطلاعات در بازار سرمایه، گسترش فرهنگ سرمایه گذاری حرفه ای.

جمع بندی

سال ۱۴۰۳ برای بازار سرمایه ایران سالی پرچالش اما همراه با فرصت های قابل توجه بود. در حالی که برخی متغیرهای اقتصادی موجب نوسانات و نگرانی هایی برای سرمایه گذاران شدند، اما نشانه هایی از بهبود زیر ساخت ها و سیاست های حمایتی نیز مشاهده شد. چشم انداز سال ۱۴۰۴ نشان می دهد که در صورت اتخاذ سیاست های پولی و مالی مناسب، افزایش شفافیت، کاهش مداخلات غیر ضروری و توسعه ابزار های نوین مالی، می تواند انتظار داشت که بازار سرمایه به سمت کارایی بیشتر و جذب سرمایه های جدید حرکت کند. اتخاذ تصمیمات هوشمندانه در این حوزه می تواند زمینه ساز رشد پایدار و توسعه عمیق تر بازار سرمایه ایران باشد.

سیاست های اقتصادی دولت، تحولات نرخ بهره، وضعیت بازارهای جهانی و تصمیمات کلان پولی و مالی، همگی نقش مهمی در شکل دهی به روندهای بازار ایفا کردند. سال ۱۴۰۳ را می توان سالی دوجبهی برای بازار سرمایه دانست؛ از یک سو برخی سیاست های حمایتی و اصلاحات ساختاری در بورس، امیدواری هایی را برای بهبود وضعیت نقدینگی و افزایش اعتماد سرمایه گذاران ایجاد کرد، اما از سوی دیگر، چالش های مرتبط با نرخ بهره، نوسانات ارزی و سیاست های مالی، ناپایداری هایی را در روند بازار به وجود آورد. یکی از موضوعات کلیدی در این سال، نقش نرخ بهره در جهت دهی به جریان نقدینگی بود. افزایش یا کاهش نرخ بهره همواره یکی از عوامل تعیین کننده در میزان جذابیت سرمایه گذاری در بورس در مقایسه با سایر بازارهای موازی مانند سپرده های بانکی و بازار اوراق بدهی است. در سال ۱۴۰۳، تغییرات در این نرخ اثرات محسوسی بر ورود و خروج سرمایه ها از بازار سرمایه داشت.

همچنین، سیاست های پولی و مالی دولت در حوزه هایی مانند کنترل نقدینگی، مدیریت تورم و سیاست های حمایتی از تولید، اثر مستقیم بر عملکرد شرکت های بورسی و در نتیجه شاخص های بازار سرمایه داشت. عملکرد صنایع پیشرو، از جمله پتروشیمی، فلزات اساسی و خودروسازی، نشان داد که بخش هایی از بازار توانستند خود را با شرایط جدید تطبیق دهند، در حالی که برخی دیگر با چالش های تأمین مالی و افزایش هزینه های تولید مواجه شدند.

چشم انداز بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴

با توجه به وضعیت کنونی اقتصاد و روندهای مشاهده شده در سال ۱۴۰۳، پیش بینی می شود که بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴ با فرصت ها و چالش های جدیدی روبرو باشد. سیاست های پولی و نرخ بهره، وضعیت بازارهای جهانی و قیمت کامودیتی ها، سیاست های دولت در قبال بازار سرمایه، تأمین مالی شرکت ها و

بورس ۱۴۰۴ و اصلاحات قابل انتظار

سارا انصاریان

کارشناس سرمایه گذاری شرکت تدبیر انتخاب فردا

در سال های گذشته با توجه به حوادثی که در سال ۱۳۹۹ و بعد از آن در سال ۱۴۰۲ در بازار سرمایه رخ داد، تجربه تلخی برای سرمایه گذاران این بازار ایجاد شد. تا جایی که تا مدت ها پس از انتشار اخبار مثبت، پیرامون کلیت بازار و حتی صنایع و سهام، شاهد رشد شایان توجهی در بازار نبودیم و بدبینی نسبت به بازار تا ماه های بعد نیز تعمیم یافت. حال آنکه اگر به حافظه تاریخی شاخص مراجعه کنیم همیشه دوره های رکود و رونق و اصلاح همیشه در بازار بوده و اصطلاحاً بازار همواره مسیر خود را می رود در سالی که گذشت با توجه به تنش های سیاسی و ژئوپلیتیکی که کشور با آن مواجه بود و در طرف مقابل تغییر تیم اقتصادی سکندار کشور و تغییرات مثبتی که در مواضع حاکمیت نسبت به صنایع صورت گرفت بازار سرمایه بسیار پرنوسان بود و در کنار ریزش های سنگین شاهد صعودهای قابل توجه نیز در شاخص و بسیاری از سهام بودیم.

حال اگر بخواهیم بدون سوگیری که اغلب فعالان بازار سرمایه به آن مبتلا هستند به بازار در سال بعد بنگریم، یکی از قوی ترین احتمالات این است که سال ۱۴۰۴، سال چندان متفاوتی نسبت به سال ۱۴۰۳ نخواهد بود. احتمال توافق با توجه به اتفاقات پیش آمده همچنان کم است و کسری بودجه دولت نیز خبر از انتشار اوراق و ایجاد بازارهای موازی سودده و کم ریسک تر دارد. همچنین رشد افسار گسیخته دلار و طلا دو دارایی را نیز سرمایه گذاری ارزشمندی برای سرمایه گذاران نموده است، برکناری وزیر اقتصاد و بی ثباتی های احتمالی سیاست های این وزارت خانه در ماه های آتی، سرمایه گذاران محتاط را از بازارهای مالی دارای ریسک بالا دور می کند، در نتیجه انتظار ورود پول به بازار بدون اخبار مثبت و محکم بسیار بعید است. در کنار این موضع، این حقیقت قابل انکار نیست که بسیاری از سهام و البته نه تمام آنها، موقعیت بنیادی و تکنیکال مناسبی دارند. P/E فزورارد بعضی از سهام قابل توجه است و در صورت حمایت دولت از بازار، رشد نرخ ارز توافقی همپای دلار آزاد، آزادسازی قیمت های دستوری بسیاری از صنایع و سهام جذاب خواهند بود.

بصورت کلی می توان گفت ثبات شرط اول اعتماد سرمایه گذار به بازار و بطور جامع تر اقتصاد است. در صورت ثبات در اوضاع سیاسی، اقتصادی و منطقه ای و برداشته شدن سایه ی جنگ از کشور و در کنار آن وضع قوانینی در راستای رشد و بهبود عملکرد صنایع می توان امید داشت ریسک بازار متناسب با انتظارات سرمایه گذاران بوده و شاهد ورود پول به بازار سرمایه و رونق گرفتن مجدد آن باشیم. البته این حرف به معنای صعود تند و بدون اصلاح نیست و بیشتر به معنای رشد های معقول و اصلاحات قابل انتظار در شاخص و سهام می باشد.

ممکن و ناممکن بازده دلاری بورس

در سال ۱۴۰۳ متاثر از ریسک‌های سیاسی و اقتصادی بوده است. ریسک اقتصادی برای بازار سهام عمدتاً در سیاست‌های ارزی خلاصه می‌شود. با ورود تیم اقتصادی جدید و رویکرد کاهش فاصله نرخ نیما به بازار آزاد بازار سهام نیز واکنش مثبت نشان داد اما مخالفت‌های جدی و در نهایت استیضاح وزیر اقتصاد این امید را تبدیل به ناامیدی کرد. بنظر می‌رسد مدامی که سیاست ارزی به سمت تک نرخ شدن (کاهش اختلاف نرخ رسمی و غیر رسمی) نرود بازار سهام به سختی بتواند بازده دلاری نصیب سرمایه‌گذاران نماید. از طرفی سیاست پولی نیز علیه بازار سهام عمل کرده است. نرخ بهره اسناد دولتی در اواخر سال از ۳۵ درصد عبور کرده است. کنترل نرخ بهره از مسیر کنترل تورم میسر می‌شود که آن نیز مستلزم کاهش کسری بودجه است. کاهش مخارج دولت نیز در شرایط فعلی بسیار دشوار بنظر می‌رسد. بنابراین بازار سهام برای بهبود وضعیت در سال ۱۴۰۴ دو راه پر چالش یعنی تعدیل در سیاست‌های ارزی و کاهش کسری بودجه را در پیش دارد. هر چند به لحاظ فاکتورهای سودآوری و همچنین معیار ارزش جایگزینی بازار سهام بسیار ارزنده ارزیابی می‌شود اما برای اینکه این پتانسیل‌های تبدیل به سود برای سهامداران شود نیازمند آرامش در فضای سیاسی و اقتصادی و همچنین اصلاح رویه‌های پولی و مالی دولت است.

مهدی رضایتی کارشناس بازار سرمایه

سال ۱۴۰۳ پرحادثه‌ترین سال اقتصاد و سیاست ایران در چند دهه اخیر بوده است. اقتصاد این حوادث را به «صرف ریسک» ترجمه کرده و بازارها را دچار تلاطم می‌کند. بازار سهام در سال ۱۴۰۳ موفق نشد حداقل بازده مطلوب سرمایه‌گذاران را محقق کند. حداقل بازده مطلوب در شرایطی که نرخ دلار رشد ۵۲ درصد داشته است باید بالاتر از ۶۰ درصد باشد؛ در حالی که تا ۱۸ اسفند ۱۴۰۳ تنها ۲۹ درصد بازدهی خلق کرده است. البته همین سطح از بازده نیز بصورت کاملاً ناامگن ایجاد شده و اغلب نمادهای بازار از آن بی بهره بوده اند (رشد عمدتاً در نمادهای بزرگ متمرکز بوده است). در سال ۱۴۰۳ سکه طلا با اهرم رشد همزمان انس جهانی و نرخ ارز بی رقیب بود و ۹۷ درصد بازده خلق کرد. البته باید تاکید کرد که بازارهای رقیب سنتی مانند خودرو و مسکن نیز سال خوبی را پشت سر گذاشتند. آمار بخش مسکن تا مرداد ۱۴۰۳ منتشر شده است اما با توجه به رکود سنگین مسکن بعید است بازده سال مسکن بیش از ۲۵ درصد باشد. بنابراین مسکن نیز بر حسب دلار با افت ارزش مواجه شده است. این وضعیت غیرمتعارف در بازارهای مالی

بورس ۱۴۰۴ و تکرار انتظارات

صنایع برای یک بازه زمانی مشخص (مثلاً ۴ یا ۵ ساله) و تثبیت نرخ عوامل موثر در تعیین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها، نرخ برق و نرخ گاز، می‌تواند از ابهامات در وضعیت سودآوری شرکت‌ها بکاهد. در این میان فعالان بازار امیدوارند وزیر پیشنهادی، رویه‌ای مشابه آقای همتی در جهت اتخاذ سیاست‌هایی به نفع بازار سرمایه در پیش گیرد. همچنین، رفتارها و سیاست‌های پولی بانک مرکزی نقش مهمی در روند بازار خواهند داشت. بحث داغ تجدید ارزیابی دارایی‌ها در بلندمدت می‌تواند محرک خوبی برای رشد بازار باشد. علاوه بر عوامل داخلی، بازار سهام با سیاست‌های دولت ترامپ نیز مواجه خواهد بود. در صورت بهبود شرایط سیاسی و پیشرفت مذاکرات، اثرات مثبتی بر بازار حاکم خواهد شد، با کاهش قیمت ارز، درآمدهای ارزی دولت افزایش می‌یابد. همچنین با بهبود روابط بین‌المللی، شرکت‌های صادرات محور سودآوری بیشتری کسب خواهند کرد. در نهایت، اقتصاد ایران از حالت رکود خارج شده و بازار سرمایه با استقبال و رشد مواجه خواهد شد. اما در صورت عدم توافق و احتمال درگیری نظامی، ریسک‌های سیستماتیک افزایش یافته و خروج پول از بازار سرمایه را شاهد خواهیم بود.

سمانه ارشدی

کارشناس بازار سرمایه

نیمه اول سال ۱۴۰۳، رویدادهایی نظیر شهادت رئیس‌جمهور و تغییر دولت، منجر به کاهش ارزش معاملات و ایجاد بازار فرسایشی شد. با روی کار آمدن دولت جدید و اتخاذ رویکرد مثبت نسبت به بازار سرمایه، شاهد پالس‌های مثبتی مانند حذف دلار نیمایی و ایجاد بازار توافقی بودیم که به تدریج باعث کاهش فاصله نرخ ارز رسمی و غیررسمی شد. همچنین وعده‌های کاهش نرخ سود گواهی سپرده و کاهش تنش‌های منطقه‌ای، اقبال به بازار را افزایش داد و رشد خوبی تا اواسط بهمن ماه رقم خورد. با این حال، پس از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و احتمال اعمال سیاست‌های فشار حداکثری، بازار وارد فاز اصلاحی شد و خروج پول به سمت بازارهای موازی مانند طلا و دلار افزایش یافت. در اواخر سال، خبر واگذاری مدیریت ایران خودرو به بخش خصوصی، بار دیگر بازار را با محوریت سهام‌های خودرویی مورد استقبال قرار داد. از سوی دیگر، خبر استیضاح وزیر اقتصاد شوک بزرگی به بازار وارد کرد. در مجموع، مهم‌ترین تحولات مثبت بازار سرمایه در سال ۱۴۰۳ شامل حذف دلار نیمایی و راه‌اندازی بازار ارز توافقی، واگذاری مدیریت ایران خودرو به بخش خصوصی و بحث تجدید ارزیابی دارایی‌ها بود.

راهکارهای بهبود و پیش‌بینی بازار سرمایه در دولت چهاردهم
بهبود وضعیت بازار سرمایه بیش از آنکه وابسته به عملکرد ریاست سازمان بورس باشد، نیازمند توجه به مسائل بیرونی و کلان اقتصادی است. با این حال، از رئیس سازمان بورس انتظار می‌رود در شرایط بحرانی، اقدامات به موقع و مناسبی جهت حفظ حقوق سرمایه‌گذاران اتخاذ کند و شفافیت اطلاعات مالی شرکت‌های بورسی را افزایش دهد. ارتقای سواد مالی و فرهنگ سرمایه‌گذاری نیز از دیگر اقدامات ضروری است. به وزرای اقتصاد پیشنهاد می‌شود فاصله بین دلار نیمایی و دلار آزاد را کاهش دهند تا ضمن افزایش سودآوری صنایع، رانت ناشی از این اختلاف قیمت از میان رود. واگذاری سهام دولتی به بخش خصوصی، رفع قیمت‌گذاری دستوری و کنترل نرخ بهره نیز از جمله مهم‌ترین عواملی هستند که می‌توانند به رشد بازار سرمایه کمک کنند. تعیین تکلیف

حذف بورس از ترجیحات سرمایه‌گذاری

رسول جاویدی

مدیر سرمایه‌گذاری سبذگردان داریوش

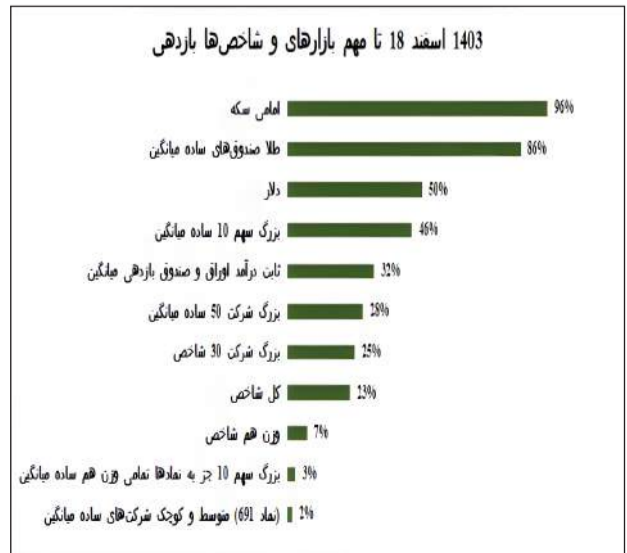
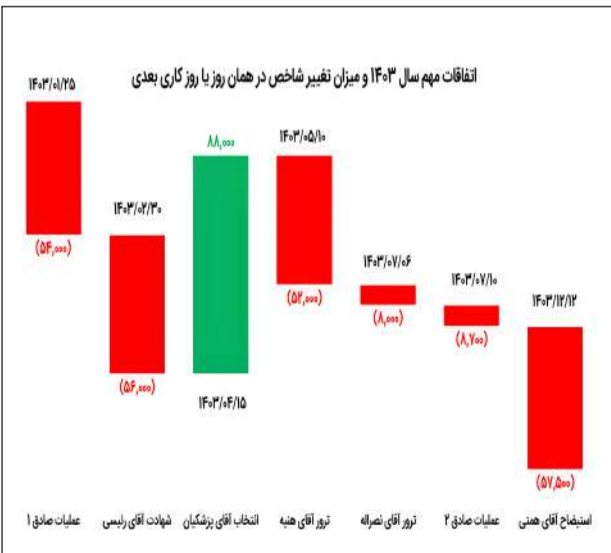
هر چند سال ۹۹ عجیب‌ترین سال برای بازار سرمایه در یک دهه اخیر می‌باشد، اما در سال ۱۴۰۳ نیز شاهد اتفاقات بسیاری چه در سطح کشور و چه در سطوح مختلف بین‌المللی بودیم که تاثیر فراوانی نیز بر حوزه‌های مختلف اقتصادی از جمله بازار سرمایه داشت. سالی که با درگیری‌های مختلف در منطقه آغاز گردید که خود سبب افزایش ریسک‌های سرمایه‌گذاری می‌شود. یا شهادت رئیس‌جمهور و تغییر دولت که همه این موارد در کنار هم باعث گردید در نیمه اول سال، اقتصاد دچار شوک‌های گوناگونی شود و به همین دلیل هم سرمایه‌گذاری نقشی کم‌رنگ پیدا کند. هر چند در نیمه دوم سال و با روی کار آمدن دولت جدید، تا حدودی ثبات به اقتصاد برگشت اما افزایش تنش‌های بین‌المللی سبب گردید تا بازار طلا با کسب بازدهی چشمگیری، برترین بازار باشد و سرمایه‌گذاران در این بازار بیشترین بازدهی را کسب کنند. بازاری که در یکی دو سال اخیر بیشتر از همه مورد توجه سرمایه‌گذاران چه در داخل و چه در سطح بین‌المللی بوده است. در حالی بازار سرمایه پاییز سبزی را سپری کرد که تا حدودی فعالین بازار انتظار داشتند اعتماد مردم نسبت به بورس بر گردد و مجدداً این بازار، گزینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری باشد. هر چند که صحبت‌های ریاست جدید سازمان بورس نوید بخش این مهم بود که اما در ادامه بیشتر شاهد خروج پول از بازار سهام به بازارهای دیگر از جمله طلا بودیم. جایی که مردم برای کاهش ریسک‌های خود (خصوصاً نوسانات نرخ ارز) این بازار را انتخاب می‌کنند. در روزهای پایانی سال ۱۴۰۳ با کنار رفتن وزیر اقتصاد، فعالین اقتصادی منتظر وزیر جدید و خطی‌مشی‌کاری او بودند تا تصمیم‌بهرتری در خصوص حوزه سرمایه‌گذاری خود اتخاذ نمایند. این مورد خصوصاً در بازار سرمایه کاملاً نمایان و مشهود می‌باشد و آینده بازار در سال جدید تا حدود زیادی به این مورد بستگی دارد. در مجموع شاید بتوان گفت که بازار سرمایه بیش از هر چیزی نیاز به ثبات دارد که در راس آن، ثبات در قوانین می‌باشد. تغییر ناگهانی برخی از عوامل و فاکتورهای تاثیرگذار همچون موانع وارداتی یا صادراتی، نرخ‌های خوراک یا فروش، ناترازی انرژی و موارد مشابه، می‌تواند سبب برهم خوردن انتظارات و پیش‌بینی‌ها و در نتیجه تغییر در برآوردها و مسیر سرمایه‌گذاری گردد. از سوی دیگر فاصله زیاد ایجاد شده بین نرخ بازار توافقی با نرخ ارز در بازار آزاد ضمن آنکه بستر فساد و رانت را گسترش می‌دهد، از درآمد و سود شرکت‌ها که می‌توانست در گسترش فضای سرمایه‌گذاری و اشتغال استفاده شود کاسته و به سود دلالت‌افزای می‌کند که خود سبب ایجاد و گسترش شغل‌های کاذب و مضر برای اقتصاد می‌شود و در ادامه سبب تخریب زیربناهای اقتصادی کشور می‌شود. موارد بالا در صورتی می‌توانند سبب بهبود عملکرد اقتصاد و در نتیجه بازار سرمایه شوند که این بازار در جذب سرمایه‌گذاران جدید موفق باشد. حال آنکه بیشتر شاهد کاهش تعداد سرمایه‌گذاران و خروج پول از بازار هستیم. اعتمادسازی رکن اول و مهم برای سرمایه‌گذاران در هر بازاری می‌باشد و تجربه نشان داده که سرمایه‌گذاران با توجه به مد نظر قرار دادن ریسک، به انتخاب بازارهای مختلف برای سرمایه‌گذاری جهت کسب بازدهی می‌باشند. حال اگر بازاری وجود داشته باشد که درگیر انواع ریسک باشد (خصوصاً ریسک‌های نانوشته و پیش‌بینی نشده)، قطعاً آن بازار سرمایه‌گذاران کمتری را جذب می‌کند ضمن آنکه با مشکل خروج سرمایه‌گذاران موجود هم مواجه خواهد بود. بنابراین ضمن درخواست از نهادهای بالادستی در جهت فرهنگ‌سازی در زمینه سرمایه‌گذاری مطلوب، انتظار می‌رود با نهادهای قانون‌گذار نیز همکاری و همفکری بیشتری داشته باشند تا از اتخاذ تصمیمات یک شبه جلوگیری شود.

اشتباه محاسباتی در بازده بورس

بهناز اکبرپور

کارشناس بازار سرمایه

طی سال ۱۴۰۳ بازار سرمایه کشور شرایط مناسبی را تجربه نکرد و پرتغوی بسیاری از سرمایه‌گذاران نه تنها با زیان همراه بود، بلکه از نرخ تورم نیز به شدت عقب افتاد. بازار سرمایه کشور در سال ۱۴۰۳ عمدتاً تحت تاثیر مسائل سیاسی قرار داشت و نوسانات به شدت زیادی را در اثر مسائل سیاسی تجربه کرد. در نمودار ذیل خلاصه‌ای اتفاقات مهم کشور در سال جاری و تأثیر آن بر بازار سرمایه به صورت خلاصه آورده شده است. از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا انتهای روز ۱۸ اسفند ۱۴۰۳، شاخص کل و هم‌وزن بورس در حالی بازدهی ۲۳ و ۷ درصدی را ثبت کرده است که سکه امامی، صندوق‌های طلا و دلار به ترتیب بازدهی ۹۶، ۸۶ و ۵۰ درصدی را ثبت کردند و این موضوع کاملاً نشان می‌دهد که دامسج اقتصادی تا چه در سال ۱۴۰۳ با مشکل همراه بود. همچنین باید توجه داشت که به هیچ‌عنوان معیار بازدهی نباید شاخص کل باشد زیرا طی زمان مذکور بازدهی ۱۰ سهم بزرگ بازار معادل ۴۶ درصد و مابقی نمادها بازدهی ۳ درصدی کسب کردند که این موضوع خود اثرپذیری بالای شاخص کل را از چند نماد محدود نشان می‌دهد. اگر معیار تورم را دلار فرض کنیم، در سال ۱۴۰۳ تنها ۸۸ نماد معادل ۱۲ درصد نمادهای بازار سرمایه بازدهی بالاتری نسبت به دلار کسب کرده‌اند و ۶۵۳ نماد نیز معادل ۸۸ درصد بازار، بازدهی کمتری را نسبت

راهبردهای کارگزاری‌ها در شرایط رکود

نگین سعادت

کارشناس بازار سرمایه

معاملاتی می‌تواند تصمیم‌گیری‌های دقیق‌تری را برای سرمایه‌گذاران ممکن سازد و جذابیت بازار را افزایش دهد. همچنین، خدماتی مانند سبذگردانی و مدیریت دارایی به ویژه در دوران رکود، می‌تواند گزینه‌ای مطمئن برای سرمایه‌گذارانی باشد که به دنبال کاهش ریسک و مدیریت بهینه دارایی‌های خود هستند.

علاوه بر خدمات مرسوم، کارگزاری‌ها می‌توانند با توسعه ابزارهای مالی متنوع، راه‌های جدیدی برای جذب نقدینگی فراهم کنند. یکی از این ابزارها، صندوق‌های کالایی است که به سرمایه‌گذاران امکان می‌دهد از نوسانات قیمت کالاهایی مانند طلا، زعفران، نفت و محصولات پتروشیمی بهره‌برند. این صندوق‌ها، با توجه به ماهیت متنوع و کم‌ریسک خود، می‌توانند در دوران رکود جذابیت بیشتری داشته باشند و سرمایه‌های جدیدی را وارد بازار کنند. همچنین عرضه اوراق مبتنی بر کالا و قراردادهای آتی می‌تواند فرصت‌های بیشتری را برای سرمایه‌گذاران فراهم کند و به افزایش درآمد کارگزاری‌ها کمک کند.

با توجه به رشد روزافزون بازار رمز ارزها، ارائه خدمات مشاوره و امکان معامله در این حوزه نیز می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای کارگزاری‌ها فراهم کند. البته، این خدمات باید مطابق با قوانین و مقررات نظارتی ارائه شوند تا از بروز ریسک‌های احتمالی جلوگیری شود. علاوه بر این، توسعه معاملات الگوریتمی نیز می‌تواند دقت، سرعت و بهره‌وری معاملات را افزایش دهد و موجب جذب تریدرهای حرفه‌ای شود.

در مجموع، شرکت‌های کارگزاری باید به جای اتکا صرف به کارمزد معاملات، منابع درآمدی خود را از طریق ارائه تحلیل‌های حرفه‌ای، آموزش سرمایه‌گذاران، توسعه فناوری‌های نوین و ارائه خدمات متنوعی مانند سبذگردانی، معاملات الگوریتمی و ابزارهای مالی نوین مانند صندوق‌های کالایی و اوراق مبتنی بر کالا گسترش دهند. اجرای این راهکارها نه تنها به حفظ درآمد کارگزاری‌ها کمک می‌کند، بلکه می‌تواند پویایی بازار سرمایه را نیز افزایش داده و زمینه رونق مجدد آن را فراهم کند.

شرکت‌های کارگزاری به عنوان واسطه‌های مالی بازار سرمایه، همواره تحت تأثیر نوسانات اقتصادی قرار دارند. در دوران رکود، کاهش حجم معاملات و خروج نقدینگی می‌تواند درآمد آن‌ها را به شدت کاهش دهد. نمونه‌هایی از این روند را می‌توان در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ مشاهده کرد که پس از رشد بازار در سال ۱۳۹۱، شاخص کل بورس دچار افت شد. همچنین، در سال ۱۳۹۹ پس از صعود بی‌سابقه بورس، روند نزولی از مردادماه آغاز شد و تا سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ ادامه یافت که باعث کاهش درآمد کارگزاری‌ها شد. برای مقابله با این چالش، شرکت‌های کارگزاری باید راهکارهای نوآورانه‌ای را به کار گیرند تا نه تنها از زیان‌دهی جلوگیری کنند، بلکه با جذب سرمایه‌گذاران جدید، پویایی بازار را نیز افزایش دهند. یکی از مهم‌ترین اقدامات در این زمینه، ارائه تحلیل‌های تخصصی و مشاوره مالی است. در شرایط رکود، سهامداران بیش از هر زمان دیگری به تحلیل‌های دقیق و پیش‌بینی‌های معتبر نیاز دارند. انتشار گزارش‌های روزانه و هفتگی، بررسی روندهای آینده و ارائه مشاوره‌های حرفه‌ای در زمینه انتخاب سهام، می‌تواند نقش مهمی در حفظ سرمایه‌گذاران ایفا کند.

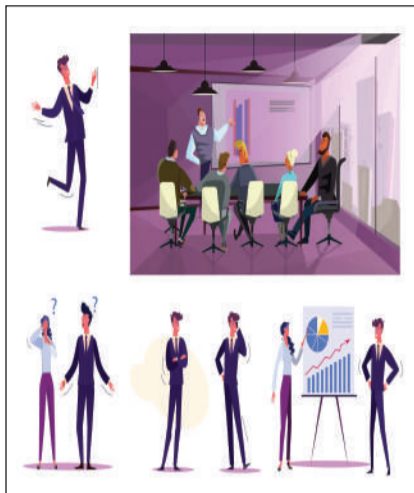
علاوه بر تحلیل‌های مالی، آموزش سرمایه‌گذاران نیز از راهکارهای مؤثر برای حفظ و جذب سهامداران تازه‌نفس محسوب می‌شود. برگزاری دوره‌های آموزشی آنلاین، ارائه وبینار و انتشار محتوای آموزشی در حوزه‌هایی مانند تحلیل تکنیکال، مدیریت ریسک و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری می‌تواند موجب افزایش آگاهی سهامداران و ورود سرمایه‌های جدید به بازار شود. توسعه فناوری‌های معاملاتی نیز یکی دیگر از ابزارهای مهم برای جذب سرمایه‌گذاران است. استفاده از هوش مصنوعی و الگوریتم‌های پیشرفته در پلتفرم‌های

دگرگونی در کسب و کار کارگزاری‌ها

حرکت به سوی خدمات متنوع‌تر در سایه رکود بازار

سعید محسنی

کارشناس معاملات کارگزاری بانک صادرات

با رکود حاکم بر بازار سرمایه، فعالان این حوزه بر ضرورت تغییر رویکرد شرکت‌های کارگزاری تأکید می‌کنند. کارگزاری‌ها باید از اتکا صرف به درآمد حاصل از کارمزد معاملات فاصله گرفته و با ارائه خدمات متنوع‌تر، منابع درآمدی جدیدی برای خود ایجاد کنند.

خدمات پیشنهادی برای ایجاد درآمد کارگزاری‌ها عبارتند از: ارائه خدمات مشاوره‌ای تخصصی در زمینه سرمایه‌گذاری، سبذگردانی حرفه‌ای، مدیریت پورتفوی سهام و ارائه گزارش‌های تحلیلی دقیق و کاربردی. در نهایت، کارگزاری‌ها می‌توانند با ایجاد ارزش افزوده بر خدمات خود و ارائه آن‌ها به مشتریان، به افزایش درآمد‌های خود مبادرت ورزند.

عدم ورود جدی کارگزاری‌های بزرگ به این حوزه‌ها در گذشته، ناشی از شرایط مساعد بازار و درآمدزایی مناسب از محل کارمزدها بوده است. کارگزاری‌های دولتی نیز از حمایت‌های نهادی حقوقی برخوردار بودند. اما با کاهش درآمدهای کارمزدی، شرکت‌ها مجبور به تغییر رویه شده‌اند و شرکت‌های خصوصی زودتر این تحول را آغاز کرده‌اند.

آموزش سهامداران نیز به عنوان یک راهکار مکمل مطرح شده است. اگرچه وظیفه اصلی آموزش بر

عهده نهادهای آموزشی مالی است، اما کارگزاری‌ها می‌توانند با ایجاد آموزشگاه‌های تخصصی، انتقال تجربیات عملی و ارائه دیدگاه‌های معاملاتی، دانش سرمایه‌گذاران را ارتقا داده و آن‌ها را با واقعیت‌های بازار آشنا کنند.

امکان همکاری و تشکیل گروه‌های مشترک میان کارگزاری‌ها برای ارائه آموزش‌ها نیز راه حل مناسبی می‌تواند باشد.

شرایط نامشخص سیاسی و اقتصادی، به ویژه سایه سنگین مسائل مربوط به تنش‌ها بر بازار سرمایه منجر به این شده است که تا زمان رفع این ابهامات، بازار سرمایه ایران همچنان آسیب‌پذیر خواهد بود.

تحقق استراتژی ارزش آفرینی پایدار

با پروژه PP/PDH پارس

قرار داده است. برنامه خرید دستگاه هواساز که برای سیستم تهویه اتاق کنترل ساختمان‌های صنعتی و پست برق بوده است با تامین هزینه ۱۴۵،۳۸۶ میلیون ریالی به میزان ۹۹،۵ درصد تکمیل شده است. این پروژه که از دیماه سال ۱۴۰۰ آغاز شده است، با تامین ۲۴،۷۵۰ میلیون ریال دیگر به مرحله بهره برداری خواهد رسید؛ لازم به ذکر است پیش‌بینی پارس از کل مخارج این پروژه ۱۶۱،۱۹۷ میلیون ریال بوده است.

پروژه مخزن آب آتش نشانی و تاسیسات پمپاژ که از سال ۱۳۹۸ در دستور کار قرار گرفته است، تا پایان آذر ماه امسال به پیشرفت فیزیکی ۱۰۰ درصدی رسید. شرکت پتروشیمی پارس پروژه مخزن آب آتش نشانی و تاسیسات پمپاژ را برای واحد C2 در نظر گرفته بود تا در هنگام وقوع حوادث آتش سوزی احتمالی ناشی از افت فشار شبکه، آب کافی برای آتش‌نشانی در سیستم اطفا حریق موجود باشد. پارس برای اجرای این پروژه ۷۰۸،۶۰۰ میلیون ریال هزینه کرده است.

به منظور رفع مشکل فاکتورهای بالای آلاینده پساب آرسالی به شرکت پلیمر آریا ساسول، پارس برنامه تفکیک مسیر جداگانه پساب واحدهای اتیل بنزل و استاتین منومر را در دستور کار قرار داد. این پروژه که هزینه ۳۶۰،۰۰۰ میلیون ریالی را به همراه دارد تاکنون تنها ۵ درصد پیشرفت داشته است؛ با توجه به اینکه پروژه مذکور از اسفند ۱۴۰۲ در دستور کار قرار گرفته است، شرکت پیش‌بینی نموده در صورت تامین سرمایه مورد نیاز، این پروژه در اسفند ۱۴۰۴ به مرحله بهره برداری خواهد رسید.

آخرین پروژه شرکت پتروشیمی پارس که در برنامه‌های بعدی این شرکت قرار دارد، اجرای خطوط سردسازی و سیر کولاسیون پروپان و بوتان به اسکله است تا شرکت بتواند سردسازی محصولات پروپان و بوتان را پیش از بارگیری بدون نیاز به استفاده از راه‌هایی همچون پمپ‌های اصلی لودینگ یا پمپ‌های جانبی، عملیات سردسازی را انجام دهد. پارس برای اجرای این پروژه هزینه ۲۷۶،۰۰۰ میلیون ریالی را پیش‌بینی نموده که در صورت تامین تیر ماه سال ۱۴۰۴ به بهره برداری خواهد رسید.

شرکت پتروشیمی پارس به منظور تکمیل زنجیره ارزش و اجرای استراتژی ارزش آفرینی پایدار برنامه احداث خطوط تولید دو محصول

پروپیلن و پلی پروپیلن را در دستور کار قرار داده است که در ادامه به همراه پروژه‌های شرکت مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

شرکت پتروشیمی پارس به منظور تحقق استراتژی توسعه ارزش آفرینی پایدار و تکمیل زنجیره ارزش اقدام به طراحی واحدهای تولید پلی پروپیلن (PP) و پروپیلن (PDH) نمود. پارس که پروژه مذکور را از آذر ماه سال ۱۴۰۱ آغاز نمود، با هزینه کرد ۹۰۹۹،۲۵۵ میلیون ریال موفق به پیشرفت فیزیکی ۳۰،۸ درصدی شده است. این شرکت مجوز خط تولید پروپیلن را با ظرفیت ۶۰۰ هزار تن و خط تولید پلی پروپیلن را با دو واحد ۳۰۰ هزار تنی دریافت نموده است که تاکنون مرحله واگذاری زمین و مطالعاتی همچون مطالعات محیط زیستی، مطالعات مفهومی و مطالعات ژئوتکنیک آن انجام شده است.

شرکت نفت پارس تامین منابع مالی خطوط تولید مذکور را از محل درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه و تسهیلات بانکی در نظر گرفته است تا بتواند با تامین ۴۰۶،۱۷۰،۷۴۵ میلیون ریال، این دو پروژه را به بهره برداری رساند. پیش‌بینی این شرکت از کل هزینه‌های طرح ۷۹۴،۰۰۰ هزار دلار به صورت ارزی و ۱۰۹،۵۸۰،۰۰۰ میلیون ریال به صورت ریالی است که مجموع آن ۴۱۵،۲۷۰،۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد. در صورت تحقق پیش‌بینی‌های پارس از روند پروژه، این خطوط تولید در خرداد ماه سال ۱۴۰۷ به بهره برداری خواهد رسید.

در کنار پروژه تولید، این شرکت برنامه‌های دیگری همچون خرید ۱۰ دستگاه هواساز، احداث آب آتش نشانی و تاسیسات پمپاژ و اجرای مسیر مستقیم پساب را در دستور

بیمه آسیا

رتبه اول در بیمه‌های خصوصی

رتبه اول سطح توانگری مالی

رتبه اول در رشد سود آوری

مرکز ارتباط با مشتریان: ۰۲۱-۸۷۰۷۷۷
www.bimehasia.com

کارگزاران بورس در گرداب رکود

ضرورت تحول خدمات، تنوع در آمدی، آموزش همگانی و حمایت ساختاری برای احیای بازار سرمایه

و خدمات ویژه: ایجاد طرح های اشتراکی برای دسترسی کاربران حرفه ای به تحلیل های تخصصی، داده های بازار و سیگنال های معاملاتی، ارائه خدمات VIP برای مشتریان خاص، شامل تخفیف های کارمزدی، تحلیل های ویژه و پشتیبانی اختصاصی.

● **۶- گسترش نقش صدا و سیما در توسعه بازار سهام:** نقش کلیدی صدا و سیما در توسعه فرهنگ سرمایه گذاری یکی از نقاط ضعف بزرگ بازار سرمایه ایران است که باید با مذاکرات گسترده سازمان بورس و نهادهای حاکمیتی به این موضوع توجه ویژه ای شود. فقدان آموزش عمومی و فرهنگ سازی گسترده سبب شده است تا بسیاری از مردم آشنایی کافی با فرصت ها، ابزارها و ریسک های سرمایه گذاری در بازار سهام نداشته باشند.

این ناآگاهی ها موجب عدم توجه بسیاری از مردم به بازار سهام شده که این موضوع تبعات بسیار بدی را به سایر بازارهای موازی برای سرمایه گذاری از جمله بازار ارز، طلا، خودرو و مسکن وارد کرده است. قابل توجه است که در کشورهای پیشرفته، رسانه های عمومی به ویژه تلویزیون و پلتفرم های دیجیتال، نقش مهمی را در ارتقای سواد مالی مردم ایفا می کنند؛ بنابراین توجه ویژه به صدا و سیما به منظور جذب سرمایه گذاران جدید به بازار سهام از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. با توجه به اهمیت بسیار بالای این موضوع، در ادامه به بررسی اقداماتی که صدا و سیما می تواند برای گسترش بازار سهام انجام دهد می پردازیم:

- پخش برنامه های تخصصی آموزشی با حضور کارشناسان بازار سرمایه برای تحلیل بازار و معرفی ابزارهای جدید
- تولید مستندها و گزارش های تحلیلی درباره تجربیات کشورهای موفق در توسعه بازار سرمایه
- آموزش مفاهیم پایه سرمایه گذاری از طریق برنامه های ساده و قابل فهم برای عموم مردم
- پوشش خبری شفاف و بی طرفانه از وضعیت بازار سرمایه برای ایجاد اعتماد عمومی

با توجه به موارد مطرح شده و به منظور خروج از بحران ایجاد شده باید تلاش کرد تا با ارائه راهکارهای مختلف، درآمد کارگزاری ها افزایش یابد. به عبارتی دیگر، کارگزاری ها باید با کسب مجوزهای جدید و تنوع بخشی به درآمدهای خود راهی را برای خروج از بحران پیدا کنند. برخی از راهکارهای پیشنهادی برای متنوع سازی درآمد کارگزاری ها که البته نیاز به کسب مجوز از سازمان بورس و نهادهای بالادستی دارند عبارتند از:

● **۱- توسعه خدمات مدیریت ثروت و سببگردانی اختصاصی:** ارائه خدمات مدیریت دارایی برای مشتریان حقیقی و حقوقی، مشاوره سرمایه گذاری شخصی سازی شده بر اساس پروفایل ریسک مشتریان، راه اندازی صندوق های سرمایه گذاری متنوع از جمله صندوق های درآمد ثابت، مختلط، طلا و کریپتو

● **۲- ارائه ابزارهای مالی جدید و معاملات الگوریتمی:** توسعه و گسترش معاملات الگوریتمی برای افزایش نقدشوندگی بازار و جذب سرمایه گذاران حرفه ای، ارائه قراردادهای آتی و آپشن بر روی سهام و شاخص های کلیدی، گسترش بازار مشتقه برای پوشش ریسک سرمایه گذاران نهادی و حقوقی.

● **۳- ورود به حوزه فناوری های مالی (فین تک) و نوآوری دیجیتال:** ایجاد پلتفرم های معاملات هوشمند با استفاده از هوش مصنوعی و داده کاوی، ارائه خدمات ROBO-ADVISOR برای مدیریت پرتفوی مشتریان بر اساس الگوریتم های پیشرفته، توسعه API های معاملاتی برای اتصال به پلتفرم های بین المللی و جذب کاربران حرفه ای و مواردی از این قبیل.

● **۴- همکاری با نهادهای مالی برای ارائه خدمات مشاوره ای و آموزشی:** راه اندازی آکادمی های آموزش سرمایه گذاری با همکاری دانشگاه ها و مؤسسات مالی، طراحی دوره های آموزشی رایگان برای سرمایه گذاران خرد با حمایت نهادهای حاکمیتی، توسعه خدمات مشاوره ای در حوزه برنامه ریزی مالی و بازنشستگی و مواردی از این قبیل.

● **۵- ایجاد مدل های درآمدی جدید بر پایه اشتراک**

سرمایه گذاری مداوم برای به روز رسانی، افزایش سرعت و بهبود امنیت هستند. طبیعتاً انجام چنین کارهایی هزینه های زیادی را نیز به کارگزاری ها تحمیل خواهد کرد که در شرایط فعلی، بسیاری از کارگزاری ها توانایی مالی لازم برای توسعه این زیرساخت ها را ندارند. تداوم در وضعیت فعلی (وضعیت ناامید کننده درآمدی کارگزاری ها) باعث خواهد شد تا کارگزاری ها به سمت توسعه ابزارهای خود نروند.

● **عدم امکان ارائه آموزش های گسترده و رایگان:** یکی از مهم ترین نیازهای بازار سرمایه، آموزش عمومی و فرهنگ سازی است. اما کاهش درآمدها موجب شده است که بسیاری از کارگزاری ها نتوانند دوره های آموزشی گسترده و رایگان برگزار کنند.

● **تأخیر در توسعه ابزارهای مالی جدید:** یکی از عوامل رشد و پویایی بازار سرمایه، توسعه ابزارهایی مانند قراردادهای آتی، اوراق مشتقه، معاملات آپشن و صندوق های سرمایه گذاری متنوع است. با وجود رشد نسبی این ابزارها در سال های اخیر اما کمبود منابع مالی برای تحقیق و توسعه و همچنین آموزش گسترده و کامل این ابزارها به مشتریان باعث شده است تا این ابزارها در بازار ایران بدرستی گسترش پیدا نکنند

● **مشکلات در حفظ نیروهای متخصص:** بسیاری از کارگزاری ها به دلیل کاهش شدید درآمدها و عدم تطابق درآمدها و هزینه ها با مشکلات جدی در پرداخت حقوق کارکنان خود مواجه شده اند. این مسئله منجر به خروج تعداد نسبتاً زیادی از نیروهای متخصص از بازار سرمایه شده است. شایان ذکر است که تداوم این وضعیت (خروج نیروهای متخصص از بازار سرمایه) در بلندمدت می تواند تبعات بسیار سنگینی را به بازار سهام تحمیل کند.

حمیدرضا مهر آور

مدیر عامل کارگزاری بانک سامان

بازار سرمایه ایران که روزگاری یکی از بسترهای اصلی جذب نقدینگی و تأمین مالی برای اقتصاد کشور بود، امروز با رکودی عمیق، خروج گسترده سرمایه، کاهش ارزش معاملات و افت شدید درآمد کارگزاری ها مواجه شده است. این وضعیت اسفناک موجب تضعیف کارگزاری ها شده و به تبع آن توسعه ابزارهای مالی، آموزش سرمایه گذاران و به روز رسانی فناوری های معاملاتی را نیز با مشکل جدی مواجه کرده است. در این شرایط، بدون اصلاحات ساختاری و تحول در مدل های کسب و کار کارگزاری ها نمی توان به آینده ای روشن برای کارگزاری ها و همچنین بازار سرمایه امیدوار بود.

وضعیت بحرانی در کارگزاری ها:

بحران درآمدی در کارگزاری ها به عنوان مانعی بسیار مهم برای توسعه شرکت های کارگزاری است. قابل توجه است که با وضعیت اسفناک بازار سهام در چند سال اخیر، کارگزاری ها نیز با کاهش شدید درآمدهای خود مواجه شده اند. کاهش حجم معاملات، رقابت سنگین بر سر تخفیف های کارمزدی و رکود حاکم بر بازار باعث شده است تا بسیاری از کارگزاری ها به خصوص کارگزاری های کوچکتر حتی در پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خود نیز با مشکلات جدی مواجه شوند. محدودیت های درآمدی در کارگزاری های بزرگ تر نیز تبعات منفی سنگینی را به بازار سهام تحمیل کرده است که از جمله مهم ترین تبعات منفی ایجاد شده می توان به موارد زیر اشاره کرد:

محدودیت در توسعه فناوری و زیرساخت های معاملاتی:

سامانه های معاملات آنلاین کارگزاری ها (OMS) نیازمند

تحقق جایگاه برتر ملی و تحولات زیرساختی در

مسیر تعالی مبین انرژی خلیج فارس

کشور» محسوب می شود.

پشتوانه موفقیت: پروژه های زیرساختی و مسئولیت اجتماعی

همزمان با این دستاورد ملی، مبین انرژی با پیشبرد پروژه های کلان در حوزه انرژی، زیرساخت و رفاه کارکنان، نقش خود را به عنوان بازیگر پیشروی صنعت تقویت کرده است. از جمله این طرح ها می توان به «توسعه واحد تولید برق و بخار» برای پایداری تأمین انرژی و افزایش سودآوری، «پروژه سیستم جامع حفاظت الکترونیک» برای صیانت از دارایی ها، و «مجمع اقامتی شیرینو» جهت رفاه نیروی انسانی اشاره کرد. این شرکت همچنین با اجرای پروژه های نوینی مانند «تغییر خطوط انتقال آب دریا» و «اتصال به شبکه برق منطقه ای فارس»، گام هایی بلند در راستای کاهش اختلالات تولید و افزایش رضایت مشتریان برداشته است.

تعالی، ثمره همت بلند

دریافت تندیس بلورین جشنواره ملی، نه تنها نتیجه اجرای پروژه های زیرساختی، بلکه بازتابی از نگاه تحول خواهانه مبین انرژی به مقوله «مدیریت یکپارچه» است. این شرکت با ترکیبی از نوآوری، مسئولیت پذیری اجتماعی و سرمایه گذاری بر توانمندی های نیروی انسانی، الگویی زنده از سازمانی پیشرو در صنعت انرژی ایران به نمایش گذاشته است.

شرکت مبین انرژی خلیج فارس با درخشش بی سابقه، جایگاه نخست «بازدهمین جشنواره تعالی سازمانی» را در رقابت با ۶۷ شرکت برتر کشور کسب کرد و تندیس بلورین این رویداد ملی را به عنوان نماد بلوغ مدیریتی و

عملیاتی خود در یافت نمود. این موفقیت در مراسمی با حضور مقامات ارشد وزارت نفت، مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی، اساتید دانشگاهی و نمایندگان سازمان های معتبر در تاریخ ۱۸ اسفند ۱۴۰۳ در تهران تثبیت شد.

دستاوردی که اقتدار مبین انرژی را افزایش می دهد

جشنواره تعالی سازمانی، با محوریت سنجش شاخص هایی مانند نوآوری، توسعه پایدار، مدیریت پروژه و انسجام تیمی، شرکت مبین انرژی را به عنوان «الگوی برتر بلوغ سازمانی» معرفی کرد. این شرکت با اجرای برنامه های تحولی در حوزه بهره وری، تقویت همکاری های بین بخشی و سرمایه گذاری هدفمند بر آموزش نیروی انسانی، بالاترین امتیاز تاریخ این جشنواره را ثبت نمود. این جایزه نه تنها نشان دهنده پیشتازی مبین انرژی در صنعت پتروشیمی است، بلکه گامی استراتژیک در تثبیت جایگاه آن به عنوان «قلب تپنده انرژی

چادر ملو در مسیر توسعه؛

استخراج از آنومالی های جدید آغاز شد

فناوری های پیشرفته ای مانند سنجش از راه دور، نرم افزارهای طراحی و پایش فرایند، و سامانه های پایش ماشین آلات استفاده می کنیم. همچنین، آموزش کارکنان در حوزه های تخصصی مانند مدیریت بحران، تحلیل و پایش عملیات، و ارتقای فرهنگ بهره وری، به عنوان یکی از اولویت های اصلی ما محسوب می شود.

مدیر مجتمع معدنی چادرملو با اشاره به اقدامات این شرکت در حوزه زیست محیطی بیان کرد: ما برای کاهش تأثیرات زیست محیطی، اقداماتی نظیر پایش عملکرد ماشین آلات، کنترل تردد و سرعت وسایل نقلیه، آب پاشی مستمر مسیرها و مدیریت سدهای باطله را اجرایی کرده ایم. همچنین، به منظور کاهش وابستگی به سوخت های فسیلی، برنامه هایی برای بهره گیری از انرژی های تجدیدپذیر را در دست اجرا داریم.

وی در خصوص چالش های پیشروی این صنعت توضیح داد: یکی از موانع اصلی توسعه معادن جدید، تأخیر در صدور مجوزهای بهره برداری، مشکلات مالکیتی، و محدودیت های واردات ماشین آلات است. با این حال، ما از طریق اصلاح و بهینه سازی طرح های استخراج و به کارگیری فناوری های جدید، تلاش داریم تا این موانع را به حداقل برسانیم.

کمالی اردکانی، اظهار داشت: مجتمع معدنی چادرملو با برنامه ریزی دقیق و اجرای پروژه های توسعه ای، گام های مهمی در جهت افزایش بهره وری و تأمین پایدار مواد اولیه صنعت فولاد کشور برداشته است.

شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با اجرای برنامه های توسعه ای، از جمله استخراج از آنومالی ۱۰ شمالی در سال ۱۴۰۴، انجام اکتشافات تکمیلی در زرینگان و آغاز مطالعات تفصیلی برای استخراج زیرزمینی از آنومالی های T1 و T2، به دنبال تثبیت جایگاه خود به عنوان یکی از بزرگ ترین تولیدکنندگان سنگ آهن کشور است.

عبدالله کمالی اردکانی، مدیر مجتمع معدنی این شرکت، با بیان این مطلب از آغاز استخراج آنومالی های جدید و برنامه ریزی برای توسعه بیشتر خبر داد و گفت: با بهره گیری از فناوری های نوین و بهینه سازی فرایندهای استخراج، به دنبال افزایش بهره وری و تثبیت جایگاه خود در صنعت و معدن کشور است. وی با اشاره به توسعه فعالیت های معدنی در این مجتمع گفت: در سال ۱۴۰۳، عملیات استخراج از آنومالی ۱۰ جنوبی آغاز شده و برنامه ریزی برای استخراج از آنومالی ۱۰ شمالی نیز انجام شده است که از سال ۱۴۰۴ آغاز خواهد شد. کمالی اردکانی در خصوص اقدامات انجام شده برای افزایش بهره وری و بهینه سازی فرایندهای استخراج اظهار داشت: ما با کاهش نرخ باطله برداری، استفاده از سیستم های دیسیپلینگ و پایش راداری، و تجهیز ماشین آلات به فناوری های جدید، به دنبال بهینه سازی عملیات استخراج هستیم. همچنین، توسعه پروژه های جدید و مشارکت در محدوده های معدنی دیگر برای تأمین پایدار سنگ آهن در دستور کار قرار دارد.

وی تأکید کرد: در راستای ارتقای عملکرد معدن، از

راهبردهایی برای حل ناترازی گاز

زهراونایی

کارشناس تحلیل شرکت سبذگردان اندیشه صبا

ایران در ذخایر اثبات شده نفت رتبه سوم و در گاز رتبه‌ی دوم را دارد. سهم ایران از کل گاز تولیدی دنیا ۶،۱ درصد است در حالی که تولید ناخالص داخلی ایران ۰،۴۲ درصد از کل GDP دنیا است. همچنین سهم ایران از تجارت جهانی گاز کمتر از ۲ درصد است. راه حل اصلی حل مسأله ناترازی گاز، ذخیره سازی در مخازن زیرزمینی در فصل گرم و برداشت در فصل سرد است.

در حالی که متوسط نسبت ذخیره سازی در دنیا ۱۱ درصد است ایران دارای ظرفیت ذخیره سازی حدوداً ۱،۴ درصدی از کل مصرف است. لذا لازم است این میزان حداقل به سالانه ۱۰ درصد برسد. طبق گزارش شورای عالی انرژی، میزان ناترازی در حوزه گاز طبیعی با افت تولید میادین مشترک پارس جنوبی تا ۱۴۰۶ حداقل ۵ برابر خواهد شد.

طبق گزارش وزارت نیرو در دو دهه اخیر رشد شدت مصرف انرژی ۴۶ درصد بیشتر از رشد اقتصادی بوده است که علاوه بر عدم مدیریت مصرف نشان دهنده رشد سرمایه گذاری در صنایع انرژی بر است. ناترازی در تامین گاز، در اعمال محدودیت گاز تحویلی به نیروگاه ها کاملاً مشهود است که قطعی های مکرر برق را به دنبال داشته است.

اهمیت ناترازی گاز

مسأله ناترازی گاز و عدم اولویت تخصیص آن به نیروگاه ها و صنایع عمده در ماه های سرد سال، سبب بروز مشکلات و چالش هایی از جمله مصرف ۱۰،۵ میلیارد لیتر گازوئیل و ۴،۸ میلیارد لیتر مازوت، کاهش ۲،۵ میلیون تنی تولید اوره و متانول و کاهش ۱،۵ میلیون تنی تولید فولاد در سال ۱۴۰۱ شده که می توان گفت در مجموع عدم النفع حدود ۱۴ میلیارد دلاری به دنبال داشته است.

با توجه به افزایش مصرف گاز در بخش های مختلف و ادامه روند کنونی، می توان پیش بینی کرد که در سال های آینده مصرف سوخت مایع در نیروگاه ها افزایش و میزان تولید و ارزش آوری صنایع عمده (پتروشیمی، فولاد، پالایشگاه، سیمان) به علت قطعی گاز کاهش چشمگیری داشته باشد.

برای جبران ناترازی گاز و رفع مشکلات و چالش های صنایع عمده و غیر عمده کشور، باید از هر دو راهبردی افزایش تولید و مدیریت مصرف به طور همزمان بهره برد.

در حقیقت این راهکارها مکمل هم است و تنها با افزایش تولید گاز و سرمایه گذاری در طرح های تولیدی و فشارافزایی بدون توجه به راهکارهای مدیریت مصرف همچون «اصلاح نظام قیمت گذاری»، «استفاده از تجهیزات کم مصرف انرژی»، «رعایت مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان» و «فرهنگ مصرف بهینه انرژی» نمی توان مسأله ناترازی گاز را حل کرد.

الیاس طاهری

عضو هیئت مدیره و مدیر واحد انرژی کارگزاری سی ولکس

باتداوم قطعی های برق، انتظار می رود میزان خاموشی هادر سال آینده نیز بین ۳۰ تا ۳۰ هزار مگاوات با سقف احتمالی ۳۰ هزار مگاوات باشد. فروش برق خانگی در بورس انرژی به دلیل موضوع پلکانی بودن تعرفه ها و نبود کنتورهای هوشمند فعلاً امکان پذیر نیست و حداقل تا سه یا چهار سال آینده محقق نخواهد شد. با این حال، از سال آینده مشترکین بالای ۳۰ کیلووات به این فرآیند اضافه خواهند شد، اما برق را از شرکت های خرده فروشی خریداری خواهند کرد. رشد قیمت برق وابسته به میزان تاب آوری صنایع است.

راهبردها

راهبردهای حل مسأله ناترازی گاز را می توان در دو بخش تولید و مصرف طبقه بندی کرد. در بخش تولید می توان با اجرای طرح هایی همچون «فشارافزایی میدان گازی پارس جنوبی»، «توسعه بزرگترین میدان های گازی کشور شامل پارس شمالی، کیش، گلشن، فردوسی، فرزاد الف و ب، فرزند ب و الوان»، «توسعه میادین گازی طرح ضربتی نفت مناطق مرکزی و مخازن خامی»، «تکمیل طرح های بلندمدت احداث کارخانه های NGL و تأسیسات جمع آوری گاز های مشعل» و «بکارگیری روش های ازدیاد برداشت از میادین توسعه یافته گاز در همکاری با شرکای بزرگ بین المللی» به حل مسأله ناترازی گاز کمک کرد و میزان ناترازی گاز را به حداقل رساند. میزان هزینه سرمایه گذاری لازم برای اجرای طرح های فوق حدود ۴۷ میلیارد دلار بوده و حدود ۵۰۰ میلیون مترمکعب در روز به ظرفیت تولید گاز کشور افزوده خواهد شد.

بطور کلی رفع ناترازی گاز در سه محور اصلی امکان پذیر است:

- ۱- سیاست گذاری و مدیریت مصرف: از طریق افزایش ذخیره سازی تا ۱۰ درصد مصرف سالانه، تغییر راهبردهای فعلی با توسعه واحدهای تکمیلی به جای صنایع انرژی بر و تبدیل نیروگاه های گازی به سیکل ترکیبی.
- ۲- بهینه سازی مصرف: از طریق تشکیل حساب بهینه سازی مصرف انرژی به منظور تسویه گواهی های صرفه جویی، اصلاح تعرفه های گاز طبیعی در بخش صنعتی و حذف یارانه زنجیره گاز و انتقال هدفمند آن به انتهای زنجیره جهت زمینه سازی مصرف در طول زنجیره ارزش گاز
- ۳- افزایش ظرفیت تولید: از طریق خودتامینی گاز صنایع عمده با ایجاد امکان سرمایه گذاری آن ها در طرح جمع آوری گاز های مشعل و توسعه میادین کوچک گازی مبتنی بر صادرات به منظور افزایش جذابیت سرمایه گذاری. برنامه هفتم توسعه به این محورها اشاره کرده است اما کمیت اجرای آن ها نیازمند بررسی های بیشتر است.

وضعیت تراز تولید و مصرف گاز طبیعی در آینده

هزینه اجرای طرح فشارافزایی در میدان مشترک پارس جنوبی بین ۱۷ تا ۲۰ میلیارد دلار برآورد شده است. این طرح با هدف حفظ و افزایش تولید گاز از این میدان برنامه ریزی شده است. به گفته وزیر نفت پیشین، جواد اوجی، اجرای این پروژه می تواند تا سال ۱۴۳۰ حدود ۷۸۰ میلیارد دلار درآمد از محل تولید گاز، میعانات گازی و سایر محصولات جانبی برای کشور به همراه داشته باشد.

همچنین، در راستای پیشبرد این طرح، تفاهم نامه هایی به ارزش ۴۰۰ میلیون دلار با پیمانکاران داخلی امضا شده است که ۷۰ درصد پروژه به توان داخلی انجام خواهد شد. اجرای موفقیت آمیز این طرح نقش مهمی در تامین امنیت انرژی کشور و جلوگیری از افت فشار مخزن پارس جنوبی در سال های آینده خواهد داشت.

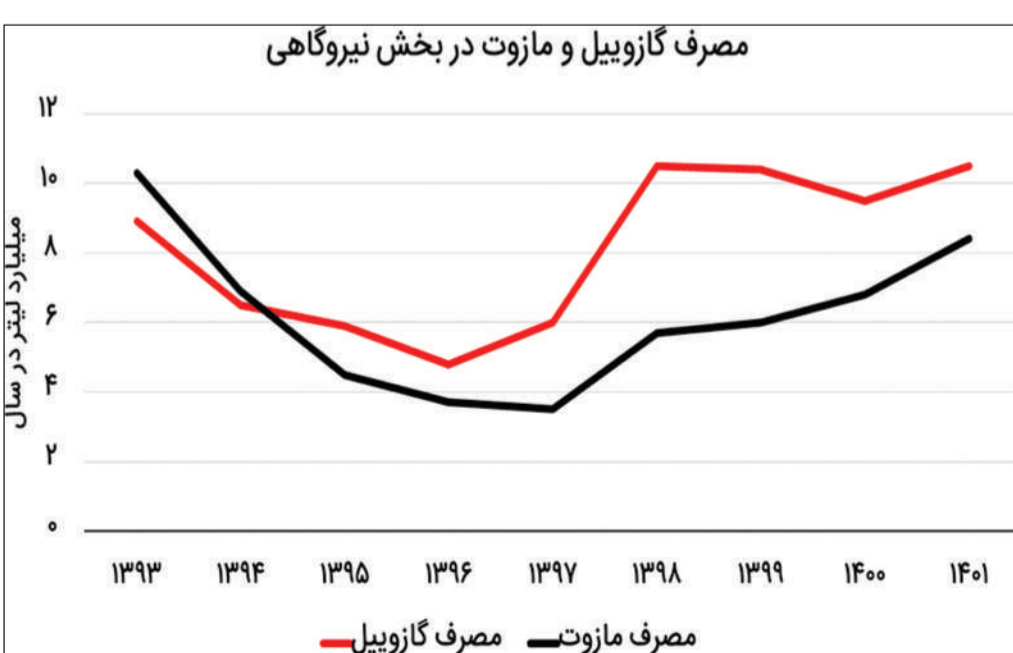
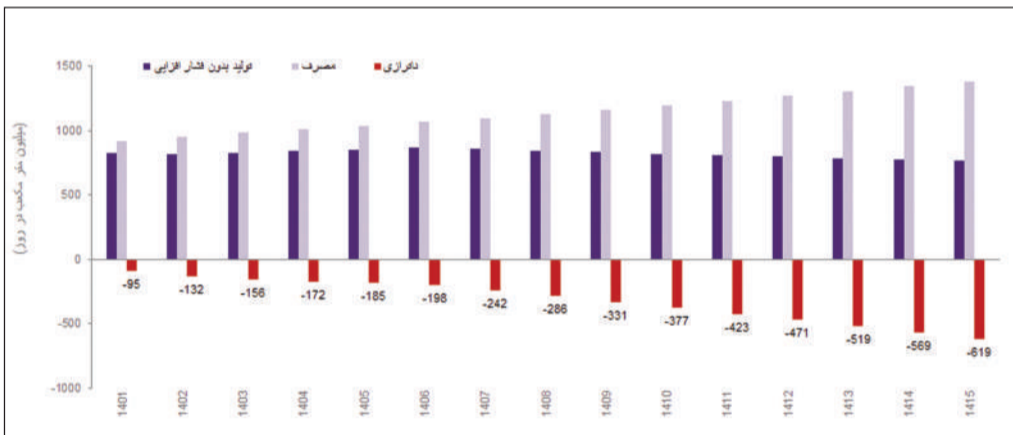
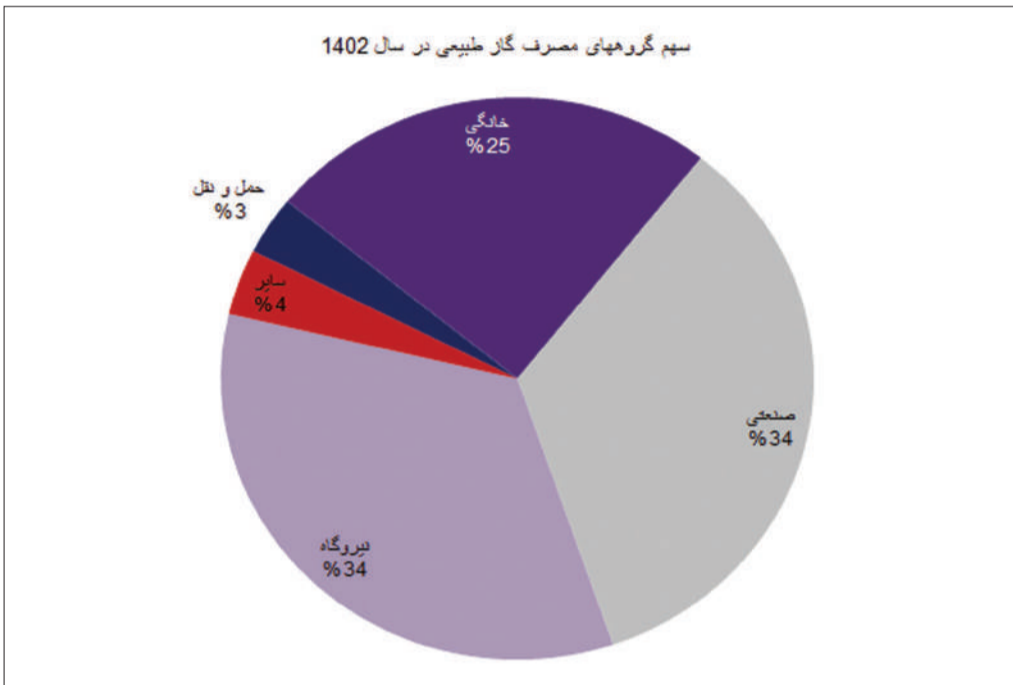
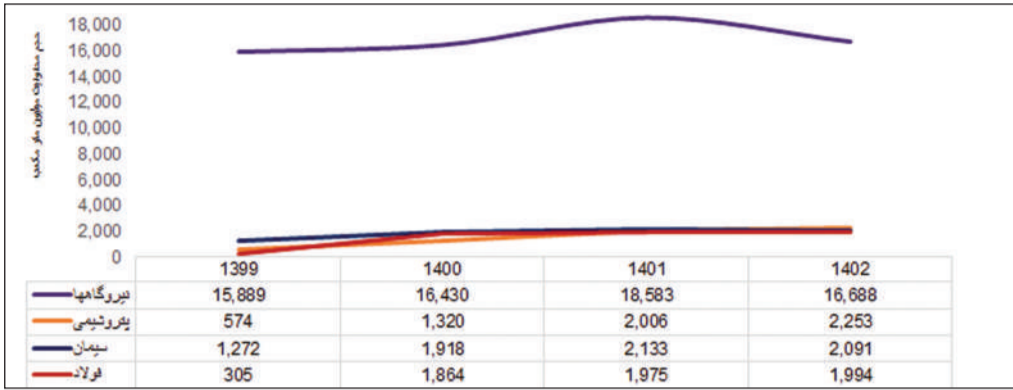
رشد قیمت برق و تاب آوری صنایع

الیاس طاهری

عضو هیئت مدیره و مدیر واحد انرژی کارگزاری سی ولکس

در حال حاضر، قیمت واقعی برق هنوز تعریف نشده و برای اقشار کم درآمد، بخش کشاورزی و بخش های عمومی، افزایش قیمت شدید بعید به نظر می رسد. برای صنعت، سقف قیمت فعلی ۸ تومن در هر کیلووات ساعت است و به نظر می رسد در تابستان سال آینده نیز از این میزان فراتر نرود.

با توجه به وضعیت فعلی اقتصاد و کمبود نقدینگی، دستیابی به اهداف برنامه هفتم توسعه در صنعت برق (ظرفیت نامی ۱۰۵،۲۰۵ مگاوات) غیرممکن و رویایی به نظر می رسد. کمبود گاز نیز مانعی برای توسعه نیروگاه های جدید است. تنها راهکار برای افزایش میانگین راندمان تولید برق، افزایش صادرات و واردات و توسعه برق تجدیدپذیر، ایجاد گشایش اقتصادی، برقراری ارتباط با دنیا و جذب سرمایه گذاری خارجی است. در غیر این صورت، بحران کمبود برق و گاز در ایران ادامه خواهد یافت.

تامین و قیمت گذاری خوراک؛ مانع توسعه پتروشیمی ایران

مانند سایر یک عربستان دانست. به منظور تصریح جایگاه و اهمیت صنعت پتروشیمی در اقتصاد ملی، مهدوی ابهری بر ضرورت تعدیل فرمول قیمت گذاری گاز و حذف هاب اروپا از آن تأکید نمود و اظهار داشت: این انجمن مراتب درخواست خود را اعلام نموده و امید است این امر محقق گردد. در صورت حذف هاب اروپا، فرمول مذکور به شکلی مطلوب و تنظیم گرایانه عمل خواهد نمود. وی همچنین با یادآوری نقش حیاتی این صنعت در تأمین ارز مورد نیاز کشور و ایفای مسئولیت های ارزی خاطر نشان کرد: صنعت پتروشیمی کشور، بزرگترین صادر کننده غیر نفتی محسوب می گردد و بیشترین میزان ارز حاصل از صادرات غیر نفتی را به کشور وارد نموده و همواره به تعهدات خویش عمل کرده و در این جنگ اقتصادی همواره در کنار دولت بوده است.

صنعت پتروشیمی ایران با چالش های جدی در زمینه تامین پایدار و قیمت گذاری خوراک روبرو است. دبیر کل انجمن کارفرمایی پتروشیمی خواستار اصلاح فرمول قیمت گذاری گاز و حذف «هاب اروپا» از آن شده تا این صنعت بتواند در بازارهای جهانی رقابت کند. دولت با تسهیل سرمایه گذاری در میادین گازی و رفع ناترازی گاز، به توسعه صنعت پتروشیمی می تواند کمک کند.

تامین و قیمت گذاری خوراک، مانع اصلی توسعه پتروشیمی در ایران

احمد مهدوی ابهری، دبیر کل انجمن کارفرمایی صنعت پتروشیمی ایران، در گفت و گو با خبرنگار بورس امروز، ضمن اشاره به چالش های موجود در این صنعت، از افزایش صادرات و ارزی پتروشیمی در سال جاری به گفته وی، مهمترین چالش سال گذشته، عدم دسترسی پایدار به خوراک، به ویژه در فصول سرد بود که امسال نیز تشدید شده است.

مهدوی ابهری با اشاره به لغو مصوبه قیمت ثابت خوراک توسط مجلس، فرمول فعلی قیمت گذاری خوراک را نیز دارای اشکال دانسته و خواستار حذف «هاب اروپا» از این فرمول شد. وی عملکرد صنعت پتروشیمی در سال ۱۴۰۳ را «دارای پیشرفت قابل توجه نسبت به گذشته» اما «نه به میزانی که شایسته است» ارزیابی کرد و دلیل آن را ناترازی خوراک و دیگر مشکلات عنوان کرد. دبیر کل انجمن کارفرمایی پتروشیمی، تامین و قیمت گذاری خوراک را دو چالش اساسی این صنعت دانست و با اعلام آمادگی برای سرمایه گذاری در میادین گازی، از عدم نهایی شدن

مشکلات فراوان، به عنوان بزرگترین صادر کننده غیر نفتی کشور و تامین کننده عمده ارز صادراتی شناخته می شود، دبیر کل انجمن کارفرمایی پتروشیمی ایران، خواستار تعدیل قیمت گاز به عنوان خوراک این صنعت شد تا زمینه رقابت پذیری با تولید کنندگان جهانی فراهم شود. مهدوی ابهری با اشاره به اینکه در فرمول فعلی قیمت گذاری گاز، نرخ هاب اروپا و آمریکا نیز لحاظ شده است، افزود: آمریکا تولید کننده انرژی است و مشکلی با لحاظ کردن قیمت آن نداریم، اما اروپا وارد کننده انرژی است و نمی تواند برای قیمت خوراک ما ملاک صحیحی باشد.

قراردادهای سرمایه گذاری پس از چهار سال پیگیری انتقاد کرد. وی تأکید کرد که قیمت خوراک باید به گونه ای باشد که محصولات پتروشیمی ایران، قابلیت رقابت در بازارهای جهانی را داشته باشند. مهدوی ابهری در خصوص وضعیت صنعت پتروشیمی در سال آینده ابراز امیدواری کرد که با حرکت به سمت زنجیره ارزش، درآمدها افزایش یابد. اما وی همزمان نسبت به ناترازی گاز و استفاده از آن به عنوان خوراک (به ویژه در تولید متانول و اوره) ابراز نگرانی کرد و از دولت خواست تا با انجام اقدامات لازم در زمینه فشار آفرینی جنوبی، صرفه جویی در مصرف سوخت و تسریع در صدور مجوزهای سرمایه گذاری، به رفع این مشکل کمک کند.

درخواست تعدیل قیمت گاز برای رقابت پذیری در بازارهای جهانی

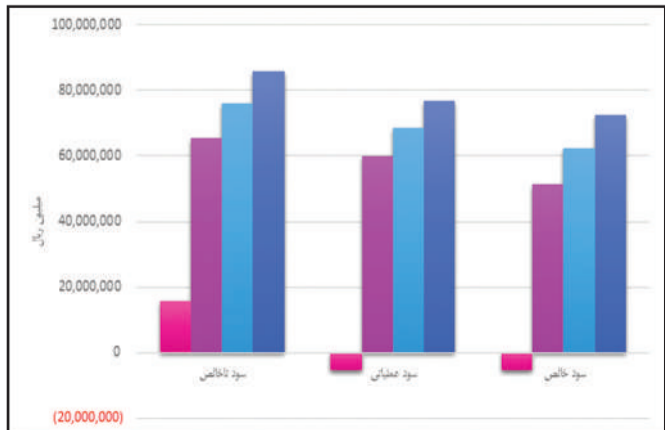
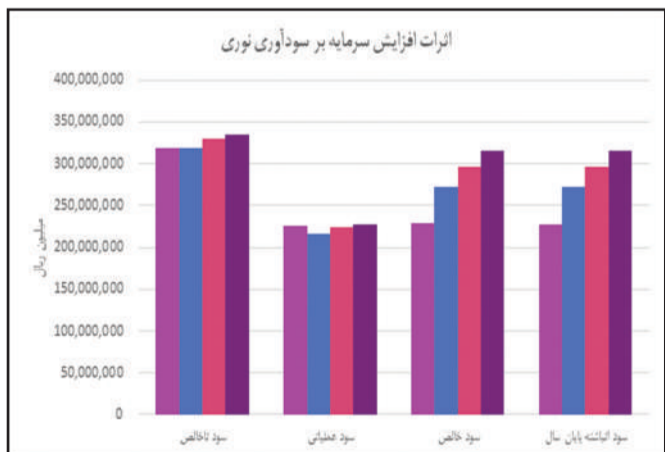
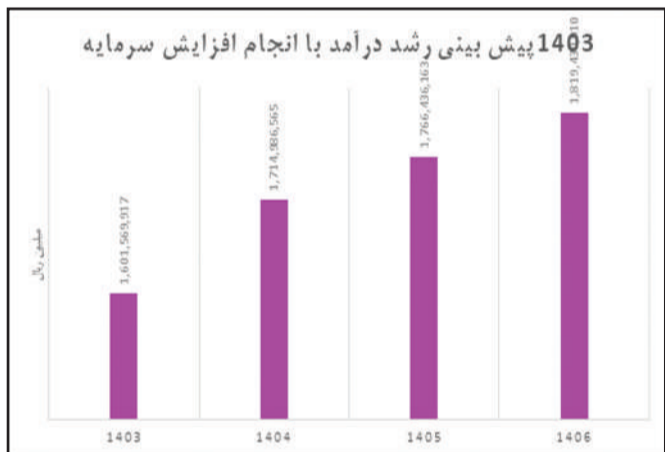
در حالی که صنعت پتروشیمی ایران با وجود تحریم ها و

تشریح چالش ها در جلسه با کمیسیون صنایع مجلس

این اظهارات در حالی مطرح شد که پیش از این، جلسه ای با حضور روسای هلدینگ های پتروشیمی و کمیسیون صنایع مجلس تشکیل شده بود تا با بررسی موانع و چالش های پیش روی توسعه این صنعت، زمینه های رشد و توسعه آن فراهم شود.

در این جلسه برنامه هفتم توسعه در صنعت پتروشیمی مورد بررسی و الزامات رسیدن به اهداف و مشکلات مربوطه بیان شده بود. به گفته ابهری، در این جلسه مقرر شده است تا مشکلات و چالش های اصلی که به کمیسیون ارجاع داده شده، از طریق مسئولین کشوری پیگیری شود و همچنین زمینه های تصویب قوانین مورد نیاز جهت توسعه صنعت پتروشیمی فراهم شود.

افزایش سرمایه ۵۶۶ درصدی پتروشیمی نوری

محصولات خود را افزایش داده و سودآوری خود را از این محل بیشتر نماید. علاوه بر این، پروژه بازایی گازهای فلر نیز ضمن تولید محصولات جدید به افزایش سودآوری نوری کمک خواهد کرد. پروژه شرکت پتروشیمی هنگام نیز تا پایان سال مالی ۱۴۰۲ به میزان ۶۱,۹۵۰,۹۴۸ میلیون ریال تامین مالی شده است تا نوری بتواند سود حاصل از سرمایه گذاری خود را از این محل افزایش دهد. لازم به ذکر است میزان مالکیت نوری در این شرکت ۹۹,۳۱ درصد می باشد. شرکت پتروشیمی هنگام که دو پروژه آمونیاک و اوره را در دستور کار دارد، با تامین مالی حاصل افزایش سرمایه کنونی می تواند به تولید ۳۹۲,۱۰۰ تنی در سال ۱۴۰۳ دست یابد. از سوی دیگر، پروژه اوره نیز با تامین مالی مذکور و پیشرفت حاصل از آن به تولید ۱۹۸,۸۰۰ تنی رشد تا درآمد ۲۲۲ میلیون دلاری را در سال ۱۴۰۳ محقق نماید. با تامین مالی حاصل از افزایش سرمایه و تکمیل پروژه اوره، اگرچه میزان فروش آمونیاک در سال های ۱۴۰۴ به بعد کاهش می یابد اما با تامین مواد اولیه اوره (حاصل واحد آمونیاک) حجم تولید این واحد به ۹۲۴,۰۰۰ تن در سال ۱۴۰۴ به بعد خواهد رسید و درآمد پیش بینی شده را به رقم ۳۴۷ میلیون دلار افزایش خواهد داد. این پیش بینی که با نرخ تسعیر ارز ۵۰,۰۰۰ ریالی و بودجه بندی سال ۱۴۰۳ بر آورد شده است، می تواند با رشد متوسط ۳ درصدی نرخ دلار در سنوات آتی مبالغ درآمد را در سال های ۱۴۰۴، ۱۴۰۵، ۱۴۰۶ به ترتیب به رقم های ۳۴۷ میلیون دلار، ۴۰۴ میلیون دلار و ۴۶۸ میلیون دلار برساند و در نهایت سودآوری پتروشیمی هنگام با مالکیت ۹۹,۳۱ درصدی، سرفصل سایر درآمدهای غیر عملیاتی شرکت پتروشیمی نوری را افزایش دهد تا بر سود ناخالص، سود عملیاتی و سود خالص این شرکت اثر گذار باشد. لذا افزایش سرمایه ۵۱ هزار میلیارد ریالی می تواند با تامین مالی پروژه های داخلی شرکت پتروشیمی نوری و پروژه های شرکت زیرمجموعه (پتروشیمی هنگام) سودآوری و میزان سود تقسیمی نوری را بهبود بخشد. همچنین، با توجه به رشد سودآوری نوری در کنار افزایش سالانه سود تقسیمی، این شرکت میتواند سود انباشته پایان دوره خود را نیز رشد دهد. در کنار اثر سودآوری هنگام در سرفصل سایر درآمدهای غیر عملیاتی، شرکت نوری با توسعه دو پروژه خود میتواند به افزایش تولید دو محصول رافینیت و پارازایلین بپردازد که نتیجه آن افزایش درآمد حاصل از فروش شرکت در سال های ۱۴۰۴ به بعد خواهد بود.

پتروشیمی نوری با افزایش سرمایه ۵۶۶ درصدی، تامین مالی پروژه های توسعه ای و افزایش سودآوری را هدف قرار داده است.

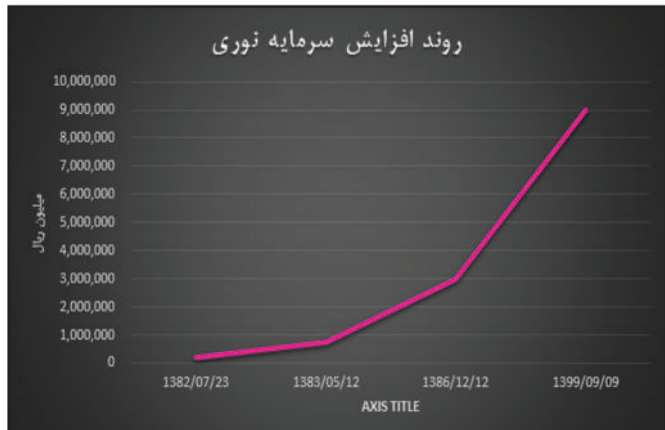

شرکت پتروشیمی نوری یکی از شرکت های صنعت پتروشیمی است که در سال جاری موفق به کسب مجوز افزایش سرمایه ۵۶۶ درصدی معادل ۵۱۰,۰۰۰ میلیارد ریال شد، آگهی دعوت به مجمع خود را برای نیمه دوم اسفند ماه منتشر کرد. این شرکت که از ابتدای تاسیس تاکنون ۴ مرتبه اقدام به افزایش سرمایه نموده

است، عمده افزایش سرمایه خود را از محل مطالبات حال شده انجام داده است. شرکت پتروشیمی نوری که آخرین افزایش سرمایه خود را از محل سود انباشته محقق کرد، در سال جاری نیز پیشنهاد افزایش سرمایه خود را از این محل به مجمع ارائه نمود. باتوجه به اینکه سود انباشته تلفیقی به ارزش ۲۲۲,۶۱۳ میلیارد ریال (شرکت ۲۳۴,۶۹۹ میلیارد ریال) بوده و طبق مصوبات مجمع سود سهام سال ۱۴۰۲ به مبلغ ۱۸۰,۰۰۰ میلیارد ریال تعیین شده، حسابرس نیز افزایش سرمایه به ارزش ۵۱۰,۰۰۰ میلیارد ریال را امکان پذیر اعلام کرده است. این افزایش سرمایه به نوری کمک می کند تا ضمن جلوگیری از خروج وجه نقد، تامین مالی شرکت فرعی پتروشیمی هنگام و پروژه های طرح و توسعه ای در دست اقدام را انجام دهد تا در ادامه شاهد حداکثر سازی ثروت صاحبان سهام و تداوم بخشی به روند تولید و افزایش انباشیم که در نتیجه افزایش کیفی محصولات صورت خواهد گرفت.

شرکت پتروشیمی نوری برای راه اندازی شرکت فرعی پتروشیمی هنگام و طرح های توسعه ای خود به ۷۳,۹۹۴,۰۰۰ میلیون ریال نقدینگی نیاز دارد که ضمن افزایش سرمایه ۵۱,۰۰۰ میلیارد ریالی از محل سود انباشته، مبلغ ۲۲,۹۹۴,۰۰۰ میلیون ریال از منابع داخلی شرکت تامین خواهد شد. پروژه های مربوط به شرکت اصلی که شامل پروژه شیرین سازی برش سنگین و پروژه بازایی گازهای فلر می باشد، هر یک به میزان ۱۱۰,۰۳۴,۰۰۵ میلیون ریال و ۱۰,۳۹۶,۶۶۶ میلیون ریال تا پایان سال ۱۴۰۲ تامین مالی شده اند.

شرکت پتروشیمی نوری قصد دارد با اجرای پروژه شیرین سازی برش سنگین، کیفیت

ایران در مسیر جهش تولید آلومینیوم

انرژی ارزان، چالش‌ها و فرصت‌های جهانی در صنعت آلومینیوم کشور

● چشم‌انداز آتی صنعت
ایران بر پایه سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ تولید ۱.۵ میلیون تن شمش آلومینیومی را هدف گذاری کرده که انتظار می‌رود حدود ۵۰ درصد این رقم در داخل کشور مورد نیاز باشد و بقیه باید رهسپار بازارهای صادراتی شود.

● ایران در جمع تولید کنندگان میلیونی آلومینیوم خاورمیانه

امروز در منطقه خاورمیانه، شرکت‌های «صحر» در عمان، «قط - آلوم» در قطر دوبرال در امیرنشین دومی، «مال» در ابوظبی امارات، «آلبا» در بحرین «معادن» در عربستان و «جیبتالوم» در مصر، شرکت‌های مهم تولید کننده آلومینیوم به شمار می‌روند، اما بهره‌برداری از کارخانه آلومینیوم جنوب موجب شده است که کشور مادر شمار تولید کنندگان میلیونی این فلز راهبردی قرار گیرد به رغم اینکه برنامه ریزی و اجرای برنامه تأسیس نخستین کارخانه آلومینیوم ایران به نیمه دوم دهه ۴۰ شمسی بر می‌گردد و در سال‌های آغازین دهه ۵۰ بهره‌برداری رسید و در این برهه زمانی هیچ یک از کشورهای منطقه در این عرصه حاضر نبودند، متأسفانه امروزه جمهوری اسلامی در تولید شمش آلومینیوم با کشورهای حاشیه خلیج فارس فاصله پیدا کرده و از جمله عوامل مؤثر عقب ماندگی در این بخش جنگ تحمیلی محسوب می‌شود. اکنون شرایط اقتصاد مقاومتی بستری برای توجه به این بخش فراهم ساخته است؛ زیرا منابع غنی انرژی کشورمان یکی از دلایل اهمیت دادن به صنعت محسوب می‌شود. مطالعات نشان می‌دهد که ۲۵ درصد قیمت تمام شده صنعت آلومینیوم مربوط به انرژی است؛ بنابراین در این عرصه کشورمان با برخورداری از ذخایر گسترده نفت و گاز می‌تواند جایگاه خود را ارتقا بخشد.

به رغم اینکه ایران دارای مزیت‌های نسبی در تولید آلومینیوم مانند انرژی ارزان و فراوان و دسترسی به آبهای بین‌المللی است، اما در حال حاضر مجموع ظرفیت تولید آلومینیوم اولیه در ۲ شرکت آلومینیوم ایران و المهدی - هرمزال حدود ۴۵۷ هزار تن در سال

تولید آلومینیوم در ایران از سال ۱۳۵۱ با ایجاد کارخانه آلومینیوم اراک آغاز گردید. سپس کارخانه آلومینیوم المهدی به مجموعه تولید آلومینیوم ایران افزوده شد. مجتمع آلومینای ایران نیز پایان سال ۱۳۹۷ با افتتاح کارخانه شمش آلومینیوم در فاز اول با ظرفیت ۴۰ هزار تن در سال به زمره صنایع تولید آلومینیوم در ایران پیوست. با افتتاح مجتمع آلومینیوم جنوب (سالکو) در سال ۱۳۹۹، با ظرفیت تولید ۳۰۰ هزار تن در سال جمع تولید کنندگان آلومینیوم در ایران قوت بیشتری گرفت. در حال حاضر ایران با برخورداری از ۵ کارخانه تولید آلومینیوم ایرالکو، المهدی هرمزال آلومینای ایران و سالکو ظرفیت ۷۷۲ هزار تن تولید آلومینیوم را داراست. کارخانه ایرالکو با ظرفیت ۱۷۵ هزار تن المهدی با ظرفیت ۱۱۰ هزار تن و هرمزال با ظرفیت ۱۴۷ هزار تن آلومینای ایران در فاز اول با ۴۰ هزار تن و سالکو با ۳۰۰ هزار تن طی سال‌های مختلف اقدام به تولید انواع شمش آلومینیوم کرده‌اند.

● گلوگاه‌های صنعت آلومینیوم

از گلوگاه‌های شرکت‌های این صنعت می‌توان به تأمین خوراک و مواد اولیه اشاره کرد؛ بطوری که شرکت آلومینای ایران به عنوان تنها تولید کننده پودر آلومینا در کشور سالانه به طور میانگین ۲۴۰ هزار تن آلومینا تولید می‌کند که این مقدار تقاضای مواد اولیه تعداد کمی از شرکت‌های نام برده را تأمین کرده و مابقی از طریق واردات از کشورهای هند، امارات و چین تأمین می‌شود.

بنابراین ماهیت دلاری بیش از ۵۰ درصد بهای تمام شده شرکت‌های آلومینیومی و همچنین جهش تعرفه برق مصرفی و افزایش هزینه‌های دستمزد بر اساس تورم صعودی کشور روزه‌به‌روز عرصه را بر این شرکت‌ها تنگ‌تر کرده و به عنوان عوامل هزینه‌های تولید آنها روند نزولی حاشیه سود را برای شرکت‌های آلومینیومی به همراه داشته است.

ایران بر پایه سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ تولید ۱.۵ میلیون تن شمش آلومینیومی را هدف گذاری کرده که انتظار می‌رود حدود ۵۰ درصد این رقم در داخل کشور مورد نیاز باشد و بقیه باید رهسپار بازارهای صادراتی شود.

● وجود انرژی گاز مزیت تولید آلومینیوم

سهم صنعت آلومینیوم از مجموع مصرف انرژی در کل صنعت کمتر از ۵ درصد است. مصرف الکتروسیته در تولید آلومینیوم اولیه به شدت بالاست که این امر یکی از دلایل اصلی بالا رفتن قیمت محصول نهایی است؛ بنابراین، با وجود کوچک بودن نسبی این صنعت میانگین مصرف جهانی برق در صنعت آلومینیوم بسیار قابل توجه است که این نکته اهمیت مدیریت مصرف انرژی و به تبع آن کاهش هزینه انرژی را آشکار می‌سازد؛ مسئله‌ای که می‌تواند قیمت تمام شده محصول تولیدی را به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش دهد و بر میزان رقابت پذیری آن بیفزاید.

بررسی کشورهای تولید کننده آلومینیوم در منطقه از جمله بحرین و امارات نشان می‌دهد آنها با استفاده از منابع ارزان انرژی در این بخش فعال شده‌اند. شرکت‌های صحرا، آلبا امال و معادن با مصرف انرژی گازی کمتر از ۱۳.۵ کیلووات ساعت، کم مصرف‌ترین تولید کنندگان آلومینیوم اولیه در GCC (کشورهای شورای همکاری خلیج فارس) محسوب می‌شوند. تکنولوژی‌های به روزتر، بیشترین تأثیر را در کاهش میانگین مصرف انرژی برای تولید هر واحد آلومینیوم در منطقه داشته است.

در میان تکنولوژی‌های مشخص شده در جدول زیر تکنولوژی DX در حال حاضر در انحصار شرکت EGA امارات متحده عربی است. تکنولوژی‌های AP و سری HAL نیز به ترتیب در انحصار شرکت‌های اروپایی ریوتینتو هیدرو هستند.

برای اخذ وام و لحاظ کردن مقیاس‌های اقتصادی تولید در پایین بودن قیمت تمام شده آنها اثر گذار است. شرکت دوبرال به رغم واردات مواد اولیه و نیروی انسانی، در سال ۲۰۱۵ پایین‌ترین قیمت تمام شده محصول را داشته است.

به رغم اینکه مشکلات عدیده در صنعت آلومینیوم ایران وجود دارد، دارا بودن مزیت‌های نسبی مانند انرژی فراوان و ارزان، نیروی انسانی پرشمار و ماهر و دسترسی به آبهای بین‌المللی عاملی است که نیاز داخلی این فلز استراتژیک تأمین می‌شود.

طی چند سال اخیر به واسطه افزایش قیمت برق پس از مرحله اول هدفمند کردن یارانه‌ها و تحریم صنعت آلومینیوم توسط کشورهای غربی که هزینه‌های خرید مواد اولیه وارداتی (آلومینا و آند) و لوازم یدکی، هزینه‌های تولید بالا رفت. به عنوان مثال، مصرف برق به ازای تولید هر تن آلومینیوم در مقایسه با دیگر کشورها (میانگین مصرف برق به ازای هر تن آلومینیوم در جهان ۱۴ مگاوات و در ایران حدود ۱۶/۵ مگاوات است) را در پی داشته است.

● موانع ورود به صنعت

در حال حاضر کشور به دلیل تأمین مواد اولیه از جمله آلومینا و پترولیوم کک به مشکلات عدیده‌ای برخورد کرده و لازم است برای تأمین مواد اولیه و کاهش هزینه‌های تولید کارخانه‌های تولید آلومینا و پترولیوم کک ساخته شوند. از جمله مشکلات موجود می‌توان به نرسیدن مواد اولیه به دلایل مختلف از جمله تحریم‌ها و همچنین خرید این مواد با قیمت‌های بسیار بالاتر از نرخ جهانی اشاره کرد برای تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنعت آلومینیوم، اجرای پروژه‌های زیر از ضروریات این صنعت است:

- ساخت کارخانه تولید آلومینا با ظرفیت ۳ میلیون تن در سال؛
- ساخت کارخانه تولید پترولیوم کک با استفاده از پسماندهای پالایشگاه‌ها با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن؛
- ساخت نیروگاه‌های جدید برای تأمین برق تضمین شده پایدار کارخانه‌های آلومینیوم؛
- اتصال کارخانه‌های تولید کننده آلومینیوم به شبکه ریلی؛

● اکتشاف و کشف معادن جدید بوکسیت در کشور؛ یکی از چالش‌های صنعت آلومینیوم قدیمی بودن فناوری‌های این صنعت است؛ در حالی که استفاده از دانش روز و تجهیزات جدید منجر به تولید محصولات باکیفیت و رقابتی برای ورود به بازارهای جهانی خواهد شد. حرکت به سمت تولید آلومینیوم‌های ویژه با توجه به بازارهای جهانی، بهترین گزینه برای پیشرفت کشور است. صنعت آلومینیوم نیازمند این است که در بازارهای جهانی جایگاه مناسبی به دست آورده و پایه پای فناوری‌های نوین جهان پیش برود؛ زیرا در حال حاضر بسیاری از صنایع جهان از آلومینیوم استفاده می‌کنند و هرگونه عقب ماندگی در این بخش به زیان کشور است.

دنیای جدید، دنیای فناوری است و فناوری به عنوان عامل ارتقای مداوم فرآیندها، بهبود کیفیت و کاهش قیمت تمام شده محصولات تولیدی، اساسی‌ترین عامل در رقابت پذیری یعنی مهمترین رکن پایداری در بازارهای پیچیده امروز به شمار می‌رود.

کاهش هزینه‌های تولید به ویژه برق مصرفی و آلومینا به دست می‌آید.

در حال حاضر آلومینا، برق و مواد کربنی، ۷۰ درصد از قیمت تمام شده آلومینیوم اولیه را در واحدهای تولید آلومینیوم در جهان تشکیل می‌دهند و مابقی صرف هزینه‌های نیروی انسانی، مواد کمکی و تعمیرات و نگهداری می‌شود. علی‌رغم قیمت مناسب شمش آلومینیوم در سال‌های اخیر به جز سال ۲۰۱۶ به دلیل انرژی بر بودن صنعت آلومینیوم و افزایش بهای انرژی در چند سال اخیر، تغییر مقیاس صرفه در اقتصاد تولید آلومینیوم منجر به کاهش سود واحدهای آلومینیوم در کشورهای پیشرفته شده است. به علت ذخایر بزرگ انرژی اکثر شرکت‌های تولید آلومینیوم تمایل به ایجاد ظرفیت‌های جدید در کشورهای با انرژی ارزان و به خصوص منطقه خاورمیانه دارند.

در حال حاضر کشورهای حوزه خلیج فارس با ظرفیت سازی ۵ میلیون تنی در سال برنامه‌های بلندمدتی را جهت تولید ۱۰ میلیون تن تا سال ۲۰۲۵ در دستور کار خود قرار داده‌اند.

توسعه صنعت آلومینیوم در این کشورها عمدتاً به دلیل برنامه ریزی مناسب جهت کاهش قیمت تولید است که علل اصلی آن شامل دسترسی پایدار و قابل اطمینان و ارزان به منابع آلومینا و مواد کربنی از طریق انعقاد قراردادهای بلندمدت با تولید کنندگان مواد اولیه، استفاده

جدول - تکنولوژی مورد استفاده در شرکت‌های تولید کننده آلومینیوم

واحد تولیدی	تکنولوژی مورد استفاده	ظرفیت تولید
آلومینیوم ایران	SY200	۱۷۵ هزار تن
المهدی	D18	۱۱۰ هزار تن
هرمزال	CD20	۱۴۸ هزار تن
دوبال امارات	DX,+DX	یک میلیون تن
امال امارات	DX,+DX	۱.۳ میلیون تن
آلبای بحرین	AP30	۹۷۰ هزار تن
معادن عربستان	AP37	۷۴۰ هزار تن
صحرا عمان	AP40	۳۷۵ هزار تن
آلومینیوم قطر	HAL275	۶۴۰ هزار تن
آلومینای ایران	SY220	۴۰ هزار تن

بهبود از گاز طبیعی هزینه‌های حمل و نقل پایین به دلیل جانمایی واحدها کنار آب‌های بین‌المللی، به کارگیری تکنولوژی‌های مدرن و ارتقای مداوم پارامترهای تولید، توسعه زیرساخت‌های تولید آلومینیوم از قبیل احداث نیروگاه‌ها و اسکله‌های اختصاصی برای تولید آلومینیوم و پایداری سیاسی و اقتصادی می‌شود.

ضمن اینکه عوامل دیگری مانند واگذاری بخشی از سهام به شرکت‌های بزرگ به منظور تأمین مداوم مواد اولیه با کیفیت و ارزان و همکاری فنی، نرخ‌های پایین

است. با توجه به روند رو به رشد طی دهه‌های اخیر به واسطه احداث واحدهای تولید آلومینیوم در مناطق دارای انرژی فراوان و ارزان استفاده از تکنولوژی‌های مدرن، تشکیل هلدینگ از طریق ادغام چندین شرکت، تعطیلی واحدهای تولیدی با تکنولوژی قدیمی و نیز رشد سریع تولید این فلز در منطقه خلیج فارس و چین باعث کاهش سریع قیمت تمام شده آلومینیوم شد.

علاوه بر این رقابت در بازار جهانی آلومینیوم اولیه بر پایه محصول جدید استوار نیست و این سهم عمدتاً از طریق

صنعت سیمان نیازمند تغییر مسیر :

راهکارهای عبور از بحران و افزایش بهره‌وری در ایران

توجه به اینکه بسیاری از مشکلات (مانند تحریم و ناترازی انرژی) خارج از توان تصمیم‌گیری صنعت سیمان هستند، تمرکز باید بر راهکارهای داخلی باشد.

مهم‌ترین پیشنهاد، سرمایه‌گذاری در حفظ و ارتقای نیروی انسانی صنعت سیمان است. این صنعت، بومی‌ترین صنعت راهبردی کشور به شمار می‌رود و دارای نیروی انسانی با تجربه و آموزش دیده است که باید برای حفظ کیفیت آن برنامه‌ریزی کرد. در زمینه انرژی، این تفکر نادرست که صنایع باید برای مصارف خود نیروگاه بسازند باید کنار گذاشته شود.

سیاست ورود صنایع به حوزه‌های غیر مرتبط محکوم به شکست است و قوانین و فشارهایی که برای این منظور وضع شده و خسارات هنگفتی به صنعت وارد می‌کند، باید لغو شوند. در زمینه بازار، عرضه سیمان در بورس گام مهمی بود، اما نباید به همین جا اکتفا کرد.

در هیچ کجای دنیا سیمان در بورس کالا عرضه نمی‌شود و ایران نیز باید همانند سایر محصولات صنعتی از قیمت‌گذاری دستوری عبور کرده و به صنعت سیمان اجازه دهد در زنجیره تامین خود به سمت مصرف‌کننده نهایی حرکت کند. تعارضات بازار نیز باید مدیریت شوند اکثر کارخانجات سیمان زیر نظر هلدینگ‌های بزرگ اداره می‌شوند و توافق بر سر قیمت در یک بازار منطقه‌ای یا مبدا صادراتی کار دشواری نیست، اما تاثیرات زیادی دارد. با این وجود، به جز در موارد محدود این اتفاق نیفتاده و حتی در داخل برخی هلدینگ‌ها نیز رقابت در جهت کاهش قیمت مشاهده می‌شود که لازم است توان مدیریتی در این زمینه تقویت شود.

استفاده از افزودنی‌ها نیز که سال‌هاست در سطح فرهنگ‌سازی و تولید آزمایشی باقی مانده، باید جدی گرفته شود. تولید سیمان تیب دیگر در جهان منسوخ شده و ایران باید با اقدام موثر، تولید سیمان آمیخته را توسعه داده و مشکلات موجود در زمینه‌های مختلف (به‌ویژه انرژی) را بهبود بخشد. تولید سیمان آمیخته مزایای زیادی به خصوص در زمینه مصرف انرژی دارد.

همچنین، مصرف سیمان وابستگی مستقیمی به رشد اقتصادی دارد و با توجه به پیش‌بینی بانک جهانی (رشد ۲.۴ درصدی)، کاهش شتاب رشد نسبت به سال‌های قبل مشهود است. به همین دلیل، پیش‌بینی می‌شود مصرف داخلی سیمان در سال آینده حداقل ۴ درصد کاهش یابد.

افزایش هزینه‌ها نیز سودآوری صنعت را محدود خواهد کرد.

پیش‌بینی می‌شود در ماه‌های ابتدایی سال آتی، هزینه‌های دستمزد، قطعات و سربار افزایش یابد و با توجه به افزایش قیمت‌های رخ داده در سال جاری، افزایش مجدد قیمت‌ها تا بعد از چهار ماه اول سال قابل تصور نیست. این وضعیت، سود صنعت را در نیمه اول سال آینده محدود خواهد کرد.

پیشنهادات صنعت سیمان برای عبور از بحران: از سرمایه‌گذاری انسانی تا حذف قیمت‌گذاری دستوری

در شرایطی که صنعت سیمان با چالش‌های متعددی از جمله ناترازی انرژی و تحریم‌ها روبروست، کارشناسان و فعالان این حوزه پیشنهادات کلیدی برای برون‌رفت از وضعیت فعلی ارائه می‌دهند. با

●● عملکرد صنعت سیمان در سال گذشته: کاهش تولید و صادرات

عملکرد صنعت سیمان در سالی که گذشت با کاهش در شاخص‌های اصلی روبرو بوده است. با وجود تلاش‌های شبانه‌روزی کارکنان و مدیران دلسوز در جهت بهینه‌سازی فرآیندها و مدیریت تولید، صنعت با مشکلاتی از قبیل کمبود انرژی، قیمت‌گذاری دستوری، تحریم‌ها و چالش‌های زیست‌محیطی دست و پنجه نرم کرده است.

تولید کلینکر با کاهشی حدوداً ۱۰ درصدی مواجه بوده و صادرات کلینکر نیز با کاهش قابل توجه ۲۳ درصدی نسبت به سال قبل روبرو شده است. این کاهش در صادرات ناشی از تحریم‌ها و جایگزینی ایران توسط سایر کشورهای صادرکننده در بازارهای هدف بوده است. مصرف سیمان در کشور نیز حدود ۳.۴ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافته است. با این وجود، سرانه مصرف سیمان در ایران (حدود ۷۷۸ کیلوگرم در سال قبل) هنوز جای رشد دارد و کاهش مصرف در تاریخ صنعت سیمان ایران در سال‌های محدودی اتفاق افتاده است.

بر اساس ارزیابی اولیه (و نه آمارهای نهایی)، شاخص‌های سودآوری و نرخ و مبلغ فروش در سال جاری رشد یافته‌اند، اما به دلیل کاهش ارزش ریال، نمی‌توان تخمین درستی از اثر بخشی آن در وضعیت کلی صنعت ارائه داد.

●● پیش‌بینی وضعیت صنعت سیمان در سال آینده: تداوم چالش‌ها و کاهش مصرف

با توجه به تداوم چالش‌های کنونی پیش‌بینی می‌شود صنعت سیمان در سال آینده با وضعیت نامطلوبی روبرو شود. ناترازی انرژی به عنوان معضلی اساسی، به نظر نمی‌رسد در کوتاه‌مدت حل شود و هرگونه شرایط پیش‌بینی نشده (مانند افزایش شدید دما یا برودت) می‌تواند منجر به تعطیلی گسترده‌تر واحدهای تولیدی گردد. تجربه سال ۱۴۰۳ (تعطیلی حدود چهار ماه به دلیل قطع انرژی) گویای این واقعیت است و انتظار می‌رود این شرایط در سال آینده نیز تکرار شود.

آرش حبیبی آزاد

کارشناس صنعت سیمان

صنعت سیمان در سالی که گذشت با چالش‌ها و محدودیت‌های متعددی روبرو بود که مهم‌ترین آن‌ها کمبود انرژی است. قطعی‌های مکرر و غیرقابل پیش‌بینی برق و گاز در فصول مختلف سال، علاوه بر ایجاد خسارت به دستگاه‌ها و مواد اولیه، موجب کاهش تولید تا سقف ۲۰ میلیون تن نسبت به برنامه شده است.

دومین چالش اساسی، قیمت‌گذاری دستوری است که با وجود عرضه سیمان در بورس کالا، همچنان قیمت‌ها به صورت غیرمنطقی تعیین می‌شوند. مقایسه قیمت کنونی سیمان در ایران (حدود ۱۵ دلار به ازای هر تن) با قیمت‌های جهانی (حداقل ۶۰ دلار در کشورهای نفت‌خیز) نشان‌دهنده عمق این مشکل است. ضمن آنکه بخش عمده‌ای از سود حاصل از فروش نیز نصیب واسطه‌ها می‌شود.

تحریم‌های ظالمانه نیز همچنان صنعت سیمان را درگیر خود کرده و امکان نوسازی و بازسازی، بازگشت ارز حاصل از صادرات، حضور در بازارهای صادراتی و تهیه قطعات یدکی با کیفیت را دشوار ساخته است. کاهش رشد اقتصادی و تعویق پروژه‌های عمرانی نیز بر مصرف سیمان تأثیر منفی گذاشته و ناوگان حمل و نقل فرسوده نیز مشکلات عرضه و تامین مواد اولیه را تشدید کرده است.

همچنین مشکلات زیست‌محیطی نیز در سال گذشته بیشتر نمایان شده است؛ از مازوت‌سوزی و آلودگی هوا در شهرهای صنعتی تا عدم کارایی فیلترهای فرسوده در جذب گرد و غبار.

رقابت‌های داخلی نیز به شکل غیرقابل مدیریتی ادامه دارد و در برخی نقاط، سیمان با قیمتی کمتر از بهای تمام شده عرضه می‌شود. قیمت‌های پیشنهادی برای کلینکر صادراتی در برخی بنادر و پایانه‌ها نیز به حدی پایین است که عملاً سود چندانی برای تولیدکنندگان باقی نمی‌گذارد.

فولاد مبارکه در مسیر تحقق چشم‌انداز ۱۴۱۰،

افزایش سرمایه داد

در مجمع فوق‌العاده شرکت فولاد مبارکه سرمایه ۳۹ درصدی

(۴۲ هزار میلیارد تومانی) تصویب شد. این افزایش سرمایه عمدتاً صرف تکمیل پروژه‌های کلیدی مانند «نورد گرم ۲» و مشارکت در افزایش سرمایه شرکت‌های زیرمجموعه خواهد شد.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در مجمع فوق‌العاده این شرکت با تشریح برنامه‌های آتی این مجموعه در پی افزایش سرمایه ۳۹ درصدی، به افزایش سرمایه شرکت از ۱۰۸ هزار میلیارد تومان به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان اشاره کرد و در ابتدای سخنان خود با تأکید بر چشم‌انداز گروه فولاد مبارکه در افاق ۱۴۱۰ برای کسب ۱۵ میلیارد دلار درآمد و تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های جهانی، اعلام کرد: هدف‌گذاری ما در راستای سرآمدی، نوآوری و برتری در سطح ایران و منطقه است و تمامی فعالیت‌ها و برنامه‌های در دست اجرا، منطبق بر چشم‌انداز گروه فولاد مبارکه در افاق ۱۴۱۰ تنظیم شده‌اند.

وی با اشاره به جهت‌گیری‌های اصلی شرکت در مسیر توسعه، افزود: تمرکز بر بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های تولید، توسعه متوازن زنجیره ارزش و زیرساخت‌ها، نگاهی نو به حوزه صادرات و ارتقاء رقابت‌پذیری جهانی از جمله اولویت‌های استراتژیک ما در دوره پیش رو خواهد بود. مدیرعامل فولاد مبارکه همچنین تأکید کرد که این شرکت در کنار توسعه، توجه ویژه‌ای به موضوعات محیط زیستی، حکمرانی پایدار و پایداری اقتصادی خواهد داشت.

●● تکمیل نورد گرم ۲

مدیرعامل فولاد مبارکه، پروژه «نورد گرم ۲» را فرصتی طلایی برای افزایش ظرفیت تولید و ایجاد ارزش افزوده در زنجیره فولاد عنوان کرد و با تأکید بر اهمیت این پروژه، اظهار داشت: با تکمیل پروژه نورد گرم ۲، ظرفیت تولید ورق گرم به میزان ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن افزایش می‌یابد. این امر علاوه بر تکمیل زنجیره ارزش، منجر به اشتغالزایی بالا شده و ارزش افزوده‌های بالاتری را ایجاد می‌کند و از خام‌فروشی و صادرات محصولات با ارزش افزوده پایین‌تر جلوگیری می‌کند. زرنده با اشاره به پیشرفت ۴۲ درصدی این طرح و صرف ۱۸ هزار میلیارد تومان هزینه تاکنون، تصریح کرد: تیم مدیریتی شرکت به طور جد پیگیر رفع مشکلات

●● سرمایه‌گذاری در معادن سنگان

مدیرعامل فولاد مبارکه در مجمع فوق‌العاده این شرکت از سرمایه‌گذاری‌های این مجموعه در حوزه معادن سنگان خبر داد. وی با اشاره به تملک شرکت صنایع معدنی کانی سازان کیمیا توسط همکاران فولاد مبارکه، به تخصیص ۵.۳ هزار میلیارد تومان برای شرکت صنایع معدنی کانی سازان کیمیا، ۳.۴ هزار میلیارد تومان برای توان‌آوران آسیا و ۳.۳ میلیارد تومان برای تشکیل شرکت ورق آلیاژی فولاد مبارکه اشاره کرد.

●● پروژه ورق رنگی لوازم خانگی و ساختمانی

مدیرعامل فولاد مبارکه، اعلام کرد: پروژه خط ورق رنگی لوازم خانگی و ساختمانی که از سال ۱۴۰۳ آغاز شده است، از پروژه‌های مهم فولاد مبارکه محسوب می‌شود و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۴۰۵ یا اوایل ۱۴۰۶ به بهره‌برداری برسد. با بهره‌برداری از این پروژه ۱۱۵ هزار تنی، مالکیت و حاکمیت بازار برای فولاد مبارکه تثبیت شده و موازنه بین خطوط تولید فعلی ایجاد خواهد شد. این پروژه با پیش‌بینی بازگشت سرمایه کمتر از دو سال، دارای نرخ بازده بالایی بوده و NPV آن ۱۵ هزار میلیارد تومان است. برای تکمیل این پروژه، ۶.۸ هزار میلیارد تومان از محل سود انباشته، ۲.۴ هزار میلیارد تومان از منابع داخلی و ۲.۳ هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان دیگر اختصاص یافته است. زرنده همچنین از اختصاص ۵.۲ هزار میلیارد تومان از افزایش سرمایه برای تکمیل پروژه‌های حوزه‌های فولادسازی، آهن‌سازی، تصفیه فاضلاب، اتوماسیون، نورد گرم ۱ و گالوانیزه خبر داد. وی اذعان داشت، با اجرای طرح‌های توسعه و سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته، فولاد مبارکه پیش‌بینی می‌کند در سال‌های آتی بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان سودآوری داشته باشد. دوره بازگشت سرمایه این پروژه‌ها ۵ سال و ۳ ماه و نرخ بازده آن ۳۸.۶ درصد محاسبه شده است.

رویش باور ما در دل کویر

ماه رمضان ماه دل بستن به معنویات است.

مقام معظم رهبری

۱۴۰۴

www.geg.ir

GOLGÖHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY

۱۳۹۷ - ۱۳۹۹
۲۰۲۰ - ۲۰۲۲

ثبت شاخص های عملکردی مثبت «فخاس» در ۹ ماه

شرکت مجتمع فولاد خراسان

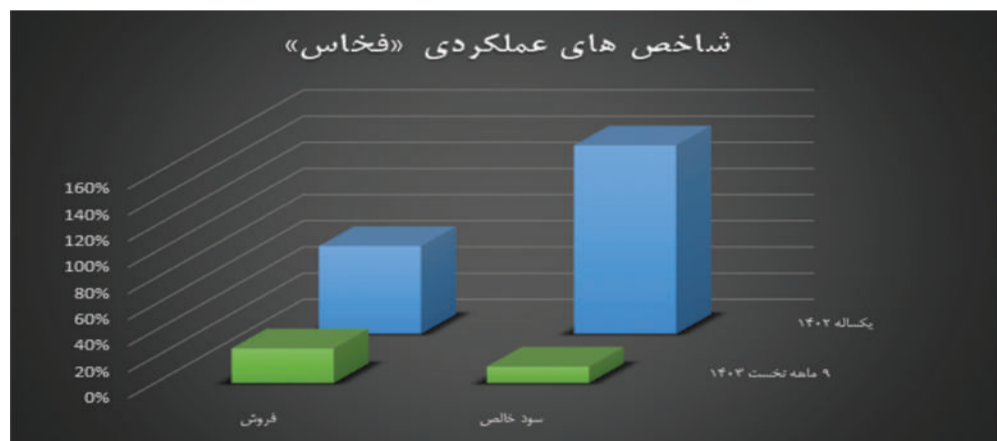
شرکت فولاد خراسان در حالی موفق به رشد شاخص های عملکردی طی ۹ ماهه نخست سال جاری شد که سایر شرکت های بزرگ فولادی عملکردی منفی را به همراه داشتند. در این گزارش

به بررسی عملکرد این شرکت خواهیم پرداخت. شرکت فولاد خراسان یکی از شرکت های بزرگ صنعت معدن و فولاد کشور است که در سال جاری رکوردهای بی سابقه ای را در صنعت فولاد به ثبت رساند. این شرکت با عملکرد ۹ ماهه خود موفق شد تولید، فروش و میزان حاشیه سود خود را رشد داده و جایگاه نخست را که در سال گذشته بر پایه شاخص های عملکردی کسب نمود، حفظ نماید.

شرکت فولاد خراسان با ظرفیت تولید یک میلیون و سیصد و پنجاه هزار تن شمش فولادی و در اختیار داشتن زنجیره کامل

را مجدداً طراحی و به عمل نماند؛ از جمله این پروژه ها میتوان به پروژه تولید ۲.۵ میلیون تنی کنسانتره سنگ آهن در معادن سنگان اشاره کرد که تنها ۱۷ درصد پیشرفت داشته و عدم النفع اجرای آن با نرخ امروز سالانه بیش از ۳ همت سود خالص بوده است. استارت اجرای پروژه مذکور موجب کسب پیشرفت ۵۵ درصدی تا ۹ ماهه نخست سال شد که در ادامه مدیریت برنامه افتتاح آن را برای سال ۱۴۰۴ تنظیم کرد.

فولاد مبارکه شده است. لازم به ذکر است در ۹ ماهه نخست سال جاری، اگرچه فولاد خراسان موفق به حفظ رشد شاخص های عملکردی خود شد اما بسیاری از شرکت های بزرگ این صنعت عملکرد منفی را به ثبت رساندند. شرکت فولاد خراسان با مدیریت جدید در کنار تثبیت سودآوری و مسیر رو به رشد تولید و فروش که نتیجه آن حفظ جایگاه شرکت براساس شاخص های عملکردی بوده است، پروژه های فراموش شده که بیش از ۱۰ سال متوقف شده بود

بالادستی در سال ۱۴۰۲ با رشد ۳۷ درصدی تولید محصولات فولادی، جایگاه نخست در بین شرکت های فولادی را به خود اختصاص داد. از دیگر شاخص های عملکردی «فخاس» که موجب تثبیت این جایگاه شد، کسب رشد ۶۷ درصدی مقدار فروش محصولات و کسب سود خالص ۵.۶ همتی است که نسبت به دوره مشابه سال گذشته از مبلغ ۲.۳ همت به میزان ۱۴۴ درصد رشد یافت.

«فخاس» تنها شرکت بزرگ حاضر در صنعت معدن و فولاد کشور است که شاخص های عملکردی بالایی را در سال ۱۴۰۲ به ثبت رساند و در ۹ ماهه نخست سال جاری نیز این جایگاه را برای خود حفظ کرد. همچنان که در نمودار زیر مشاهده می شود، در ۹ ماهه نخست ۱۴۰۳ شرکت فولاد خراسان موفق به رشد ۲۶.۴ درصدی مقدار فروش شد که نتیجه آن افزایش ۳۵ درصدی در درآمد عملیاتی این دوره بود. علاوه بر این، شرکت فولاد خراسان با رشد ۱۲.۵ درصدی سود خالص طی ۹ ماهه موفق شد به ازای هر یک میلیون تن در ظرفیت سود خالص ۲.۳ همتی را محقق نماید. این افزایش سود منجر به حفظ جایگاه فخاس در میان شرکت های فولادی بزرگ همچون

پروژه های توسعه ای فولاد سرمد ابر کوه:

گامی بلند به سوی آینده های پایدار و توسعه پذیر

تحویلی در تأمین انرژی پایدار
مطالعات احداث نیروگاه سیکل ترکیبی ۱۸۳ مگاواتی آغاز شد
در ادامه برنامه های توسعه ای، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابر کوه با همکاری مشاوران تخصصی، مطالعات احداث نیروگاه سیکل ترکیبی با ظرفیت حداقل ۱۸۳ مگاوات را آغاز کرده است. این نیروگاه ترکیبی از توربین های گازی و بخاری خواهد بود که موجب افزایش راندمان تولید برق و بهینه سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی می شود.

پروژه توسعه پست	پروژه کلاف سازی	پروژه احیا مستقیم	پروژه فولادسازی
ظرفیت: ۲۳۰ کیلووات	ظرفیت: ۴۵۰۰۰ تن	ظرفیت: ۱۳۰۰۰۰ تن	ظرفیت: ۶۰۰۰۰۰ تن
درصد تکمیل: ۲۳٪	درصد تکمیل: ۱۰۰٪	درصد تکمیل: ۴۷.۸۳٪	درصد تکمیل: ۶۴.۵۷٪
تاریخ برآوردی بهره برداری: سال ۱۴۰۳	دی ماه ۱۴۰۳ به بهره برداری رسید	تاریخ برآوردی بهره برداری: سال ۱۴۰۴	تاریخ برآوردی بهره برداری: سال ۱۴۰۴

هزینه های لجستیکی و افزایش ظرفیت حمل و نقل اجرایی می شود، پس از تکمیل مطالعات و اخذ مجوزهای نهایی، وارد فاز اجرایی خواهد شد.
مزایای پروژه:
کاهش هزینه های حمل و نقل و افزایش بهره وری لجستیکی
کاهش ترافیک جاده ای و آلاینده های زیست محیطی
بهبود سرعت و دقت در جابه جایی مواد اولیه و محصولات
با اجرایی شدن این طرح، شرکت سرمد ابر کوه به شبکه ریلی سراسری متصل شده و توان رقابت پذیری آن در بازارهای داخلی و صادراتی افزایش خواهد یافت.

شرکت فولاد سرمد ابر کوه، یکی از پیشگامان صنعت فولاد کشور، در مسیر توسعه و گسترش ظرفیت های تولید خود گام های بزرگی برداشته است. این شرکت که هم اکنون به تولید محصولات نورد و کلاف مشغول است، با احداث واحدهای جدید فولادسازی و احیا در تلاش است تا با افزایش توان تولید و بهبود کیفیت، سهم خود را در بازار فولاد کشور و منطقه به طور چشمگیری افزایش دهد.
از جمله مهم ترین طرح های توسعه ای فولاد سرمد ابر کوه، پروژه فولادسازی است که هدف آن تولید ششصد هزار تن شمش در سال و تأمین مواد اولیه واحد نورد و کلاف خود را درون شرکت است. این پروژه که تا کنون، پیشرفت ۶۷.۰۴ درصدی داشته، برنامه بهره برداری در سال ۱۴۰۴ را دارد. در کنار این طرح، واحدهای مستقیم با ظرفیت یک میلیون و دویست هزار تن و طرح کلاف سازی نیز در دی ماه سال جاری به بهره برداری رسید. سرمایه گذاری های کلان در این پروژه ها، از جمله جذب سرمایه خارجی و تأمین مالی از طریق اوراق صکوک اجاره، نشان از عزم راسخ این شرکت برای رشد و پیشرفت دارد. شرکت فولاد سرمد ابر کوه با توجه به نیاز روزافزون بازار به محصولات فولادی و با هدف گسترش توان تولید خود، در حال اجرای پروژه های توسعه ای گسترده ای است. این پروژه ها که شامل احداث واحدهای فولادسازی و احیا است، به طور همزمان در حال پیشرفت هستند و هدف آنها تأمین مواد اولیه داخلی، افزایش ظرفیت تولید و بهبود کیفیت محصولات است. با توجه به سرمایه گذاری های عظیم در این پروژه ها و نیز برنامه های تأمین مالی نوآورانه، شرکت فولاد سرمد ابر کوه به دنبال تقویت جایگاه خود در صنعت فولاد کشور و منطقه است و شرکت قصد دارد به طور هم زمان از طرح های مذکور بهره برداری نماید.

یکی از طرح های توسعه فولاد سرمد ابر کوه، پروژه فولاد سازی است تا با تولید ششصد هزار تن شمش در سال، مواد اولیه واحد نورد خود را درون شرکت تأمین نماید. این برنامه تا کنون ۴۵،۱۶۷،۴۰۲ میلیون ریال سرمایه گذاری را جذب نمود و شرکت برای تکمیل آن هزینه ۵۲،۲۳۵،۹۸۹ یورویی را برآورد کرده است تا در سال ۱۴۰۴، میزان پیشرفت از ۶۷.۰۴ درصدی کنونی به ۱۰۰ درصد تکمیل برسد. طرح توسعه واحد فولادسازی با نظارت شرکت CPG E انجام می شود تا طبق قرارداد صورت گرفته بهره برداری شود. فولاد سرمد ابر کوه برای تأمین مواد کمی مورد نیاز کارخانه فولادسازی در دستور

ویژگی های کلیدی این نیروگاه:
تأمین پایدار برق مورد نیاز کارخانه
کاهش وابستگی به شبکه سراسری و جلوگیری از نوسانات تولید
بهبود بهره وری مصرف انرژی با استفاده از فناوری سیکل ترکیبی
اجرای این پروژه، نقش مهمی در افزایش بهره وری عملیاتی و کاهش هزینه های انرژی ایفا خواهد کرد و سرمد ابر کوه را در زمره شرکت های فولادی خود کفا در تأمین برق قرار می دهد.
سرمایه گذاری استراتژیک در انتقال آب خلیج فارس
تضمین تأمین آب فولادسازی سرمد ابر کوه تا ۳۰ سال آینده

گامی سبز در صنعت فولاد
آغاز مطالعات احداث نیروگاه خورشیدی ۴۰ مگاواتی
شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابر کوه با هدف کاهش وابستگی به شبکه سراسری برق و استفاده از انرژی های پاک، مطالعات امکان سنجی احداث نیروگاه خورشیدی ۴۰ مگاواتی را آغاز کرده است. این نیروگاه در زمینی به مساحت ۶۰ هکتار احداث خواهد شد و برق تولیدی آن به شبکه داخلی مجتمع تزریق می شود.

فولاد سرمد ابر کوه به منظور تأمین زیرساخت های لازم پروژه های خود، برنامه توسعه پست برق را تنظیم و اجرایی نمود تا ۲۳۰ کیلووات برق مورد نیاز تجهیزات و واحدهای خود را تأمین نماید. این پست برق هزینه ۳۳۳،۸۴۷ میلیون ریالی و ۵۰،۹۲،۵۱۱ یورویی را به همراه داشت تا ظرفیت تولید امکان رشد پیدا کند. همچنین در مسیر توسعه پایدار و زیرساخت های استراتژیک در پروژه های کلان، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابر کوه را در مسیر پیشرفت و رقابت پذیری قرار داده است. تشریح این موارد در ذیل اشاره خواهد گردید:

در راستای افزایش بهره وری در حمل و نقل مواد اولیه و محصولات فولادی، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابر کوه اقدام به انجام مطالعات امکان سنجی و تدقیق مسیر احداث خط ریلی اختصاصی کرده است. این پروژه که با هدف کاهش

مزایای این سرمایه گذاری:
تضمین تأمین آب پایدار برای فرآیندهای تولیدی
کاهش فشار بر منابع آب زیرزمینی و حفظ محیط زیست
افزایش بهره وری و کاهش ریسک های عملیاتی ناشی از کم آبی
با این اقدام، سرمد ابر کوه به یکی از معدود شرکت های فولادی کشور تبدیل شده که توانسته است با اجرای یک استراتژی آینده نگرانانه، دغدغه مصرف آب خود را به صورت بلندمدت برطرف کند.

اهداف پروژه:
تأمین پایدار برق مورد نیاز خطوط تولید
کاهش هزینه های انرژی و افزایش بهره وری
کاهش آلاینده های زیست محیطی و حرکت به سمت تولید فولاد سبز
این پروژه، سرمد ابر کوه را در مسیر بهره گیری از انرژی های تجدید پذیر قرار داده و به یکی از پیشگامان صنعت فولاد در توسعه زیرساخت های سبز تبدیل خواهد کرد.

مطالعات احداث خط راه آهن و دریافت مجوزهای اولیه انجام شد
در راستای افزایش بهره وری در حمل و نقل مواد اولیه و محصولات فولادی، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابر کوه اقدام به انجام مطالعات امکان سنجی و تدقیق مسیر احداث خط ریلی اختصاصی کرده است. این پروژه که با هدف کاهش

صنعت فولاد در گرداب چالش‌ها؛

از ناترازی انرژی تا قیمت‌شکنی صادراتی

طهمورث جوانبخت

مدیر عامل مجتمع فولاد خراسان

صنعت فولاد ایران سال سختی را پشت سر گذاشت. ناترازی انرژی، دامپینگ خارجی و البته سیاست‌های داخلی، این صنعت را در شرایط دشواری قرار داده است. فعالان این حوزه نگران آینده‌ای مبهم هستند. محدودیت‌های انرژی (برق و گاز) به طرز چشمگیری افزایش یافته است. محدودیت‌های برقی در تابستان و گاز در زمستان ۱۴۰۳ نسبت به مدت مشابه آن در سال گذشته بیشتر شد که نکته قابل توجه، اعمال محدودیت‌های برقی حتی در زمستان است. مشکلات به همین جا ختم نمی‌شود. به موازات ناترازی انرژی، دامپینگ فولادسازان خارجی به ویژه روسیه و نوسانات قیمت‌های جهانی، بر حاشیه سود تولیدکنندگان داخلی فشار مضاعف وارد کرده است. افزایش ناگهانی قیمت انرژی (دو برابری) در ابتدای سال ۱۴۰۳ و اعلام نرخ‌های جدید گازی در اواخر سال گذشته، هزینه تمام شده تولید را به شدت افزایش داده است.

قوانین داخلی نیز مزید بر علت شده است. صدور مجوز صادرات به کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای، راه را برای قیمت‌شکنی و رقابت ناسالم در بازارهای جهانی باز کرده است. تجار با استفاده از قیمت‌های ریالی در بورس داخلی، اقدام به صادرات با قیمت‌های پایین‌تر از نرخ معمول می‌کنند. این مسئله بازارهای صادراتی را مختل کرده و لطمه جدی به تولیدکنندگان اصلی وارد آورده است.

این اقدامات موجب کاهش حداقل ۵۰ دلاری قیمت‌ها در بازارهای جهانی شده است. نتیجه این چالش‌ها کاهش قابل توجه سودآوری شرکت‌های فولادی بوده است. متوسط کاهش سود خالص در بین شرکت‌های بزرگ حدود ۳۰٪ و در مواردی تا ۲۳٪ گزارش شده است. فعالان این حوزه بر این باورند که اگر چاره‌ای اندیشیده نشود، وضعیت سال آینده بسیار وخیم‌تر خواهد بود. برای خروج از این بحران، راهکارهای کوتاه مدتی وجود دارد. محدود کردن صادرات از طریق کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای می‌تواند تا حدی از قیمت‌شکنی در بازار جلوگیری کند. همچنین، ارائه تسهیلات و حمایت‌های ویژه از سرمایه‌گذاری در حوزه نیروگاه‌ها و انرژی، گامی موثر در رفع ناترازی انرژی خواهد بود.

چالش‌های صنعت فولاد:

از ناترازی انرژی تا تصمیمات بداهه دولتی

ارزیابی می‌کنید؟

عضو هیئت مدیره مجتمع فولاد کویر: صنعت فولاد با وجود مشکلات ناترازی انرژی و مسائل تحریمی عملکرد بسیار موفق و درخشانی را در حوزه تولید و کیفیت محصولات امسال به ثبت رسانده است. این در حالی است که در بخش بازرگانی خارجی بیشتر شاهد صادرات محصولات خام و نیمه خام بودیم. لذا برای رشد صادرات محصولات نهایی فولادی نیاز به قوانین و مقررات توسعه دهنده صادرات محصولات با ارزش افزوده بیشتر هستیم تا وضعیت اشتغال در کشور بهبود یافته و ارزش افزوده بیشتری به ارمغان آورند.

بورس امروز: پیش بینی شما از وضعیت و شرایط این صنعت در سال آینده چیست؟

علی محمد خورش: سال آینده برای صنعت فولاد سالی پر تنش و سخت خواهد بود؛ در حوزه داخلی، بیشتر شدن ناترازی های انرژی که احتمالاً افزایش قیمت حامل های انرژی را به دنبال دارد، منجر به افزایش بهای تمام شده محصولات فولادی خواهد شد. در بخش بازرگانی خارجی نیز با توجه به تعرفه هایی که کشورهای اطراف از جمله عراق بر روی واردات محصولات فولادی در مبادی گمرکات خود وضع کرده اند فشار بازرگانی بر دوش تولیدکنندگان بیشتر می شود و این مسئله عرصه صادرات را سخت تر خواهد کرد. امید است تیم دیپلماسی تجاری ایران اقدامی در جهت کم کردن تعرفه ها انجام دهد.

بورس امروز: پیشنهاد شما برای رفع چالش های این صنعت چیست؟

عضو هیئت مدیره مجتمع فولاد کویر: یکی از مشکلات و چالش های مهم کنونی صنعت فولاد، بهای تمام شده بالا محصولات می باشد که با به روزرسانی تجهیزات و ماشین آلات کارخانجات تا حد زیادی قابل کنترل و بهبود خواهد بود. همچنین با ایجاد کنسرسیوم های تخصصی در حوزه صادرات، می توان از پرداخت هزینه های سنگین تولیدکنندگان به واسطه ها جلوگیری کرد که به دلیل تحریم ها و مشکلات انتقال پول ایجاد شده اند. این واسطه گری باعث شده است بجای اینکه این پول در چرخه ی تولید خرج شود، به دلان و واسطه ها انتقال یابد. با جمع گرای و وحدت بین تولیدکنندگان بخش بسیار زیادی از این هزینه ها صرفه جویی خواهد شد.

علی محمد خورش

عضو هیئت مدیره و مدیر بازار یابی و فروش مجتمع فولاد کویر

بررسی چالش‌ها و محدودیت‌های صنعت فولاد در سال گذشته، از مشکلات ناترازی انرژی و افزایش بهای تولید تا تصمیمات ناگهانی دولتمردان. در گفتگویی با علی محمد خورش، عضو هیئت مدیره مجتمع فولاد کویر، به بررسی عملکرد و پیش بینی آینده این صنعت می‌پردازیم. آیا صنعت فولاد توانسته است به رغم تحریم‌ها و مشکلات انرژی به رشد خود ادامه دهد؟ نقش قوانین و مقررات دولتی در رشد صادرات محصولات فولادی ایران چگونه بوده است؟

بورس امروز:

در سالی که گذشته صنعت فولاد با چه چالش‌ها و محدودیت‌هایی مواجه بود؟

علی محمد خورش: بزرگترین چالش کنونی صنایع و به طور خاص صنعت فولاد، ناترازی انرژی است که با کاهش تولید کارخانجات منجر به افزایش بهای تمام شده محصولات و در نتیجه گرانی آنها شده است. این رخداد در کنار رکود چند ماه اخیر بازار منجر به سخت تر شدن شرایط مالی تولیدکنندگان گردید. از دیگر چالش های صنعت فولاد تصمیمات ناگهانی غیر کارشناسی دولتمردان است. صنعت فولاد که در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به عنوان صنعت مادر و کلیدی شناخته می شود، سالانه بخش قابل توجهی از صادرات و ارزآوری را در بر می گیرد؛ به گونه ای که سالانه صادرات صنعت فولاد در تامین بودجه کشور نقش به سزایی ایفا می کند. اگرچه کشورها برای توسعه صادرات مشوق هایی را در نظر می گیرند تا تولیدکنندگان و تجار توان رقابت در بازار جهانی را داشته باشند اما قوانین و مقررات کشور در چند سال اخیر عمدتاً نقش مانع را برای رشد صادرات محصولات فولادی ایفا کرده اند و این مسئله باعث جایگزینی محصولات فولادی سایر کشورها همچون چین و ترکیه با محصولات مرغوب فولادی ایران شده است.

بورس امروز: عملکرد صنعت مزبور را در سالی که گذشت چگونه

فولاد مبار که در سال ۱۴۰۳:

از خاموشی کوره‌ها تا سنگینی موانع حاکمیتی

غلامرضا سلیمی

معاون بهره‌برداری شرکت فولاد مبارکه اصفهان

مجموع فولاد مبارکه

صنعت فولاد ایران در سال ۱۴۰۳ با مجموعه‌ای از چالش‌ها و محدودیت‌های قابل توجه روبرو بوده است

که بر عملکرد و سودآوری شرکت های این حوزه تاثیر بسزایی گذاشته است. بر اساس اطلاعات به دست آمده، محدودیت در دسترسی به منابع انرژی به‌ویژه گاز و برق یکی از اصلی ترین موانع تولید در سال گذشته بوده است. به گفته یک منبع آگاه، محدودیت گاز از مهرماه آغاز شد و بسیاری از صنایع تولیدی را به تعطیلی کشاند. فولاد مبارکه، به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان فولاد در کشور نیز در بخش هایی که مصرف گاز بالایی دارند، از آبان‌ماه با توقف تولید مواجه شد و این وضعیت همچنان ادامه دارد. محدودیت برق نیز در طول تابستان و زمستان، شرایط مشابهی را برای صنایع فولادی رقم زد و بسیاری از واحدهای تولیدی به طور کامل متوقف شدند. این محدودیت‌ها منجر به کاهش قابل توجه سود شرکت های فولادی در پایان سال مالی نسبت به سال گذشته شده است. علاوه بر چالش های مربوط به انرژی، تامین مواد اولیه و حمل و نقل نیز از جمله مشکلات پیش روی صنعت فولاد در سال گذشته بوده است. به این حال، به دلیل شدت محدودیت های برق و گاز، این مسائل کم رنگ تر به نظر می رسیدند. تصمیمات ناگهانی و بخشنامه های دستوری، همراه با مسائل ارزی و ثبت سفارش از دیگر چالش های حاکمیتی بودند که صنعت فولاد در سال ۱۴۰۳ با آن دست و پنجه نرم کرد. اگرچه با روی کار آمدن دولت جدید، برخی از این مشکلات تا حدی مرتفع شدند، اما معضل ثبت سفارش و استفاده از ارز حاصل از صادرات همچنان به قوت خود باقی است. به نظر می رسد صنعت فولاد در سال جدید نیز با چالش های مشابهی مواجه خواهد بود و محدودیت منابع انرژی همچنان به عنوان یک مانع جدی در مسیر تولید فولاد کشور قرار خواهد داشت. با نزدیک شدن به پایان سال ۱۴۰۳، عملکرد صنعت فولاد ایران در سالی که گذشت، در حالی مورد ارزیابی قرار می گیرد که محدودیت های شدید انرژی و چالش های اقتصادی، سایه سنگینی بر فعالیت تولیدکنندگان این حوزه انداخته است. در صنعت فولاد، رشد تولید در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال گذشته در عمده صنایع فولادی منفی بوده است. اما شرکت فولاد مبارکه اعلام کرد که در آستانه پایان سال، تولید فولاد خام این شرکت

با حجم تولید سال گذشته برابری خواهد کرد. همچنین افزایش قیمت حامل های انرژی از جمله عوامل موثر بر افزایش هزینه های تولید در این صنعت بوده است. رکود جهانی نیز در اوایل سال و افزایش قیمت ارز در اواخر سال، بر قیمت محصولات فولادی تاثیر گذاشته است. این رکود، برخی از صنایع را به سمت فروش غیرنقدی سوق داده که تاثیر متفاوتی بر سودآوری شرکت ها داشته است. با وجود چالش های موجود، عملکرد فولاد مبارکه را با توجه به محدودیت ها «قابل قبول» می باشد.

پیش بینی چالش های پیش روی صنعت فولاد در سال آینده و راهکارهای پیشنهادی

محدودیت منابع انرژی، تشدید تحریم ها و عدم توازن رشد صنایع را از جمله مهم ترین چالش های پیش روی صنعت فولاد می باشد.

محدودیت های انرژی: محدودیت های برق از اردیبهشت ماه سال آینده آغاز خواهد شد و صنایع در ماه های گرم سال با افت تولید یا توقف کامل مواجه خواهند شد. احتمال داده می شود که حتی در فصول گرم سال نیز صنایع با مشکل ناترازی گاز مواجه شوند.

تأثیر تحریم ها: تشدید تحریم ها و تهدیدات خارجی، تامین قطعات و مواد مصرفی از خارج از کشور را دشوارتر کرده و صادرات را نیز تحت تاثیر قرار خواهد داد.

عدم توازن رشد: صنعت فولاد فراتر از نیاز کشور ظرفیت ایجاد کرده و توانمندی لازم را دارد، اما سایر ارگان ها همزمان با این رشد متوازن پیشرفت نکرده و نمی توانند صنعت فولاد را تغذیه کنند.

برای رفع چالش های موجود، راهکارهای زیر را پیشنهاد می شود:

- **بومی سازی:** تمرکز بر بومی سازی قطعات و مواد اولیه برای کاهش وابستگی به خارج.
- **ادغام های استراتژیک:** ادغام صنایع کوچک با صنایع بزرگ برای افزایش پایداری و کاهش هزینه ها.
- **کاهش هزینه ها:** اجرای اقدامات عملی برای کنترل و کاهش هزینه ها در تمامی صنایع فولادی
- **خودتامینی انرژی:** ارائه مشوق های دولتی برای ترغیب صنایع به سرمایه گذاری در زمینه خودتامینی انرژی. بهره گیری از تجربیات موفق: استفاده از تجربیات فولاد مبارکه در زمینه بومی سازی و مدیریت منابع برای سایر صنایع.
- لزوم اقدام عاجل دولت: فراهم کردن زمینه برای عبور از بحران با ارائه راهکارهای عاجل و کمک گرفتن از صنعتگران

صنعت فولاد
Saba Steel Co. (PJS)
نخستین تولیدکننده بریکت گرم (HBI) در کشور سومین کشور در خاورمیانه و نهمین کشور در دنیا
The First Producer of Hot Driquetted Iron (HDI) in Iran with 13 Million

HBI Advantages	مزایای محصول HBI
All DRI Usage	کلیه کاربردهای DRI
Lack of Self-Igniting	عدم خود اشتعالی
Safe Transportation	سهولت در حمل و نقل
Reducing Shipping Risk	کاهش ریسک حمل دریایی
Minimum risk of overheating during storage even in outdoor area	سهولت در انبارش حتی در محیط باز
Continuous charging capability in EAF	قابلیت شارژ مداوم در کوره های EAF
Basket charging capability in EAF	قابلیت شارژ بسته ای در کوره های EAF
Preheating function capability for charging in EAF	قابلیت پیش گرمایش جهت شارژ در کوره های EAF

دفتر تهران: خیابان ولیعصر (عج)، خیابان شهید سرتیپ هوشنگ و خید دستگردی (ظفر)، پلاک ۳۸۰، طبقه ۴
تلفن: ۰۲۱ ۹۱۰۹ ۱۲۶۱
کارخانه: بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی
منطقه ویژه اقتصادی صنایع معنی و فزی خلیج فارس
تلفن: ۰۷۶ - ۳۱۰۰
www.sabasteel.co info@sabasteel.co

«افزایش سرمایه ۶۰ هزار میلیارد ریالی فولاد خوزستان برای توسعه تولید»

این در حالی است که با اجرای افزایش سرمایه مذکور هیچ نیازی به اخذ تسهیلات مجدد به این مبلغ نخواهد بود. لازم به ذکر است که شرکت در صورت اجرا یا حتی عدم اجرا افزایش سرمایه، طی سال های آتی (سال ۱۴۰۴ تا ۱۴۰۶) در مجامع سالانه خود ۵۹ درصد از سود خالص سال را تقسیم خواهد کرد. علاوه بر این، در صورت عدم تحقق افزایش سرمایه سال جاری، مبلغ ۶۰ هزار میلیارد ریال سود انباشته در مجمع سال آینده میان سهامداران تقسیم خواهد شد.

شرکت فولاد خوزستان قصد دارد باتوجه به بودجه بندی خود مقدار تولید را برای سال جاری و سال های آتی در دور بازار داخلی و صادراتی به ترتیب ۲،۶۳۵،۶۶۱ تن و ۱،۱۰۰،۰۰۰ تن و ۳،۷۳۵،۶۶۱ تن به صورت سالانه به فروش می رسد. این برنامه تنظیم شده در صورت تحقق یا عدم تحقق افزایش سرمایه در دست، اجرایی خواهد شد چراکه شرکت نقدینگی مورد نیاز خود را از محل تسهیلات تامین خواهد کرد.

باتوجه به اینکه نرخ جهانی محصولات فولادی برای پیش بینی سال های آتی به صورت محتاطانه در نظر گرفته شده است به طوری که نرخ دلار برای سال های آتی ثابت فرض شده است، رشد میانگین نرخ جهانی محصولات باتوجه به تورم بلندمدت کشور، به میزان ۳۰ درصد فرض شده است. به این ترتیب، مبلغ فروش محصولات شرکت در سال های آتی به شرح نمودار زیر رشد خواهد یافت.

در صورتی که شرکت موفق به نهایی کردن افزایش سرمایه ۶۰ هزار میلیارد ریالی نگردد، برای رسیدن به اهداف برنامه ریزی شده ملزم به اخذ تسهیلات به ارزش مذکور خواهد بود که هزینه مالی بیشتری را به شرکت تحمیل می کند. از آنجا که مانده تسهیلات شرکت تا پایان سال ۱۴۰۳ به ارزش ۷۹،۲۹۱،۲۶۳ میلیون ریال بوده است، پس از اخذ تسهیلات در سال جاری به ۱۰۶،۱۱۵،۱۸۰ میلیون ریال خواهد رسید در حالی که ۱۳،۷۴۲،۲۸۶ میلیون ریال آن طی سال جاری تسویه خواهد شد.

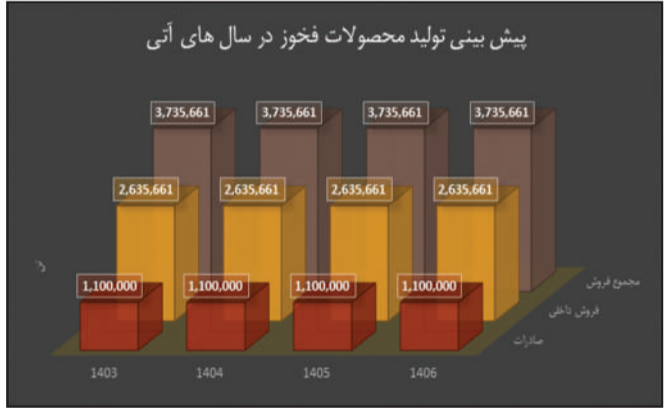
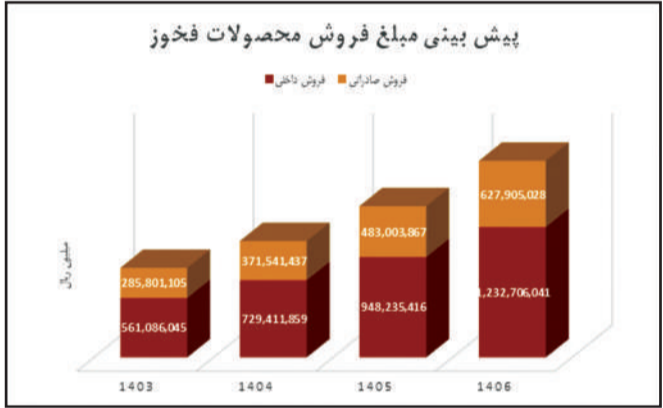
بر این اساس، در صورت عدم افزایش سرمایه شرکت نیاز دارد تا در سال ۱۴۰۴ و همچنین سال های آتی به صورت مستمر تسهیلات ۶۰ هزار میلیارد ریالی اخذ نموده و تسهیلات قبلی را به همین مبلغ تسویه نماید تا برنامه های توسعه ای خود را تکمیل و به بهره برداری برساند.

«هدینگ فولاد خوزستان با افزایش سرمایه ۶۰ هزار میلیارد ریالی، به توسعه تولید فولاد داخلی و صادراتی و تکمیل پروژه های در دست اقدام می پردازد.»

شرکت فولاد خوزستان بزرگترین هلدینگ فولادی جنوب کشور است که با سرمایه ثبتی ۱۹۰ هزار میلیارد ریالی به فعالیت مشغول است. این شرکت در ۱۶ افزایش سرمایه خود از محل سود انباشته استفاده نمود تا برنامه ها و پروژه های در دستور کار را تکمیل و به توسعه تولید فولاد بپردازد. همان طور که در نمودار زیر مشاهده می شود، فخرز در سال ۱۳۹۲ با افزایش ۲۶۵ درصدی سرمایه خود به مبلغ ۵،۸۰۸،۰۰۰ میلیون ریال، ارزش کل سرمایه ثبتی را به ۸ هزار میلیارد ریال رساند. این روند با افزایش سرمایه بیش از ۴ هزار میلیارد ریالی در سال های بعد اثرات مطلوبی بر شرکت از جمله اصلاح ساختار مالی و تکمیل پروژه ها داشته است.

در سال جاری نیز هلدینگ فولاد خوزستان به منظور جلوگیری از خروج وجه نقد، جبران مخارج سرمایه ای گذشته و استفاده از معافیت مالیاتی تصمیم به افزایش سرمایه از محل سود انباشته نمود. این شرکت باتوجه به مانده سود انباشته شرکت اصلی تا پایان سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲ به ارزش ۱۰۸،۸۰۵ میلیارد ریال که سود سهام ۵۵،۱۳۰ میلیارد ریالی مصوب مجمع سالانه مورخ ۲۹ تیر ماه ۱۴۰۳ از آن کسر شده است، قصد دارد افزایش سرمایه ۶۰ هزار میلیارد ریالی را انجام دهد.

افزایش ارزش افزوده فولاد با احداث دو خط تولید جدید

معادن و فلزات، شرکت آتیه فولاد نقش جهان، شرکت بین المللی مهندسی سیستم ها و اتوماسیون، صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی سرمایه خطر پذیر شرکته فولاد مبارکه اصفهان، شرکت امین طب سپانو، نوین الکتروار دکان، صنایع نیرو و انرژی پاک فولاد و شرکت تامین آب صنایع و معادن، بخشی از افزایش سرمایه سال ۱۴۰۳ را به جبران این مخارج اختصاص داد.

شرکت فولاد مبارکه اصفهان در سال گذشته اقدام به خرید سهام شرکت های صنایع فولاد توان آور آسیا، شرکت صنایع معدنی کانی سازان کیمیا، شرکت مجتمع فولاد و نورد صبا اصفهان و شرکت ورق های الیازی فولاد مبارکه اصفهان به بهای تمام شده ۳۰۴،۸۰۳،۳۱۰ میلیون ریال نیز نمود که از افزایش سرمایه کنونی ۸۷،۹۵۸،۳۹۳ میلیون ریال را صرف جبران مخارج انجام شده در این حوزه خواهد شد.

یکی از علت های تفاوت مبلغ مورد نظر فولاد جهت جبران این هزینه و بهای تمام شده سهام خریداری، معاوضه ۴،۴۴۶،۳۰۵،۶۶۴ سهم شرکت فولاد امیرکبیر کاشان (در مالکیت فولاد) و تعداد ۷،۵۵۱،۳۲۶ سهم خزانه شرکت فولاد مبارکه (که در دست بازارگردان است) با ۱۰۰ درصد سهام شرکت صنایع فولاد توان آور آسیا به تعداد ۲،۵۹۹،۹۹۶،۰۰۰ سهم است. از سوی دیگر، فولاد مبارکه بخشی از سهام شرکت صنایع معدنی کانی سازان کیمیا را به صورت نقد (به میزان یک هشتم مبلغ نقدی معادل ۶۶۳،۳۶۳،۰۰۰ میلیون ریال) و بخشی دیگر را به صورت اقساط در سال ۱۴۰۴ پرداخت خواهد کرد.

تأسیسات، هزینه های جانبی و هزینه های قبل از بهره برداری می باشد؛ لذا به دلیل داخلی بودن مواد اولیه آن سرمایه در گردش برای این طرح در نظر گرفته نشده است.

از آنجا که نرخ تسعیر ارزهای خارجی پروژه ورق لوازم خانگی و ساختمانی به طور متوسط و به ترتیب ۶۹۵،۰۰۰ ریال برای هر یورو و ۹۲،۰۰۰ ریال برای هر یوان که با نرخ رشد ۳۳،۹۶ درصدی به صورت سالانه فرض شده است، مخارج این طرح ۶۸،۹۲۹،۲۱۳ از محل افزایش سرمایه فعلی و ۲۴،۴۸۱،۷۱۵ میلیون ریال از محل سود انباشته های آتی شرکت به عنوان منابع افزایش سرمایه سال های ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ تامین خواهد شد.

باتوجه به اینکه مبلغ کل افزایش سرمایه فولاد ۴۲۰ هزار میلیارد ریال بوده است، بخش دوم افزایش سرمایه صرف جبران مخارج سرمایه ای پروژه های دیگر فولاد خواهد شد. این شرکت با داشتن برنامه هایی همچون پروژه های واحد گالوانیزه، پروژه های واحد نورد سرد و پروژه انرژی و سیالات فولاد سبا به مبلغ ۵۲۷،۸۹۴،۸۵۰ میلیون ریال نیاز دارد که در این افزایش سرمایه در نظر گرفته شده است.

شرکت فولاد مبارکه اصفهان طی سال های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳ در افزایش سرمایه شرکت های سرمایه پذیر حاضر در بازار سرمایه و خارج از بازار سرمایه متناسب با درصد مالکیت خود نیز مشارکت نمود؛ لذا باتوجه به هزینه انجام شده به ارزش ۱۴۷،۲۹۱،۴۴۷ میلیون ریالی در افزایش سرمایه شرکت معدنی و صنعتی گل گهر، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو، شرکت سرمایه گذاری توسعه

فولاد مابقی افزایش سرمایه سال ۱۴۰۲ را صرف جبران مخارج تکمیل سایر پروژه ها و مخارج مشارکت در افزایش سرمایه شرکت های سرمایه پذیر نمود که پیش از افزایش سرمایه این شرکت، فرایند افزایش سرمایه آنها انجام و یاد در حال انجام بوده است. طبق برآورد انجام شده با اتمام سرمایه گذاری در این پروژه، تا ابتدای سال ۱۴۰۶ طرح مذکور به میزان ۷۳ درصد بهره برداری خواهد شد و از سال ۱۴۰۷ به بعد ۹۶ درصد ظرفیت وارد مدار تولید خواهد شد.

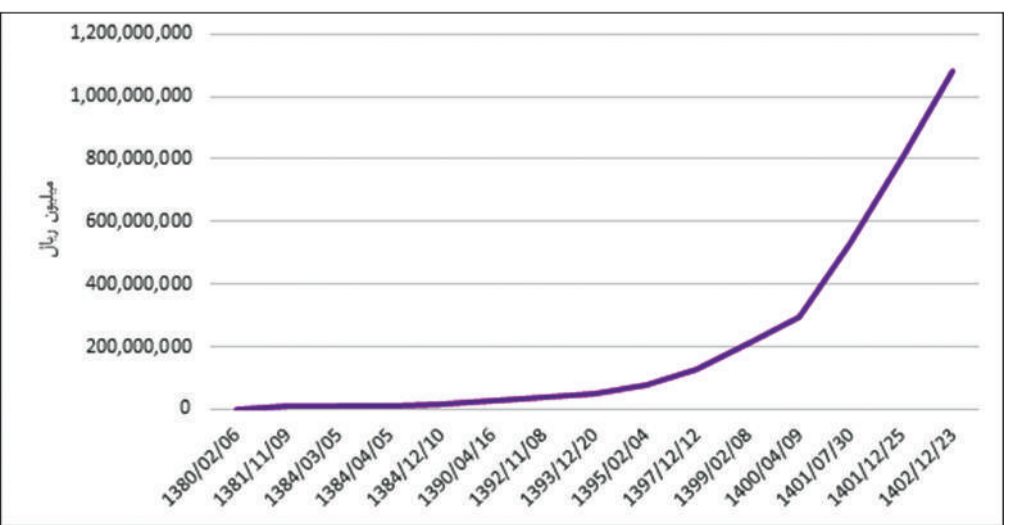
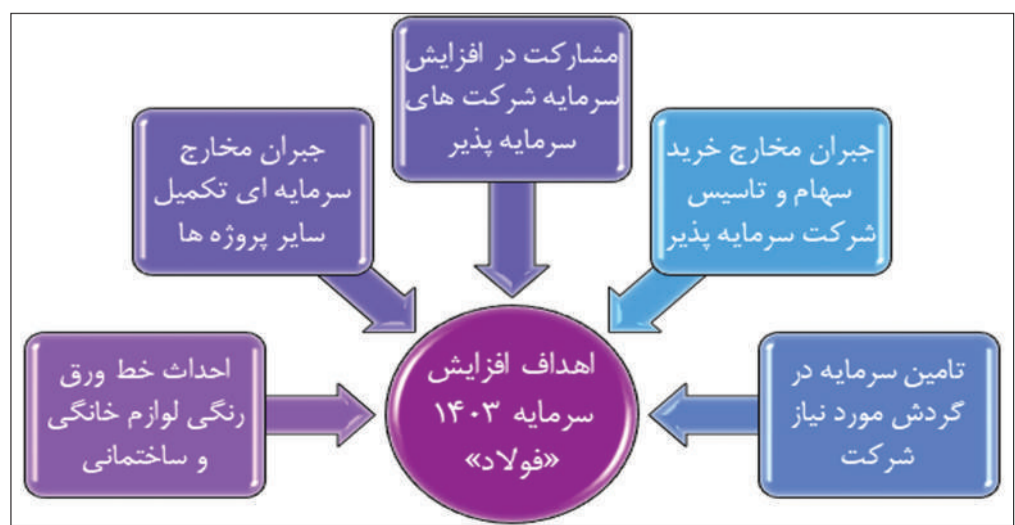
شرکت فولاد مبارکه به منظور احداث پروژه خط ورق رنگی لوازم خانگی و ساختمانی و اهداف دیگری همچون جبران مخارج سرمایه ای انجام شده بابت تکمیل سایر پروژه، اقدام به افزایش سرمایه از محل سود انباشته به ارزش ۴۲۰ هزار میلیارد ریال در سال جاری کرد. پروژه خط تولید ورق لوازم خانگی و ساختمانی که در ادامه خط تولید کلاف گالوانیزه است، با ظرفیت اسمی ۱۲۰ هزار تنی در سه شیفت کاری در صورت تکمیل تا سال ۱۴۰۵، تولید خود را از سال ۱۴۰۶ آغاز خواهد کرد.

شرکت فولاد مبارکه اصفهان پیش بینی کرده است که این خط تولید در سال نخست (۱۴۰۶) به تولید ۸۷،۵۲۸ تن ورق رنگی لوازم خانگی بپردازد و از سال ۱۴۰۷ ضمن رسیدن به ۱۰۵ هزار تن محصول ورق رنگی لوازم خانگی، به تولید ۱۰ هزار تن ورق رنگی ساختمانی نیز آغاز خواهد کرد. تمامی مخارج در نظر گرفته شده این پروژه در افزایش سرمایه کنونی مربوط به هزینه های ثابت سرمایه گذاری است که مربوط به ساختمان تولید، ماشین آلات و تجهیزات،

«شرکت فولاد مبارکه اصفهان با تامین سرمایه برای احداث خط نورد گرم ۲ و خط تولید ورق رنگی، به توسعه تولید خود ادامه می دهد.»

شرکت فولاد مبارکه اصفهان یکی از بزرگترین هلدینگ های صنعت فولاد است که از ابتدای فعالیت خود تاکنون به منظور توسعه فعالیت به طور مستمر اقدام به افزایش سرمایه نموده است. این افزایش سرمایه ها ضمن تحقق اهداف برنامه ریزی شده شرکت در راستای تامین نقدینگی پروژه ها، موجب جلوگیری از خروج وجه نقد از شرکت و اصلاح ساختار مالی آن شده اند. فولاد عمده افزایش سرمایه های خود را از محل سود انباشته و در ادامه مطالبات حال شده انجام داده است. در آخرین افزایش سرمایه شرکت فولاد مبارکه اصفهان که در سال ۱۴۰۲ محقق شد، شرکت مانده نقدینگی لازم برای پروژه احداث خط نورد گرم (۲) را تامین کرد. این طرح که از سال ۱۴۰۰ همچنان با استفاده از افزایش سرمایه، مراحل رشد خود را طی کرد، در آخرین افزایش سرمایه ۱۸۳،۷۰۲،۹۰۹ میلیون ریال را به خود اختصاص داد که از آن منابع تا ۶ ماهه نخست سال جاری ۱۱۱،۸۵۱،۳۱۱،۸۵۱ میلیون ریال هزینه شده است. باتوجه به ظرفیت ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تنی این پروژه، از ابتدای سال ۱۴۰۶، ۶۰ درصد ظرفیت اسمی وارد مدار تولید خواهد شد که از سال ۱۴۰۷ به بعد به ترتیب ۸۰ تا ۱۰۰ درصد این واحد به بهره برداری خواهد رسید.

افزایش سرمایه فولاد هرمزگان؛ پیشرو در توسعه

اجرای طرح مگامدول و افزایش سرمایه، سودآوری چشمگیری را برای شرکت فولاد هرمزگان جنوب به همراه خواهد داشت.

شرکت فولاد هرمزگان جنوب که فعالیت خود را با سرمایه ثابتی ۱۰ میلیون ریال آغاز کرد با اجرای افزایش سرمایه، ارزش آن را به رقم ۸۴ هزار میلیارد ریال رساند. بیشترین افزایش سرمایه این شرکت به میزان ۳۵ هزار میلیارد ریال در آخرین افزایش سرمایه طی سال ۱۴۰۲ صورت گرفت. در میان برنامه‌های اجرا شده، شرکت ۳ افزایش سرمایه اول خود را از محل مطالبات حال شده سهامداران و ۳ افزایش سرمایه پایانی را از محل سود انباشته انجام داده است که می‌تواند نمایانگر بهبود عملکرد و سودآوری شرکت باشد. شرکت فولاد هرمزگان جنوب آخرین افزایش سرمایه خود به منظور تامین مالی طرح‌های توسعه‌ای در اسفند ماه سال ۱۴۰۱ به تصویب مجمع عمومی فوق العاده رساند. هدف این افزایش سرمایه پیشبرد طرح توسعه سیلوهای آهن اسفنجی، احداث واحد گاز صنعتی با ظرفیت ۱۰ هزار متر مکعب، توسعه ایستگاه کاهش فشار گاز طبیعی با ظرفیت ۱۰ هزار متر مکعب و احداث واحد احیا مستقیم بود؛ در کنار آن بخشی از افزایش سرمایه صرف سرمایه در گردش نیز تامین گردد. در افزایش سرمایه گذشته، به دلیل اینکه افزایش سرمایه از محل سود انباشته انجام شد، نقدینگی جدیدی وارد نگردید؛ لذا اجرای پروژه‌ها از محل منابع حاضر در شرکت انجام شد و افزایش سرمایه مذکور عمدتاً به اصلاح ساختار مالی شرکت ختم شد.

اسمی این خط تولید در نظر گرفته شده است. از مبلغ کل برآوردی طرح واحد احیا مگامدول به ارزش ۷۴،۲۱۸،۹۱۶ میلیون ریال، تا آذر ماه سال جاری ۱۵،۸۵۳،۷۴۰ میلیون ریال انجام شده و برای تکمیل طرح نیاز به ۵۸،۳۶۵،۱۷۶ میلیون ریال (با نرخ تسعیر ۷۰۴،۲۲۲ ریال) است که بخش ریالی آن به ارزش ۱۶،۰۳۸،۵۹۸ میلیون ریال و بخش ارزی آن به مبلغ ۶۰،۱۰۴،۰۳۴ یورو بوده است. سهم بخش مهندسی از این مخارج ۱۵ درصد، سهم بخش تامین ۷۰ درصد و سهم بخش اجرا ۱۵ درصد بوده است. «هرمز» تا آذر ماه سال جاری موفق به تامین ۳۰ درصدی بخش مهندسی، ۶،۲ درصدی بخش تامین و ۱۲،۲ درصدی بخش اجرا نسبت به مخارج برآوردی شده است.

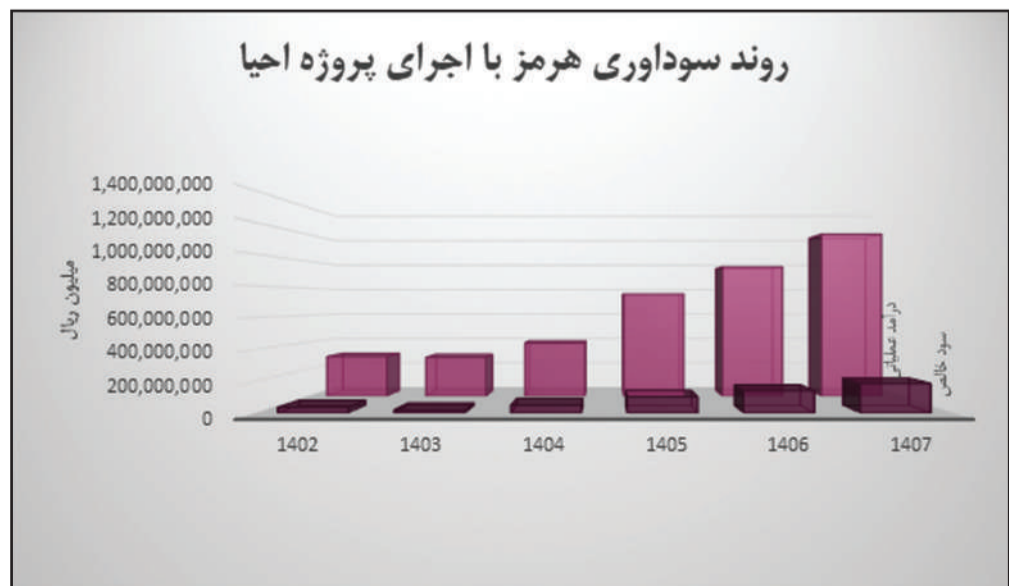
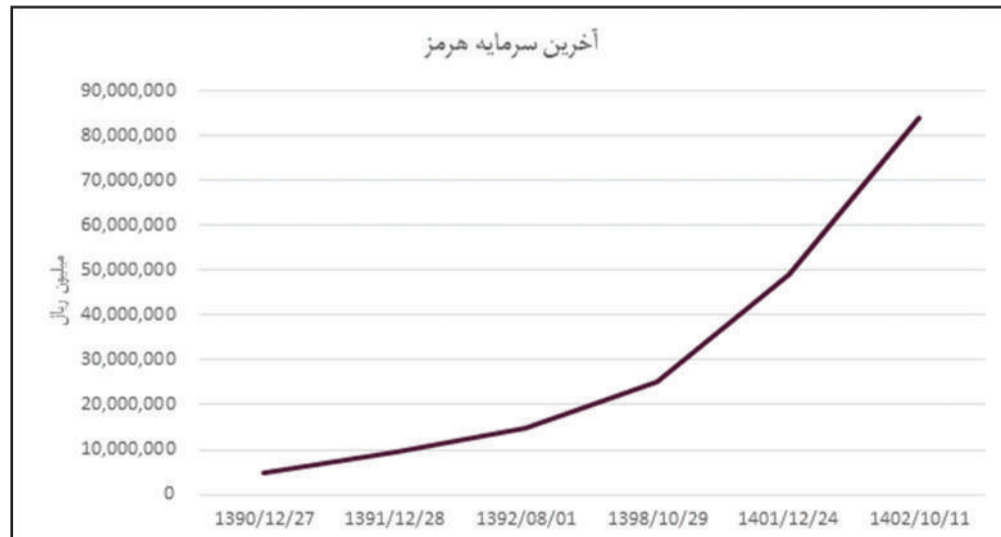
به ارزش ۵۸،۳۶۵،۱۷۶ میلیون ریال، مبلغ ۲۵،۳۷۳،۱۱۴ میلیون ریال از افزایش سرمایه برای این پروژه مورد استفاده قرار خواهد گرفت و ۳۲،۹۹۲،۰۶۲ میلیون ریال از طریق انتشار اوراق و یا تسهیلات تامین خواهد شد. با توجه به شیوه‌های تامین مالی پیش بینی شده برای این طرح و میزان پیشرفت ۲۲ درصدی آن تا پایان سال ۱۴۰۲، افزایش سرمایه مذکور می‌تواند درصد پیشرفت پروژه را از ۱۸ درصد پیش بینی شده برای سال ۱۴۰۳ به ۶۰ درصد در سال ۱۴۰۴ رساند؛ لذا ادامه اجرای پروژه مذکور پس از تامین مالی، میزان ظرفیت اسمی و اقی تولید آهن اسفنجی شرکت را به ترتیب از ۱،۶۵۰،۰۰۰ تن (ظرفیت اسمی) و ۱،۵۵۳،۲۳۱ تن (واقعی) در سال ۱۴۰۲ به ۲،۵۵۷،۰۳۴ تن (اسمی) در سال ۱۴۰۵ رساند که بخش عملی آن با توجه به محدودیت مصرف انرژی ۶۰ درصد از ظرفیت

شرکت تامین و توسعه زیرساخت خلیج فارس نیز در ۳ مرحله اقدام به افزایش سرمایه نمود که اولین آن را در آبان ماه سال گذشته به ارزش ۱۳،۵۰۰ میلیارد ریال، دومین افزایش سرمایه در بهمن ماه ۱۴۰۲ به میزان ۲۰ هزار میلیارد ریال و سومین افزایش سرمایه در آذر ماه سال جاری به ارزش ۲۲،۲۳۴ میلیارد ریال به ثبت رساند. بخشی دیگر از افزایش سرمایه «هرمز» صرف توسعه طرح تولید آهن اسفنجی خواهد شد. این طرح با ظرفیت تولید ۱،۷۲۰،۰۰۰ تن در سال طراحی، فرایند احداث آن از سال ۱۴۰۱ آغاز شد. فولاد هرمزگان جنوب قصد دارد تا پایان اسفند ۱۴۰۴ این پروژه را به مرحله بهره برداری رساند و تولیدات این واحد را از سال ۱۴۰۵ آغاز نماید. با توجه هزینه پیش بینی شده مورد نیاز برای توسعه این طرح

شرکت فولاد هرمزگان جنوب با فاصله یک سال، برنامه افزایش سرمایه جدیدی از محل سود انباشته تنظیم کرد تا مخارج انجام شده در افزایش سرمایه شرکت های سرمایه پذیر را جبران نموده و منابع مورد نیاز احداث واحد احیا مستقیم مگامدول خود را تامین کند. این واحد احیا که دارای ظرفیت ۱،۷۲ میلیون تن آهن اسفنجی در سال است، به نقدینگی ۵۸،۳۶۵،۱۷۶ میلیون ریالی نیاز دارد. لذا «هرمز» با استفاده از سود انباشته و تسهیلات بانکی قصد دارد نقدینگی مورد نیاز این واحد را در کنار جبران مخارج انجام شده در جهت مشارکت در افزایش سرمایه شرکت های سرمایه پذیر به ارزش ۲۰،۶۲۶،۸۸۶ میلیون ریالی، تامین نماید. از آنجا که برنامه فولاد هرمزگان جنوب برای افزایش سرمایه مبلغ ۴۶،۰۰۰ میلیارد ریال معادل ۵۴،۷۶ درصد سرمایه فعلی شرکت است، مانده نقدینگی مورد نیاز طرح از محل اخذ تسهیلات به ارزش ۲۲،۹۹۲،۰۶۲ میلیون ریال تامین خواهد شد.

شرکت های سرمایه پذیری که «هرمز» در افزایش سرمایه آنها مشارکت نموده شامل شرکت بین المللی مهندسی سیستم ها و اتوماسیون، شرکت سنگ و فولاد هرمزگان، شرکت تامین و توسعه زیرساخت خلیج فارس، شرکت نگین فولاد هرمزگان، شرکت صنایع معدنی و فولادی ستاره سیمین هرمز و شرکت نوین الکتروآرکان می باشد که در مجموع به میزان ۲۰،۶۲۶،۸۸۶ میلیون ریال افزایش سرمایه دادند.

برخی از این شرکت ها در دو یا سه مرحله اقدام به افزایش سرمایه کردند؛ به عنوان مثال شرکت صنایع معدنی و فولادی ستاره سیمین هرمز در مرحله اول افزایش سرمایه ۷،۶۰۰ میلیارد ریالی خود را در خرداد ماه امسال و افزایش سرمایه ۴۰،۰۰۰ میلیارد ریالی خود را در آذر ماه سال جاری به ثبت

سال نو مبارک

HAPPY NEW YEAR 1404

شرکت معدنی و صنعتی گلرزمین
روابط عمومی و امور بین الملل

